

Et provokerende parti

En retorisk kritik af Veganerpartiets udøvelse af retorisk medborgerskab

Aalborg Universitet København

Det Humanistiske Fakultet

Kommunikation

10. semester: Forår 2019

Navn: Johan Steen Thomassen

E-mail: jthoma17@student.aau.dk

Studienr.: 20171920

A Provocative Party: A Rhetorical Critique of The Vegan Party's Performance of Rhetorical Citizenship

Vejleder: Lars Pynt Andersen

Afleveret: 29.05.2019

Antal tegn: 191.853 anslag (79,9 ns)

Abstract

This master's thesis is a case study in the form of a rhetorical criticism, which examines how the use of vernacular rhetoric and provocative style by The Vegan Party (*Veganerpartiet*) influences their performance of rhetorical citizenship.

In early October 2018 The Vegan Party posted a video on their Facebook page. The video shows one of the founders of the party, Henrik Vindfeldt, asking Danish Minister of Environment and Food, Jakob Ellemann-Jensen, a provocative question about the treatment of animals in Danish agriculture, to which Jakob Ellemann-Jensen replied, "I simply cannot express in words how crazy I am about bacon." The video was picked up by the media, and with that The Vegan Party became publicly known. In the months that followed The Vegan Party was responsible for several other extreme messages and was rewarded with more media coverage.

The provocative way, in which The Vegan Party communicates, raises several questions: What exactly makes the party's communication provocative? How is the party's provocative communication received by the public? And should provocative communication be acknowledged as a legitimate form of communication for the party? In other words: How does the use of vernacular rhetoric and provocative style by The Vegan Party influence their performance of rhetorical citizenship?

To answer this question, analyses of three of The Vegan Party's Facebook posts, chosen for their relevance to the problem definition, as well as a selection of their comments and coverage in the media, is performed. The method of close-reading in combination with close textual-intertextual analysis is employed to gain a comprehensive understanding of the interrelatedness of the different texts.

On the basis of this analysis it is clear, that the use of vernacular rhetoric and provocative style gives the party a lot of attention both in comments sections and in the media. In the terms of this paper, the party thus manages to constitute an engaged, active and attentive public. This points to a high degree of rhetorical agency and in turn the potential for a successful performance of rhetorical citizenship.

However, when looking closer at the comments sections and the media coverage it becomes clear, that the debate centres around the way in which the party communicates,

instead of what the party is communicating about. In other words, The Vegan Party fails to make their publics debate the topics that the party tries to raise awareness of. This problem is further exacerbated by The Vegan Party's association with veganism in general, an association that the party emphasises through their use of vernacular rhetoric by positioning themselves as a vernacular agent. Several members of their publics thus express criticism towards vegans who try to persuade others of their convictions. This seems an especially problematic constraint for a political party, which is dependent on being allowed to attempt to persuade others of their convictions. In other words, The Vegan Party's association with veganism means that parts of their publics do not want to hear what the party is communicating. This points to a lack of rhetorical agency. The fact that the party is only able to make their public listen to *how* they say something and not *what* they are saying indicates that their use of vernacular rhetoric and provocative style negatively affects their performance of rhetorical citizenship. On this basis, The Vegan Party's use of vernacular rhetoric and provocative style in their performance of rhetorical citizenship cannot be considered successful.

As noted, The Vegan Party's use of vernacular rhetoric and provocative style seems to constitute an active and engaged public. In the evaluation of the performance of the party's performance, this public, and the debate between its members, must be considered, as the provocative style of The Vegan Party can be said to influence this debate. Through a review and discussion of the evaluative criteria connected to several of the terms and theories used in this paper, the common criteria of tolerance for disagreement emerges as the most important criteria in the evaluation of rhetorical participation in democratic deliberation. Through the analyses it becomes clear, that the debate in the party's publics does not live up to this criteria, and The Vegan Party's use of vernacular rhetoric and provocative style in the performance of rhetorical citizenship therefore cannot be considered appropriate.

Indholdsfortegnelse

ET PROVOKERENDE PARTI	1
ABSTRACT	2
INDLEDNING	6
TEORI	8
RETORISK MEDBORGERSKAB	8
<i>Litteratursøgning</i>	8
<i>Opgavens teoretiske ramme: Retorisk medborgerskab</i>	9
<i>Deliberativt demokrati og retorisk agency</i>	11
<i>Et deltagende og modtagende perspektiv af retorisk medborgerskab</i>	14
<i>Deskriptiv og normativ anvendelse</i>	15
<i>Retorisk medborgerskab i denne opgave</i>	18
VERNAKULÆR RETORIK.....	18
<i>Litteratursøgning</i>	18
<i>Den vernakulære afsender</i>	19
<i>Den vernakulære agency</i>	20
<i>En dialektisk forståelse af det vernakulære</i>	21
<i>Provokerende stil</i>	23
<i>Framing</i>	24
<i>Forståelsen af det vernakulære i denne opgave</i>	25
OFFENTLIGHED.....	26
<i>Litteratursøgning</i>	26
<i>Offentlighed</i>	26
<i>Forståelsen af offentlighed i denne opgave</i>	30
METODE	31
DEN RETORISKE KRITIK	31
NÆRLÆSNING OG TEKSTUEL-INTERTEKSTUEL LÆSNING.....	32
VIDENSKABSTEORETISK STÅSTED.....	33
UDVÆLGELSE AF NØGLETEKSTER	33
<i>Tre nøgletekster fra partiets Facebookside</i>	35
<i>Udvælgelsen af Facebookkommentarer</i>	36

<i>Udvælgelsen af artikler</i>	41
ANALYSE	44
JAKOB ELLEMANN-JENSEN: "JEG ELSKER BACON"	45
<i>Veganerpartiet som vernakulær afsender</i>	46
<i>Veganerpartiets vernakulære kommunikation</i>	47
<i>Delkonklusion</i>	52
VEGANERPARTIET: KØDSPISNING OG PÆDOFILI	55
<i>Veganerpartiet som minoritet</i>	56
<i>Et provokerende argument</i>	59
<i>Provokerende framing</i>	62
<i>Delkonklusion</i>	65
VEGANERPARTIET: ANMELDER DYBVAD FOR DYRESEX	66
<i>Hvem er afsender?</i>	68
<i>Provokerende framing</i>	69
<i>Generel kritik</i>	74
<i>Delkonklusion</i>	74
VURDERING OG DISKUSSION	77
POTENTIALE OG PROBLEMER.....	77
UHENSIGTSMÆSSIG STIL	78
METODE OG FREMGANGSMÅDE	81
KONKLUSION	84
LITTERATUR	86
REFERENCER	91
BILAG	94

Indledning

I starten af oktober 2018 dukkede en video op i medierne af en ung mand, Henrik Vindfeldt (herefter HV), der på kontant vis konfronterede fødevareminister Jakob Ellemann-Jensen (herefter JEJ) med forholdene for danske landbrugsdyr. JEJ var tydeligt overrasket og provokeret over spørgsmålet og svarede kort og fyndigt: "Jeg kan simpelthen ikke udtrykke med ord, hvor vild jeg er med bacon" (bilag 3.1). HV stillede spørgsmålet som repræsentant for det nystartede parti Veganerpartiet (herefter VP), der med ét blev katapulteret ind på den offentlige scene. I de følgende måneder, kom VP med flere ekstreme udmeldinger og blev belønnet med mere mediedækning.

I kølvandet på VP's video og deres ekstreme udmeldinger, melder sig dog en række spørgsmål. Hvad er det i VP's kommunikation, der virker provokerende? Hvordan bliver partiets provokerende kommunikation taget imod i offentligheden? Og bør provokation overhovedet anerkendes som en legitim kommunikationsform for partiet? Disse spørgsmål vil jeg besvare ud fra følgende problemformulering:

Hvordan påvirker Veganerpartiets brug af vernakulær retorik og provokerende stil deres udøvelse af retorisk medborgerskab?

Denne opgave er et casestudie (Bryman, 2012, s. 66), der fokuserer på Veganerpartiets brug af vernakulær retorik og provokerende stil i udøvelsen af retorisk medborgerskab. Dermed følger jeg Kock og Villadsen (2014), når de påpeger, at netop casestudier er vigtige som en måde at udvide forståelsen for de mange forskellige måder, som retorisk medborgerskab kan komme til udtryk (s. 13). Samtidig er studiet udformet som en retorisk kritik (Villadsen, 2002), da jeg er interesseret i en kritisk vurdering af den måde, som VP udøver retorisk medborgerskab. En retorisk kritik er netop kendetegnet ved at indeholde både en analyse og en vurdering (Villadsen, 2002, s. 6), og tillader mig derfor at gøre dette.

Opgaven består af fire overordnede dele. I den første del gennemgår jeg den teori, der danner grundlag for opgaven. Her introducerer jeg begrebet retorisk medborgerskab som opgavens teoretiske ramme, og som en måde at tilgå borgerlig deltagelse i demokratiet fra en kommunikationsfaglig vinkel. Herudover introduceres også de resterende teoretiske indgangsvinkler til undersøgelsen: Retorisk agency, vernakulær retorik, provokerende stil

samt teorier om framing. I disse gennemgange vil jeg diskutere forskellige opfattelser af begreberne og redegøre for den forståelse, der anvendes i denne opgave.

I den anden del af opgaven præsenterer jeg de valgte metoder og fremgangsmåder i udvælgelsen og sammensætningen af analysemateriale. Da det relevante analysemateriale er ganske omfattende, er netop udvælgelsen af de dele, der danner grundlag for den egentlige analyse, af stor vigtighed. I dette afsnit gennemgås også de valgte metoder til selve analysen, nemlig nærlæsning og tekstuel-intertekstuel analyse.

Dette leder til opgavens tredje del, der består af selve analysen. Denne del er yderligere delt i tre, en for hver af de tre udvalgte Facebookposts, der er analysens udgangspunkt. Herudover inddrages analyser af udvalgte Facebookkommentarer samt udvalgte artikler fra mediernes omtale af sagerne.

Derefter diskuterer jeg VP's udøvelse af retorisk medborgerskab ud fra en række vurderingskriterier, der bliver præsenteret i teorigennemgangen, og vurderer på denne baggrund VP's udøvelse af retorisk medborgerskab ud fra både et effektivitetsperspektiv og et bredere systemisk perspektiv. I forlængelse af dette diskuterer jeg min fremgangsmåde og mine metodevalg, og hvad disse betyder for min mulighed for at vurdere og konkludere på baggrund af opgaven. Afslutningsvis opsummerer jeg opgaven og kommer med en samlet konklusion af, hvordan VP's brug af vernakulær retorisk og provokerende stil påvirker deres udøvelse af retorisk medborgerskab.

Teori

Retorisk medborgerskab

I det følgende afsnit vil jeg introducere og beskrive begrebet *rhetorical citizenship* (herefter *retorisk medborgerskab*). For at afdække dette begreb på en fyldestgørende måde har jeg ladet mig inspirere af den systematiske litteraturgennemgang. Med udtrykket systematisk litteraturgennemgang menes en relativt reproducerbar og gennemsigtig gennemgang af den eksisterende forskning på området (Bryman, 2012, s. 102). For at opnå dette har jeg udført en række litteratursøgninger.

Litteratursøgning

I det følgende afsnit vil jeg introducere og beskrive begrebet *rhetorical citizenship* (herefter *retorisk medborgerskab*). For at afdække dette begreb på en fyldestgørende måde har jeg ladet mig inspirere af den systematiske litteraturgennemgang. Med udtrykket systematisk litteraturgennemgang menes en relativt reproducerbar og gennemsigtig gennemgang af den eksisterende forskning på området (Bryman, 2012, s. 102). For at opnå dette har jeg udført en række litteratursøgninger.

Indledningsvist søgte jeg på [rhetorical citizenship] på Aalborg Universitetsbiblioteks hjemmeside. For at indsnævre søgningen brugte jeg muligheden for at søge efter ordene i rækkefølge, således at jeg ikke fik materiale med, hvor blot en af søgetermerne fandtes. Denne søgning gav 97 resultater, hvilket dog må anses for at være for mange for en opgave af dette omfang. Derfor valgte jeg at fokusere søgningen på bøger og artikler. Dette gav i alt 48 resultater. Efter en gennemgang af den tilgængelige information om bøgerne udvalgte jeg de af dem, der syntes mest brugbare i besvarelsen af denne opgaves problemformulering. Artiklerne blev gennemgået ved at læse overskrifter og abstracts samt ved at foretage en søgning på "rhetorical" og "citizen" i selve artikelteksten. Ud fra dette vurderede jeg, hvorvidt artiklerne var relevante for min opgave.

Herefter søgte jeg på EbscoHost, der giver mulighed for at søge i en mængde forskellige databaser samtidigt. Jeg benyttede samme søgeord som på Aalborg Universitetsbiblioteks hjemmeside, denne gang dog med anførselstegn for kun at få resultater, hvor begge søgetermer fandtes i sammenhæng: ["rhetorical citizenship"]. Jeg valgte desuden kun at søge efter artikler, der var "peer-reviewed" for at sikre en vis akademisk kvalitet i søgeresultaterne.

Denne søgning gav otte resultater. Af disse var fem anmeldelser af bøger, én var ikke relevant og resten var gengangere fra min søgning på Aalborg Universitetsbiblioteks hjemmeside.

Ud fra min litteratursøgning lader det altså ikke til, at der er skrevet ret meget om retorisk medborgerskab. Dette kan måske have at gøre med, at begrebet stadig er relativt nyt, samt at der fortsat knytter sig en grad af usikkerhed i forhold til dets præcise definition (St. John, 2008, s. 409-410; Prody, 2014, s. 357).

For at placere begrebet i en større sammenhæng, har jeg desuden valgt at udføre en kædesøgning, eller med andre ord en litteratursøgning, hvor man tager udgangspunkt i en tekst, og ser på, hvilken litteratur denne tekst benytter (Rienecker & Jørgensen, 2011, s. 208-209). Jeg tog udgangspunkt i antologien "Rhetorical Citizenship and Public Deliberation" af Kock og Villadsen (2012), da min litteratursøgning indikerede, at den udgør det mest omfattende forsøg på at definere begrebet retorisk medborgerskab. Derudover er den med 43 citeringer på Google Scholar (pr. 29. april 2019) den mest citerede af de kilder, jeg har fundet.

Min kædesøgning fandt sted i to dele. I den ene del, har jeg taget udgangspunkt i litteraturlisterne i selve antologien for at se, hvilken litteratur, der danner grundlag for begrebet. I den anden del har jeg benyttet Google Scholar for at kunne se, hvilke andre forskere, der har citeret bogen for på den måde at finde ud af, hvordan andre forskere har benyttet begrebet.

I det følgende afsnit vil jeg redegøre for begrebet retorisk medborgerskab samt indikere, hvordan det er blevet brugt i litteraturen, og hvordan jeg selv vil bruge det i denne opgave.

Opgavens teoretiske ramme: Retorisk medborgerskab

Med begrebet retorisk medborgerskab foreslår Christian Kock og Lisa S. Villadsen en teoretisk ramme for undersøgelsen af, hvordan borgere gennem deres kommunikation kan deltage i det offentlige liv (Kock & Villadsen 2012; 2014; 2017). Kock og Villadsen (2012) opsummerer begrebet således: "A frame for examining the role of rhetoric on a societal plane based on an understanding of rhetoric not just as a tool for individuals to wield but as a medium for being a citizen" (s. 169). Begrebet er med andre ord en teoretisk funderet tilgang til kommunikation (Kock & Villadsen, 2017, s. 574), der fremhæver forholdet mellem individet og samfundet. Det bunder i en forståelse af, at medborgerskab har et retorisk aspekt, og kan være mere end bare at være statsborger i et land (Kock, 2008, s. 65). Medborgerskab udføres retorisk, når borgere

interagerer med hinanden sprogligt eller symbolsk, eksempelvis når de "present, hear, or read opinions and arguments to find their own position on an issue of shared concern" (Kock & Villadsen, 2017, s. 572). Denne beskrivelse af begrebet gør det klart, at det også dækker en egentlig praksis (Kock & Villadsen, 2017, s. 574), som altså knytter sig til både afsender og modtager, og sætter desuden fokus på vigtigheden af interaktion mellem borgere. Med andre ord indikerer denne definition af begrebet, at retorisk medborgerskab ikke bare handler om at præsentere sine argumenter, men også at få dem hørt, så andre borgere kan reagere på dem. I forlængelse heraf bør det understreges, at diskurs i denne sammenhæng ikke anses for at være noget, der går forud for egentlig handling, men som en handling i sig selv og grundlæggende for borgerlig deltagelse (Kock & Villadsen, 2012, s. 1; 2017, s. 570).

Begrebet retorisk medborgerskab er forankret i en republikansk forståelse af borgerskab, snarere end en liberal. Denne tradition kan føres tilbage til oldtidens græske bystater og den romerske republik, og fokuserer på deltagelse og debat som centralt for det at være borger. Kock og Villadsen anser derfor medborgerskab i denne tradition som værende retorisk medborgerskab, idet retorikken er grundlæggende (Kock & Villadsen, 2012, s. 1-2; 2017, s. 573).

I akademisk sammenhæng skal retorisk medborgerskab forstås som en teoretisk ramme snarere end som en egentlig teori. Dette bliver klart i Kock og Villadsens opfattelse af begrebet som et paraplybegreb, der kan dække mange forskellige videnskabelige tilgange til kommunikation i offentligheden generelt og i den politiske sfære i særdeleshed (Kock & Villadsen, 2012, s. 8). Det betyder også, at begrebet ikke har særlige metoder eller tilgange tilknyttet. Med andre ord er retorisk medborgerskab ikke et begreb, som bruges tekstnært som analyseredskab, men "a way of conceptualizing the discursive, processual, participatory aspects of civic life" (Kock & Villadsen, 2012, s. 5). Dermed kan retorisk medborgerskab som teoretisk ramme bruges til at belyse medborgerskab på to forskellige, men dog sammenhængende, måder: For det første kan det være en tilgang til undersøgelsen af, hvordan retorisk medborgerskab manifesteres i samfundet. For det andet kan det være en tilgang til undersøgelsen af de måder, som medborgerskab skabes og udøves (Kock & Villadsen, 2017, s. 571-572).

En værdifuld tilføjelse til begrebets sigte findes hos Kris Rutten og Ronald Soetaert (2013). I lighed med Kock og Villadsen (2012; 2014; 2017) argumenterer de for, at retorikken som forskningsdisciplin og praksis kan bidrage med værdifulde indsigter i spørgsmålet

om, hvad medborgerskab er (Rutten & Soetaert, 2013, s. 3), især som en løsning på manglen på medborgerlige færdigheder ("civic literacy") hos studerende (s. 2). D Ved at fokusere på de humanistiske fag på uddannelsesinstitutioner, lærer de studerende at have en større forståelse for andre mennesker og undgår dermed at se folk, der er uenige med dem, som modstandere (Rutten & Soetaert, 2013, s. 5; s. 8). Opfattelsen af, at accepten af uenighed som vigtig i retorisk medborgerskab er sammenfaldende med opfattelsen hos Kock og Villadsen (2017), hvilket jeg vil komme ind på senere i dette afsnit.

Deliberativt demokrati og retorisk agency

Begrebet retorisk medborgerskab udspringer af to andre undersøgelsesområder: *Deliberativt demokrati* og *retorisk agency* (Villadsen, 2012, s. 169). Med deliberativt demokrati forstås et undersøgelsesområde, der udsprang af et øget fokus på deliberation, snarere end participation, i demokratisk teori i 1990'erne (Dryzek, 2002, s. 1; Hansen, 2012, s. 13). Det har at gøre med udfordringerne vedrørende borgerdeltagelse i det politiske liv i repræsentative demokratier, herunder en diskussion af, om deliberation mellem borgere kan anses for at være en mere værdifuld form for deltagelse end bare at stemme til valg (Villadsen, 2012, s. 169). Begrebet har desuden ligesom retorisk medborgerskab rødder i den republikanske demokratiske tradition (Møller, 2012, s. 13).

En forskel mellem den teoretiske retning deliberativt demokrati og retorisk medborgerskab er dog, at man indenfor deliberativ demokratisk teori traditionelt har anset det rationelle argument og jagten efter enighed som et ideal (Kock & Villadsen, 2017, s. 576; Dryzek, 2002, s. 2; s. 4). Modsat understreger Kock og Villadsen dog, at man, i forbindelse med retorisk medborgerskab, også bør inddrage ikke-elitære og vernakulære former for kommunikation (Kock & Villadsen, 2012, s. 5-6; 2017, s. 571-572), og at man altså ikke uden videre kan anse hverken enighed eller det rationelle argument som givet. Den politiske teoretiker John S. Dryzek (2002) nærmer sig dog Kock og Villadsen med introduktionen af begrebet *discursive democracy*, som netop er en reaktion mod den traditionelle deliberative demokratiske teoris idealer. Dryzeks (2002) vision for begrebet er, at det skal anerkende mange former for kommunikation såsom humor og retorik, samt anerkende nødvendigheden af, at kunne acceptere og kommunikere på tværs af forskelle (s. 2-3).

Et vigtigt aspekt af begrebet er dets tilknytning til begrebet retorisk agency. Dette ses bl.a. i kraft af, at Kock og Villadsen beskriver retorisk agency som en måde at tilgå deres idé om retorisk medborgerskab teoretisk (Kock & Villadsen, 2014, s. 10). Af denne grund vil jeg i denne opgave benytte retorisk agency som et analytisk begreb, der kan bygge bro mellem den tekstnære analyse og retorisk medborgerskab som opgavens teoretiske ramme. I nedenstående afsnit vil jeg derfor give en mere omfattende beskrivelse af begrebet retorisk agency.

Retorisk agency er et nyere begreb i den retoriske fagtradition, og er stadig ved at blive defineret klart. Det har at gøre med en retors evne, eller mangel på samme, til at handle gennem kommunikation. Dana L. Cloud og Joshua Gunn (2010) opsummerer tre forskellige tilgange til begrebet retorisk agency: Den posthumanistiske, den dialektiske og den humanistiske (s. 53-57). Disse tilgange er opstået som svar på en krise vedrørende begrebet, som bunder i en kritik af humanismens opfattelse af individet som autonom agent (Cloud & Gunn, 2010, s. 53).

Den posthumanistiske tilgang til retorisk agency har taget kritikken af den autonome agent til sig, og subjektet opfattes derfor ikke som udgangspunktet for retorisk agency. I stedet bør kritikerens opmærksomhed rettes mod "larger structural, material, or discursive objects that limit and/or constitute the subject" (Cloud & Gunn, 2010, s. 54). I denne forståelse af begrebet, ses retorisk agency altså som en udefrakommende kraft, der er afhængig af den større kommunikative sammenhæng. Retor har dermed ikke direkte indvirkning på den retoriske agency.

Modsat står den humanistiske tilgang til begrebet, der vælger at ignorere kritikken af det autonome humanistiske subjekt. Dette ser Cloud og Gunn (2010) dog som potentielt meget problematisk, idet denne tilgang kan ende i "magical voluntarism," der er en opfattelse af, at subjektet ved sin vilje alene bestemmer, i hvilken retning hans liv skal gå (s. 56-57). Denne opfattelse af subjektet kan føre til "narcissistic complacency, regressive infantilism, and elitist arrogance" og bør derfor undgås (Cloud & Gunn, 2010, s. 52).

Mellem disse to yderpunkter ligger den dialektiske forståelse af retorisk agency, hvor agency findes et sted mellem subjekt og de større strukturelle forhold i situationen (Cloud & Gunn, 2010, s. 55). Netop denne dialektiske midterposition er den, som Cloud og Gunn (2010) foreslår, at man indtager i brugen af begrebet (s. 71). De peger på, at subjektet i denne position godt kan foretage valg, der påvirker hans liv, men at han ikke kan ses som væ-

rende isoleret fra sin kontekst, idet han kun eksisterer "in relation to other individuals, social relations, and histories" (Cloud & Gunn, 2010, s. 72).

Den dialektiske opfattelse af retorisk agency går igen hos mange af de teoretikere, der beskæftiger sig med begrebet. Cheryl Geisler (2004) peger således også på forskellen på, om retors retoriske agency kommer af vedkommendes dygtighed, eller om det afgøres af kontekstuelle forhold, der ligger uden for retors indflydelse, som en vigtig distinktion i begrebet (s. 13-14). Det samme gør Hoff-Clausen, Isager og Villadsen (2005), der med en oversættelse af begrebet til dansk sætter fokus på begrebets to perspektiver. Med oversættelsen *handlekraft* fremhæves begrebet som en beskrivelse af det instrumentelle aspekt af retorikken, hvor retors evner og strategier i selve kommunikationsformen ses som midler til at nå retors mål (Hoff-Clausen et al., 2005, s. 57). Med oversættelsen *handlemulighed* fremhæves derimod de omstændigheder, som retor både konstituerer og konstitueres af. Disse omstændigheder er ikke kun tilknyttet den konkrete situation, som retoren kommunikerer i, men har at gøre med de bredere sociale, institutionelle, politiske og kulturelle forhold, som påvirker dels retors adgang til at ytre sig dels hans mulighed for at blive hørt (Hoff-Clausen, et al., 2005, s. 57).

Den dialektiske opfattelse af begrebet kan også spores hos Karlyn Kohrs Campbell (2005), der peger på, at retorisk agency er "communal, social, cooperative, and participatory and, simultaneously, constituted and constrained by the material and symbolic elements of context and culture" (s. 3). Begrebets dialektik kan også ses i hendes forslag om på den ene side at se retor som et "point of articulation" i kraft af, at han er "linked to cultures and collectivities" (Campbell, 2005, s. 5). Og på den anden side samtidig anerkende, at retorer skaber retorisk agency (Campbell, 2005, s. 5). Retors rolle som skaber af retorisk agency går desuden igen i hendes opfattelse af, at agency "is linked to and effected through artistry or artfulness," som hun dog ikke mener nødvendigvis skal findes i mesterværker, men ligeså vel kan findes i vernakulær kommunikation (Campbell, 2005, s. 6-7). Denne kobling mellem retorisk agency og vernakulær retorik er naturligvis særligt interessant i min opgave og peger på, at agency ikke kun findes hos erfarne eller meget dygtige talere, men også i former for kommunikation, der er mere uformelle eller dagligdags.

I denne opgave, vil jeg benytte retorisk agency som et analytisk bindeled mellem analysen af VP's kommunikation og retorisk medborgerskab som teoretisk ramme. Dette synes oplagt, da

retorisk agency netop kan benyttes som analyseredskab til at sætte fokus på, hvordan VP forsøger at sætte visse emner på den offentlige dagsorden og dermed udøve retorisk medborgerskab. Jeg vil som de ovennævnte teoretikere anlægge en dialektisk forståelse af retorisk agency. I selve analysen vil jeg som udgangspunkt benytte begreberne retorisk handlekraft og retorisk handlemulighed til at angive, om jeg anser den retoriske agency for hovedsageligt at være forankret i strategiske overvejelser for at nå et mål eller i bredere kontekstuelle forhold.

Et deltagende og modtagende perspektiv af retorisk medborgerskab

Indtil nu har dette afsnit beskæftiget sig med en indledende præsentation af begrebet retorisk medborgerskab samt dets teoretiske forankring i deliberativt demokratisk teori og begrebet retorisk agency. I resten af afsnittet afdækkes de forskellige aspekter af begrebet.

Den teoretiske tilgang til begrebet retorisk agency kan overordnet set ske fra to sider: Fra et afsenderperspektiv, der er mere aktivt og deltagende, og fra et modtagerperspektiv, der er mere lyttende og evaluerende (Kock & Villadsen, 2014 s. 10). En vigtig pointe ved denne opdeling er dog, at de to perspektiver skal ses som komplementære, og Kock og Villadsen understreger vigtigheden af at fastholde dette tosidede fokus (Kock & Villadsen, 2014, s. 10). Denne understregning synes også at pege på et vigtigt element i udøvelsen af retorisk medborgerskab: At det er nødvendigt, ikke blot at fremføre sine holdninger, men også at blive hørt af nogen. Der knytter sig dog flere opfattelser af både deltager- og modtagerperspektivet, som er nødvendige at afdække. I opdelingen i et deltager- og et modtagerperspektiv ligger også det, at retorisk medborgerskab dækker både det, der sker i den offentlige diskurs, hvor aktive retorer deltager, og i den private samtale mellem medborgere, der således kan deliberere om de ting, de modtager fra den offentlige diskurs (Kock & Villadsen, 2014, s. 13). I forlængelse heraf skal det understreges, at selv borgere, der ikke er aktive i den offentlige diskurs stadig kan anses som deltagere i deliberation, de indgår nemlig også i deliberation dels mellem hinanden og dels i deres egen sind – en "indre" deliberation – hvor formålet er at beslutte sig for, hvem af de aktive deltagere i den offentlige debat, der har givet de bedste argumenter for, hvilken handling, der skal udføres (Kock & Villadsen, 2012, s. 4-5; 2017, s. 574). I forlængelse heraf kan mediernes rolle i begrebet retorisk medborgerskab placeres, da de passivt deltagende medborgere modtager den offentlige diskurs her, hvilket også betyder, at man må se kritisk på medierne ud fra en tanke om, at de bør gøre "the mass public more rather than less deliberative" (Chambers, 2009, s. 335).

I litteraturen ses de to perspektiver i begrebet i forskellig grad. I sin undersøgelse af offentligt tilgængelige årsplaner i norske vuggestuer og børnehaver og deres effekt på professionel udvikling fremhæver Ove Bergersen (2018) det aktivt deltagende aspekt af begrebet retorisk medborgerskab. Gennem en tematisk analyse af årsplanerne fra børneinstitutioner peger han bl.a. på, at den repræsentation af børns kommunikation, der er til stede i de offentligt tilgængelige årsplaner, er vigtige for både børns og børneinstitutioners retoriske medborgerskab, idet det kan give flere muligheder for at finde interesserede lyttere i samfundet (Bergersen, 2008, s. 11-12). Her peges for det første på, at netop det at blive hørt, er vigtigt i retorisk medborgerskab. Samtidig er det et eksempel på den mere aktive og deltagerorienterede forståelse af retorisk medborgerskab, da det indikerer, at den måde som børneinstitutioner skriver deres årsplaner, har indflydelse på deres retoriske medborgerskab. Ligeledes ses begrebets forbindelse til retorisk handlekraft tydeligt i opfattelsen af, at det, som børn og børneinstitutioner gør, kan hjælpe dem med at blive hørt og dermed styrke deres retoriske medborgerskab.

Deskriptiv og normativ anvendelse

Retorisk medborgerskab som teoretisk ramme kan yderligere anvendes på to måder: Deskriptivt og normativt, og det har desuden et kritisk sigte ligesom al anden retorisk kritik (Kock & Villadsen, 2014, s. 11). Den deskriptive anvendelse er beskrevet ovenfor i opdelingen af begrebets deltagende og modtagende perspektiv. Det følgende afsnit kommer derfor til at beskæftige sig med en beskrivelse af begrebets normative aspekt.

I kritikken af retorik ud fra begrebet retorisk medborgerskab er fokus kun i mindre grad at vurdere effektiviteten af en given udtalelse, men snarere at vurdere "how suited it is to contribute to constructive civic interaction" (Kock & Villadsen, 2014, s. 11). Kock & Villadsen (2017) udvikler denne opfattelse i det spørgsmål, de foreslår at stille i vurderingen af retorisk medborgerskab: "Do we have a kind of civic culture where citizens engage in reflective communication with each other across differences?" (s. 583). For at forstå dette spørgsmål fuldt ud er det nødvendigt at se på dets ophav, nemlig et spørgsmål, som Dryzek (2010), foreslår, man stiller, når man skal vurdere om et tilfælde af retorik er ønskelig: "Does the rhetoric in question help constitute an effective deliberative system joining competent and reflective actors?" (s. 335). Spørgsmålet kommer af en række overvejelser om grundlaget for vurderingen af retoriske ytringer. Dryzek (2010) peger på, at mange teoretikere har opsat kategoriske

krav for ønskelig retorik, hvilket Dryzek mener er problematisk, da sådanne krav unægteligt vil se på retoren eller retorikken som isoleret fra dens kontekst. I stedet foreslår han brugen af systemiske kriterier, der i højere grad medtager konteksten, i vurdering af retorik (s. 327-328). I den forbindelse fremhæver han begreberne *bonding* og *bridging* retorik, som eksempler på systemiske kriterier. Med begrebet *bonding* henvises der til en type af retorik, hvor afsenderen knytter bånd til et publikum, der ligner afsenderen selv i forhold til social baggrund. Denne type retorik øger afstanden mellem den gruppe, der tales til og andre grupper og kan lede til ekstremisme (Dryzek, 2010, s. 328). *Bridging* henviser derimod til retorik, hvor afsenderen knytter bånd til et publikum med andre sociale karakteristika end afsenderes selv. Her anerkender afsenderen, at hans publikum kan være anderledes end ham selv, og den gruppe, som afsenderen repræsenterer (Dryzek, 2010, s. 328). Det er let at anse *bridging* for at være den eneste ønskelige form for retorik, men Dryzek (2010) påpeger, at *bonding* retorik kan være redeligt, hvis det eksempelvis er et forsøg på at skabe sammenhæng i en undertrykt gruppe så dens repræsentanter kan fremme deres sag i den større offentlige sfære (Dryzek, 2010, s. 331). Som et endnu mere systemisk kriterium fremsætter Dryzek (2010) spørgsmålet: "Does the rhetoric in question help constitute an effective deliberative system joining competent and reflective actors?" (s. 335). Dette spørgsmål tvinger kritikeren til at se på retorikkens indflydelse i et endnu større perspektiv, nemlig på selve demokratiet (Dryzek, 2010, s. 335). Dryzek (2010) anerkender dog, at det kan være svært at se beviser på faktiske systemiske effekter af et tilfælde af retorik, og peger derfor på, at retorens intention kan bidrage med brugbar information i vurderingen, selvom systemiske effekter naturligvis ikke kan læses ud af retors intentioner (s. 335). Inddragelsen af Dryzeks tanker om *bonding* og *bridging* retorik bidrager med en forståelse af, hvordan ekstrem eller provokerende retorik kan vurderes. Dette er særligt relevant i min vurdering af VP's retorik, der, som det bliver klart senere i opgaven, ofte har en provokerende stil. Det er relevant at påpege, at Kock og Villadsens (2017) omskrivning af Dryzeks (2010) spørgsmål også tilføjer, at den konstruktive borgerlige interaktion bør foregå "across differences," hvilket synes at sætte fokus på, at tolerance, eller det at kunne kommunikere på tværs af forskelle, er vigtigt i relation til vurderingen af udøvelsen af retorisk medborgerskab.

Dette styrkes i Kock og Villadsen understregning af, at et af de vigtigste elementer, som retorik kan bidrage med til studiet af medborgerskab, er en tolerance for uenighed. Et centralt aspekt i retorik er nemlig, at man ikke nødvendigvis skal nå til enighed. Det hand-

ler i højere grad om, hvordan man produktivt kan leve sammen i uenighed (Kock & Villadsen, 2017, s. 573-574; Rutten & Soetaert 2013, s. 5; s. 8).

En relateret iagttagelse kan findes hos Sprain og Ivancic (2017), der undersøger, hvordan åbenhed ser ud i deliberative sammenhænge. Gennem en analyse af en række deliberative samtaler peger de på forskellige typer af åbenhed, og hvordan disse kan relateres til den eksisterende litteratur. I forlængelse heraf inddrager de retorisk medborgerskab som en måde at udfordre idealet om åbenhed, som de har observeret både i litteraturen og i en del af deres empiri (Sprain & Ivancic, 2017, s. 242-243; s. 252). Her omtales retorisk medborgerskab som en model for demokrati, der "prioritize advocacy and making strong arguments in favor of one's beliefs" (Sprain & Ivancic, 2017, s. 254). Dette er interessant, da det sætter fokus på begrebets implicite forventning om, at deltagerne i et demokrati har en mening, om den sag, de delibarerer, hvilket ud fra et rent retorisk perspektiv let kunne overses.

En anden undersøgelse, der bidrager til det normative perspektiv af begrebet retorisk medborgerskab findes hos Hoff-Clausen og Ihlen (2015), der diskuterer idéen om retorisk medborgerskab som en normativ aspiration for virksomheder. De anerkender, at virksomheder ikke er medborgere på samme måder som mennesker kan være det, og foreslår derfor, at retorisk medborgerskab kan anvendes som en metafor for virksomheders kommunikation. I denne sammenhæng beskriver begrebet altså en diskursiv udførelse af *corporate social responsibility* (Hoff-Clausen & Ihlen, 2015, s. 13; s. 21). I en pilotundersøgelse af to bankers Facebooksider identificerer de en række udførelser af retorisk medborgerskab både fra bankernes side i form af deres tilstedeværelse på sociale medier og villighed til at lytte til folks synspunkter (Hoff-Clausen & Ihlen, 2015, s. 18) og fra de besøgendes side i form af epideiktiske kommentarer (Hoff-Clausen & Ihlen, 2015, s. 19). På baggrund heraf vurderer de, at bankernes Facebooksider, og den måde, de bliver styret, bidrager positivt til en konstruktiv medborgerlig interaktion og altså en form for retorisk medborgerskab (Hoff-Clausen & Ihlen, 2015, s. 19). Denne undersøgelse er interessant for min opgave af to grunde: For det første peger det på Facebooksider, og sociale medier generelt, som et "good laboratory to investigate the notion of rhetorical citizenship, as it offers a huge potential for dialogue with relevant publics" (Hoff-Clausen & Ihlen, 2015, s. 16), hvilket styrker mit valg af at tage udgangspunkt i VP's Facebookside i min undersøgelse. For det andet udgør det et praktisk eksempel på at benytte den teoretisk ramme retorisk medborgerskab normativt og peger på, at den medborgerlige interaktion i et Facebookkommentarspor kan vurderes i denne sammenhæng.

Retorisk medborgerskab i denne opgave

I denne opgave vil jeg fokusere på det mere aktivt deltagende aspekt af retorisk medborgerskab, da jeg netop er interesseret i måden, hvorpå VP *udøver* retorisk medborgerskab. Dog er det mere passive modtagerperspektiv til stede i kraft af den tekstuelle-intertekstuelle metode, hvilket jeg vil komme nærmere ind på i metodeafsnittet.

Af ovenstående følger også, at jeg benytter begrebet retorisk medborgerskab deskriptivt. Dog vil jeg også inddrage det normative aspekt på to måder. For det første er jeg interesseret i et effektivitetsperspektiv, som jeg vil benytte til at vurdere, hvor vellykket VP's udøvelse af retoriske medborgerskab er. For det andet vil jeg benytte Kock og Villadsens tanker om det normative aspekt af retorisk medborgerskab til at se på den bredere hensigtsmæssighed af VP's brug af vernakulær og provokerende retorik i udøvelsen af retorisk medborgerskab. Her vil jeg desuden inddrage Dryzeks tanker om bonding retorik.

Vernakulær retorik

Kock og Villadsen understreger, at man ikke kun bør se på det elitære eller institutionelle, men også på vernakulære former for retorik i forbindelse med retorisk medborgerskab (Kock & Villadsen, 2012, s. 5-6; 2017, s. 571-572). Med andre ord, bør man ikke udelukke kommunikation, som ikke lever op til idealer om veltalenhed og rationalitet, som muligt undersøgelsesfelt. Netop overvejelserne om vernakulære former for retorik i udøvelsen af retorisk medborgerskab er centralt for denne opgave. Derfor vil jeg i det følgende afsnit give en mere uddybende gennemgang af, hvad det vil sige, når retorik er vernakulær.

Litteratursøgning

For at kunne beskrive begrebet vernakulær retorik har jeg igen ladet mig inspirere af den systematiske tilgang til litteratursøgning. På søgedatabasen EbscoHost søgte jeg på [”vernacular rhetoric”], hvilket gav 18 resultater. Ud fra en gennemlæsning af overskrifter, abstract og en søgning på ”vernacular” i selve artikelteksten, har jeg udvalgt de af resultaterne, der virkede mest relevante at benytte i besvarelsen af min problemformulering. I en anerkendelse af, at denne søgning var ganske snæver, har jeg også udført en kædesøgning med udgangspunkt i de artikler, jeg udvalgte fra EbscoHost. Fordelen ved at benytte en kædesøgning i denne sammenhæng er, at jeg på den måde kan finde frem til kilder, der ikke direkte har med vernaku-

lær eller institutionel *retorik* at gøre, men som dog alligevel har haft indflydelse på brugen af begrebet vernakulær i det retoriske felt.

Den vernakulære afsender

Begrebet *vernakulær retorik* betegnes ofte som en type af retorik, der står modsat den *institutionelle retorik*. Denne opdeling i vernakulær og institutionel retorik spejler ifølge Chris Ingraham en opdeling af borgere i "the mass of ordinary citizens" og "the elite" (Ingraham, 2013, s. 4). I denne opdeling bliver den vernakulære retorik umiddelbart associeret med massen og den institutionelle retorik med eliten (Ingraham, 2013, s. 2; s. 12). Der synes i litteraturen at være enighed om, at det vernakulære defineres ud fra det institutionelle. Dog er der stadig betydelige forskelle i forståelsen af begrebet.

En grundlæggende forskel på definitionen af det vernakulære er, hvad der skal til, for at kommunikation kan kaldes vernakulær. Hos Kent A. Ono og John M. Sloop (1995) bliver der fokuseret på vernakulær retorik som "discourse that resonates within and from historically oppressed communities" (s. 20). Her er afsenderens identitet og spørgsmålet om, hvorvidt han tilhører en undertrykt gruppe altså en vigtig overvejelse i afgørelsen af, om kommunikation er vernakulær eller ej. Ono og Sloops (1995) sigte i artiklen er at skabe en teoretisk ramme, der gør det muligt at lave retorisk kritik af vernakulær diskurs (s. 20), som har til formål at opnå en politisk forandring, der kan frigøre de undertrykte grupper, hvis diskurs undersøges (s. 21). Dette fokus på undertrykte gruppers mulighed for at skabe politisk forandring, gør Ono og Sloops (1995) opfattelse af vernakulær retorik særlig interessant i min opgave, dels på grund af opgavens teoretiske ramme, retorisk medborgerskab, der jo netop ser kommunikation som en potentielt medborgerlige handlinger, dels fordi VP netop kan anses for at være en undertrykt gruppe, der forsøger at ændre landets politik. Denne opfattelse af partiet vil jeg uddybe senere i opgaven.

Ono og Sloop (1995) fokuserer på to aspekter af vernakulær diskurs: *Cultural syncretism* og *pastiche* (s. 21-23). Med begrebet cultural syncretism peger de på, at vernakulær diskurs i højere grad handler om at bekræfte kulturelle udtryk end om at modsætte sig dominerende ideologier (Ono & Sloop, 1995, s. 22-23). Med andre ord kan vernakulær retorik være en måde for afsenderen at bekræfte sin identitet som medlem af en undertrykt gruppe, og den vernakulære retorik kan dermed fungere samlende for gruppen. Denne opfattelse støttes af Villadsen (2017), som bemærker, at ensidede og aggressive kommentarer på sociale

medier netop ofte har et gruppedannende sigte (s. 245). Begrebet pastiche bruges derimod til at beskrive, hvordan "vernacular discourse is constructed out of fragments of popular culture" (s. 23). Ono og Sloop (1995) anser dog ikke vernakulær diskurs for at være en efterligning af populærkultur, men fremhæver i stedet, at fragmenter fra populærkulturen sammensættes på ny i den vernakulære diskurs på måder, der ofte udfordrer "mainstream discourse" og samtidig bekræfter og skaber den gruppe, der producerer den vernakulære diskurs (s. 23). I dette citat er der desuden et tydeligt modsætningsforhold mellem vernakulær og "mainstream." Dette peger på, at den type diskurs som Ono og Sloop kalder "mainstream" er den samme som bl.a. Ingraham (2012) kalder institutionel.

I denne opgave vil jeg hovedsageligt benytte Ono og Sloops definition af vernakulær diskurs, som en måde at pege på, hvordan VP placerer sig som en slags vernakulær afsender, forstået som en afsender, der er en del af en undertrykt minoritet.

Den vernakulære agency

Hvor det hos Ono og Sloop (1995) er afsenderen, der afgør om kommunikation er vernakulær eller ej, anses vernakulær diskurs hos Gerard A. Hauser (2007) som en bestemt slags diskurs nemlig den, der foregår mellem almindelige mennesker: "The everyday exchanges among ordinary citizens" (s. 336), og er grundlæggende for hans forståelse af offentligheder som "emergences manifested through vernacular rhetoric" (Hauser, 1999, s. 14). Her er det vernakulære altså i højere grad en slags agency, eller kraft, der kommer til udtryk i det vernakulære som "a source of invention," som knytter sig til det almindelige (Howard, 2010, s. 244). Vernakulær retorik kan desuden fungerer samlende og mobiliserende for sociale bevægelser, der er underlagt en dominerende offentlighed (Hauser & McClellan, 2009). Ligesom hos Ono og Sloop bliver den vernakulære diskurs anset for at være modsat den institutionelle, der hos Hauser er defineret af magt. Dette ses bl.a. i beskrivelsen af vernakulære samtaler, som nogle der "exist outside of power" (Hauser, 2007, s. 335), samt i hans beskrivelse af den institutionelle diskurs som en, der foregår blandt "official and empowered elites" (Hauser, 1999, s. 105) og som "formal exchanges on the podium" (Hauser, 1999, s. 11). Her bliver det desuden tydeligt, at Hauser knytter den institutionelle diskurs til en elitær del af samfundet. Denne elite er yderligere defineret ved at have særlig adgang til medierne (Hauser, 1999, s. 39). Hauser peger også på bestemte stilistiske træk, der knytter sig til vernakulær diskurs. Han beskriver den således som "everyday dialogue" (Hauser, 1999, s. 36), "the untidy communicative

practices that prevail in everyday political relations” (Hauser, 1999, s. 44) modsat den institutionelle diskurs, der er ”formal” (Hauser, 1999, s. 36) og ”orderly” (Hauser, 1999, s. 100). (Hauser, 2007, s. 337). Med andre ord, er vernakulær diskurs stilistisk karakteriseret ved at være mere dagligdags og mere uordentlig end institutionel diskurs.

På mange måder spejler Hausers opfattelse af samfundet som inddelt i almindelige borgere og en magtfuld elite, den opfattelse jeg beskrev hos Ingraham (2013), så selvom Hauser ikke beskæftiger sig synderligt med at definere afsenderen af den vernakulære diskurs, udover beskrivelsen af det hverdagslige, så tegner han dog et billede af dets institutionelle modsætning både som magtfulde eliter og som eksperter.

Hausers beskrivelse af det vernakulære synes at pege på en særlig vernakulær stil, der er anderledes end den institutionelle. Det er dog vigtigt at påpege, at det ikke er Hausers formål at definere det vernakulære som en stil, men snarere at præsentere ”the vernacular rhetoric model,” der er en model for offentlig meningsdannelse (Hauser, 1999, s. 83). Det betyder dog ikke, at Hausers indsigter om det vernakulæres stiltræk ikke kan benytte som analyseredskaber.

En dialektisk forståelse af det vernakulære

Selvom der er forskellige forståelser af det vernakulære som knyttet til agencies og stil som hos Hauser, eller afsender som hos Ono og Sloop, lader der til at være en binær opfattelse af det vernakulære og institutionelle. Med andre ord er diskurs enten vernakulær eller institutionel. Dette sætter Daniel Tagliarina (2015) og Robert G. Howard (2010) dog spørgsmålstejn ved.

Hos Tagliarina (2015) kædes det vernakulære sammen med rettigheder, og marginaliserede og dårligt stillede grupper anses som åbenlyse eksempler (s. 1191). Der fokuseres desuden på muligheden for, at grupper kan forstærke deres eget verdenssyn gennem brug af det vernakulære sprog som en måde at omskabe rettigheder i ”culturally resonant wrappings” (Tagliarina, 2015, s. 1193). Dette minder umiddelbart om Ono og Sloops (1995) tanker om det vernakulære som knyttet til afsenderen. Samtidig spejler det deres idé om cultural syncretism i kraft af det vernakulæres identitetsbekræftende sigte og om pastiche i kraft af idéen om en vernakulær genskabning i forhold til kulturel resonans. Tagliarina (2015) fremsetter dog også, at selv de magtfulde har mulighed for at benytte det vernakulære for at kunne internalisere rettigheder, og i forlængelse heraf, at kunne stille krav på baggrund af disse

rettigheder (s. 1193). På den måde er hans opfattelse af det vernakulære ikke strengt knyttet til afsenderens identitet. Samtidig peger opfattelsen af, at selv institutionelle afsendere kan påberåbe sig det vernakulære, på en instrumentel opfattelse af vernakulær retorik.

Også hos Howard (2010) bliver opdelingen mellem det vernakulære og det institutionelle udfordret. Han peger på, at det vernakulære og institutionelle bliver udvisket i den type medier, der muliggør deltagelse fra publikum. Denne udviskning sker fordi denne type medier giver publikum en slags vernakulær agency (Howard, 2010, s. 245). Et eksempel på et sådant medie kunne være kommentarspor på internettet. Som følge af dette, gentænker han det vernakulære som en "dialectical modality of discourse" (s. 241). En lignende forståelse af det vernakulære findes hos Ingraham (2013), der ligeledes anser begrebet for at være dialektisk, idet det kun kan forstås "in reference to that which it is not: in short, specialized, official, institutional, learned, or elite" (s. 2).

Howards (2010) nytænkning af det vernakulære som en modalitet gør det muligt for ham at anerkende, at en institutionel afsender kan tale "in a vernacular mode" som en måde at fremme deres egne formål (s. 241; 246). Dermed deler han Tagliarinas opfattelse af vernakulær retorik som noget, der kan bruges strategisk. Howards (2010) peger hermed på, at man ikke uden videre kan påstå, at noget er udelukkende vernakulært eller institutionelt, hverken når det kommer til vernakulære afsendere eller vernakulær agency, men at det vernakulære og institutionelle kan være sammenblandet (s. 248).

Dette gør det problematisk at definere det vernakulære. Som løsning på dette peger Howard (2010) på sin nye forståelse af det vernakulære, der fremhæver dets dialektiske struktur som en "mode of discourse" (s. 248) i stedet for at fremhæve agency eller afsender som det ses hos hhv. Hauser og Ono og Sloop. I denne forståelse af begrebet, bliver det vernakulære tydeligt "in communication processes whenever non-institutional authority is invoked. In this sense, it is a structural result of specific kinds of rhetorical tactics" (Howard, 2010, s. 248). Med andre ord, er det vernakulære noget, der kan benyttes som taktik, hvor man benytter en non-institutionel autoritet, og begrebet får derfor hos Howard en ganske instrumentel klang.

Af dette følger også, at det er muligt for alle, der har adgang til kommunikation, at udtrykke sig vernakulært. Det gælder også institutioner, der altså kan udtrykke sig vernakulært ved at fastholde en opfattelse af dens agency som anderledes end den institution, den støtter (Howard, 2010, s. 249). Dette lader sig gøre, fordi "vernacularity emerges dialectically

whenever expressive discourse situates itself as alternate to the institutional” (Howard, 2010, s. 248). En grund til at ville benytte vernakulær retorik er, at ”the vernacular is powerful because it can introduce something other than the institutional into an institutional realm,” (Howard, 2010, s. 249). Ingraham (2013) peger på en lignende kraft i det vernakulære. Hos ham omtales det dog som en ”tremendous, sometimes subversive power” (s. 2) og peger altså i højere grad på det vernakulæres undergravende potentiale som kilden til dets magt. Det er vigtigt at nævne, at Howard ikke fremsætter sin dialektiske forståelse af det vernakulære for at ekskludere tidligere forståelser af begrebet, men som en måde at forestille sig en mere inklusiv strukturel forståelse af det vernakulære (Howard, 2010, s. 249).

Provokerende stil

Det vernakulære kan som nævnt både ses som en beskrivelse af afsenderen, som hos Ono og Sloop, og som en beskrivelse af selve kommunikationen. Beskrivelsen af vernakulær kommunikation er dog noget u håndgribelig, og jeg har derfor valgt at inddrage et aspekt af det vernakulære, der er mere præcist beskrevet: Marie Klujeffs (2012) idé om *provokerende stil*. Den provokerende stil kan kobles til vernakulær retorik, idet de begge er en ”distinctly non-official discursive” (Klujeff, 2012, s. 105). Hos Klujeff er stil desuden ikke bare tilknyttet *elucutio*, men er også en del af *inventio* (Klujeff 2012, s. 104). På dette punkt, minder den provokerende stil altså også om Hausers (1999) opfattelse af det vernakulære som ”a source of invention” (s. 244).

Klujeff (2012) beskriver den provokerende stil som ”a deliberate violation of the norms of official communication and communicative action” (Klujeff, 2012, s. 105), en ”violation of decorum” og en ”deliberate overstepping of norms of public communication” (Klujeff, 2012, s. 109). Hun fremhæver desuden personangreb som et udtryk for provokerende stil, og peger på, at de kan vække interesse og opmærksomhed hos både de, der bliver angrebet og hos andre interessenter (Klujeff, 2012, s. 105). Klujeff (2012) bemærker også, at provokerende stil har en tendens til at blive efterlignet i de svar, der kommer på den provokerende kommunikation (s. 110).

Den provokerende stil kan dog også være problematisk. Når man ser på provokerende stil, ser man på retorik, der overskrider normerne for interaktion eksempelvis ved ad hominem-argumenter eller en ”general attitude of derogation of other people’s opinions” (Klujeff, 2012, s. 105). Med andre ord er der en mangel på tolerance. I den kritiske evaluering

af den provokerende stil peger Klujeff (2012) på Hausers adskillelse af "partisan urgings, in which responsiveness to the other side and the possibility of being persuaded are assumed" på den ene side og "the manipulation of propaganda where those who are vested become closed to persuasion" på den anden (s. 111; Hauser, 1999, s. 80). Her anses førstnævnte for at være etisk og sidstnævnte for at være uetisk (Klujeff, 2012, s. 111). Med andre ord peger Klujeff på, at muligheden for overtalelse hos de parter, der er involveret i debatten eller diskussionen, er vigtig i den etiske vurdering af den provokerende stil.

En af de grundlæggende kendetegn ved den provokerende stil er som nævnt, at det er en bevidst overskridelse af decorum. For at kunne identificere sådanne tilfælde vil jeg i det følgende afdække, hvad begrebet dækker. Begrebet decorum er blevet forstået på flere forskellige måder i årenes løb (Hariman, 2001, 199-209). Med udgangspunkt i Cicero kan det overordnet opdeles i et eksternt og et internt aspekt (Jasinski, 2001a, s. 147-148). Det eksterne aspekt sætter fokus på, hvorvidt kommunikationen er tilpasset situationen eller konteksten, som den indgår i (Jasinski, 2001a, s. 147-148). Det interne aspekt har at gøre med, hvorvidt kommunikationens forskellige dele passer sammen (Jasinski, 2001a, s. 148). I denne opgave benytter jeg det eksterne aspekt af begrebet.

I sin tekst lader Klujeff til at benytte den af begrebets betydninger, der handler om normerne for offentlig kommunikation. Denne forståelse af decorum kaldes *ethical decorum*, og sætter fokus på det sømmelige (Hariman, 2001, s. 202). Det er også denne forståelse af begrebet, der fremhæves hos Jørgensen og Kock (2009), som beskriver begrebet som et, der fokuserer på "det 'sømmelige', det der er moralsk passende – ofte i retning af 'god tone'" (s. 179). Sømmelighed defineres hos Hariman (2001) som "a mean between two extremes" (s. 202-203).

Framing

En frugtbar måde at pege på det vernakulære eller provokerende i lige netop VP's retorik er gennem deres *framing*. Da der er forskellige opfattelser af, hvad dette begreb dækker (Entman, 2015, s. 116), vil jeg i det følgende afsnit kort beskrive den måde, som jeg bruger begrebet i denne opgave.

Claes de Vreese (2005) definerer en frame bredt som "*an emphasis in salience of different aspects of a topic*" (s. 53). Denne definition bygger på to andre definitioner af begrebet: Gamson og Modiglianis (1989) forståelse af frames som fortolkende pakker, kaldet "me-

dia packages,” der som kerne har en ”central organizing idea, or *frame*, for making sense of relevant events, suggesting what is at issue” (s. 2-3) og Entmans (2015), hvor framing beskrives som det, at ”udvælge nogle aspekter af erfaringsverdenen og fremhæve dem i en kommunikativ tekst på en sådan måde, at der ansføres til en bestemt definition af problemet, fortolkning af årsager, moralsk evaluering og/eller anbefaling af (be)handling for det pågældende tilfælde” (s. 116). Fælles for alle tre definitioner er en forståelse af framing som noget, der kan få publikum til at forstå det, der fremsættes i kommunikationen, på en bestemt måde. Der er herudover enighed om, at framing kan opstå forskellige steder i kommunikationen. Eksempelvis kan framing både knytte sig til afsenderen af kommunikation, og altså beskrive, hvad der får vedkommende til at frame en sag på en bestemt måde, og den kan knytte sig til modtageren og beskrive, hvordan vedkommende skaber mening af kommunikationen (de Vreese, 2005, s. 51-52; Entman, 2015, s. 117; Scheufele & Tewksbury, 2007, s. 13; Scheufele, 1999, s. 106-107). Da jeg i denne opgave er interesseret i, hvordan Facebookopslagene opfattes af debattørerne i de tilhørende kommentarspor, ligger min forståelse op af de Vreeses (2005) opfattelse af framing som noget, der finder sted mellem teksten og publikum (s. 51-52).

Der er forskellige forslag til, hvilke aspekter af en tekst, man kan fokusere på for at analysere framingen i en tekst. Entman peger på fem træk, som grundlag for framing: Vurdering af, hvad der er vigtigt; agency, eller med andre ord, hvem der gjorde det; identifikation med eventuelle ofre; hvordan man kategoriserer hændelser, eller med andre ord, hvad man kalder dem; og generalisering til en bredere national kontekst (Scheufele, 1999, s. 111). Gamson og Modigliani opdeler deres bud på hvilke elementer, der antyder en teksts frame i to. Den første kaldes *framing devices* og antyder, hvordan man skal tænke om sagen, der fremstilles. Der nævnes fem framing devices: Metaforer, eksempler, catchphrases, afbildning og visuelle billeder (Gamson & Modigliani, 1989, s. 3). Den anden kaldes *reasoning devices* og retfærdiggør, hvad der skal gøres ved sagen. Der er tre reasoning devices: Kausal analyse, konsekvenser og appeller til moralske principper (Gamson & Modigliani, 1989, s. 3-4). Det er værd at nævne at disse tre reasoning devices minder meget om Entmans fem framingelementer.

Forståelsen af det vernakulære i denne opgave

I denne opgave bruger jeg en forståelse af begrebet vernakulær, der hovedsageligt lægger sig op ad Howard, Ingrahams og Tagliarinas dialektiske forståelse. Jeg anerkender dermed, at det vernakulære og institutionelle ikke forholder sig binært til hinanden, men at de kan benyttes

instrumentelt som en form for strategi til at nå et mål. I min analyse skelner jeg mellem det vernakulære som en beskrivelse af afsenderen og som en beskrivelse af selve kommunikationen. En vernakulær afsender beskrives hos Ono & Sloop som en del af en undertrykt gruppe, og hos Hauser som en, der ikke tilhører en elite. Vernakulær kommunikation blev hos Ono og Sloop opdelt i cultural syncretism og pastiche og hos Hauser defineret som det, der er almindeligt og rodet. Denne beskrivelse af vernakulær kommunikation er dog noget uhåndgribelig. Derfor vil jeg desuden inddrage Klujeffs tanker om den provokerende stil samt Ono og Sloops idéer om cultural syncretism og pastiche. Herudover vil jeg også inddrage en analyse af partiets framing, da VP's provokerende stil er særligt tydelig i deres framing.

Offentlighed

I det følgende afsnit vil jeg gennemgå forskellige opfattelser af offentlighedsbegrebet, der på hver sin måde kan bidrage til besvarelsen af min problemformulering.

Litteratursøgning

I udforskningen af begrebet har jeg taget udgangspunkt i en kædesøgning, hvorved jeg har undersøgt litteraturlisterne i relevante tekster, jeg har fundet i mine andre litteratursøgninger. Årsagen til, at jeg har benyttet denne søgestrategi er, at offentlighed er et begreb, der benyttes i mange akademiske fagtraditioner, og at der derfor er mange opfattelser af, hvad begrebet dækker. Ved at foretage en kædesøgning har jeg indsnævret søgeområdet på en måde, så jeg kunne være sikker på, at jeg benytter en opfattelse af offentlighed, der passer med den, der bruges i den retoriske fagtradition, som jeg indskriver mig i i denne opgave.

Offentlighed

Som nævnt, handler retorisk medborgerskab om, hvordan borgere kan deltage i det offentlige liv gennem deres kommunikation. For at kunne undersøge dette, er det nødvendigt at overveje, hvad 'det offentlige liv' dækker. Der er mange opfattelser af, hvad der forstås ved begrebet offentlighed. I denne opgave lægger forståelsen sig hovedsageligt op ad Hausers (1999; 2004; 2007), idet netop hans forståelse af offentlighed som "*emergences* manifested through vernacular rhetoric" (Hauser, 1999, s. 14) har den vernakulære retorik i centrum.

Hausers opfattelse af offentligheder kan ses som en reaktion på Habermas' ideer om den offentlige sfære. Hauser peger på, at Habermas' model har en tendens til at overse både diskursive miljøer, der ikke er institutionelle, og typer af diskurs, der ikke følger normerne for idealiseret tale (Hauser, 1999, s. 55).

På trods af, at Habermas er fortalere for en idealiseret offentlig sfære, hvor alle skal have lige mulighed for at præsentere deres synspunkter, have mulighed for at tilgå information og medier samt at skabe enighed på baggrund af "warranted assent" (Habermas, 2009, s. 89; Habermas, 1974, s. 49), mener Hauser, at Habermas' model for den offentlige sfære har en indbygget tendens til at fremme ulighed (Hauser, 2003, s. 8). Habermas' ideal forudsætter nemlig procedurer, der skal sikre, at offentligheden bygges på rationalitet (Hauser, 2003, s. 8). Hauser peger dog på, at procedurer og rationalitet altid vil være til fordel for de individer, der har flest ressourcer til at deltage i processen (Hauser, 2003, s. 8). Samtidig peger han på, at inklusion ikke er det samme som at have mulighed for at fremsætte sit synspunkt. Hvis den deliberative proces skal være inkluderende, skal deltagerne i stedet anse andre deltagers argumenter som legitime bidrag i processen, selv hvis de ikke er enige i det, der fremsættes (Hauser, 2003, s. 9).

Hauser mener desuden ikke, at Habermas' idealiserede diskursteori, der ser rationalitet som idealet, passer med virkelighedens politiske relationer. I stedet foreslår Hauser (1999) en retorisk model for den offentlige sfære, der kan gøre rede for "the addressed and particularized features of discourse," der finder sted i diskursen om offentlige problemer i faktiske demokratier (s. 55). For Hauser er offentlig mening noget, der skabes diskursivt (Hauser, 1999, s. 4), ligesom også offentligheder og den offentlige sfære har diskursive dimensioner (Hauser, 1999, s. 11). Mere specifikt peger han på, at offentligheder er "*emergences manifested through vernacular rhetoric*" (Hauser, 1999, s. 14). Med andre ord fremkommer offentligheder i kraft af den retorik, der bruges mellem individer, og i særdeleshed den vernakulære retorik. I citatet antydes det også, at en offentlighed er noget, der skabes i en proces af dets medlemmer. Dette understreges yderligere i citatet:

"A public's essential characteristic is its shared activity of exchanging opinion. Put differently, *publics do not exist as entities but as processes; their collective reasoning is not defined by abstract reflection but by practical judgment; their awareness of issues is not philosophical but eventful.*" (Hauser, 1999, s. 64)

Citatets fokus på "practical judgment" og det begivenhedsrige, kan desuden ses som en afspejling af Hausers opfattelse af offentligheder som retoriske (Hauser, 1999, s. 14). Han går så vidt som at sige, at "publics have rhetorical antecedents," (s. 14) og antyder dermed, at retorik er uløseligt knyttet til skabelsen af offentligheder. Det betyder dog ikke, at offentligheder kan reduceres til at være en betingelse for kommunikation, men blot at de ikke kan formes uden kommunikation (Hauser, 1999, s. 14).

Hauser peger på, at det er for upræcist at snakke om én enkelt offentlighed. At bygge sin forståelse af offentligheden på den forudsætning, at den holdes sammen af "shared attitudes and beliefs" er problematisk, fordi folk har forskellige interesser og diskuterer forskellige emner (Hauser, 1999, s. 30). At tænke på "offentligheden" som en homogen størrelse gør det dermed svært, måske umuligt, at tænke meningsfuldt om den faktiske, eksisterende offentlighed (Hauser, 1999, s. 30). I stedet bør man se offentligheden som "montages of publics," der hver især aktiveres, når medlemmerne føler, at de emner, der bliver diskuteret har noget med dem at gøre på en måde, der kræver deres opmærksomhed (Blumer, 1966 i: Hauser, 1999, s. 32). Dermed definerer Hauser en offentlighed som "*the interdependent members of society who hold different opinions about a mutual problem and who seek to influence its resolution through discourse*" (Hauser, 1999, s. 32, original kursivering). Med andre ord er Hausers opfattelse af offentligheder baseret på interesse og opmærksomhed, der sammen kan skabe en gruppe af mennesker, der har et fælles problem og forsøger at løse det gennem diskurs (Hauser, 2003, s. 5). I Hausers definition synes formålet med offentligheder altså at være at løse deres problemer, og altså være aktive. Dette understreges yderligere i beskrivelsen af en offentlighed som "an emergent body of those who are tending to an issue through their active participation in the deliberative processes that bear on it" (Hauser, 2007, s. 335).

Dana L. Cloud (2001) kritiserer dog Hausers afvisning af Habermas' idealer for den offentlige sfære (s. 210-211). Hun peger på, at sådanne idealer ikke "function so much as descriptive categories but as counterfactual but guiding norms that can supplement careful description of what exists with a critique of its limits" (Cloud, 2001, s. 210). Netop muligheden for at kritisere den diskurs, der er til stede i offentligheden, mener Cloud (2001) mangler i Hauser tilgang. I forlængelse heraf mener hun, at det med Hauser bliver umuligt at se forskel på "democratizing or emancipatory discourses on the one hand and reactionary discourses that run against democratic on the other" og derfor også umuligt "to tell a "good enough" pub-

lic from an undemocratic hegemony" (s. 211). Denne kritik er interessant for min opgave, idet der åbner muligheden for at kunne kritisere den vernakulære retorik i de offentligheder som konstitueres af VP.

Michael Warners opfattelse af offentlighed minder på mange måder om Hausers. Warner mener, ligesom Hauser, at en offentlighed er noget, der skabes af diskurs: "A public is a space of discourse organized by nothing other than discourse itself" (Warner, 2002a, s. 414). Og ligesom Hauser mener Warner, at kommunikation går forud for skabelsen af en offentlighed, idet offentligheder kun eksisterer "*by virtue of being addressed*" (Warner, 2002a, s. 413). Selvom Warner ikke benægter eksistensen af en empirisk offentlighed, ligger hans fokus på den refleksivitet "*by which an addressable object is conjured into being in order to enable the very discourse that gives it existence*" (Warner, 2002a, s. 414). Denne refleksivitet afspejler sig også i Warners forståelse af offentligheder som noget, der ligger i spændet mellem et tekstligt, diskursivt fænomen og en empirisk realitet. Warner (2002a) mener, at selvom der muligvis findes en empirisk udvidelse af en offentlig diskurs' offentlighed, så vil den altid være vilkårligt begrænset, fordi den tekstlige modtager af den offentlige diskurs aldrig kan realiseres fuldt ud (s. 416). De mulige modtagere er altså imaginære. Faktisk går Warner så langt som at sige, at "publics exist only by virtue of their imagining" (Warner, 2002c, s. 8). Dog er de ikke nødvendigvis fiktive, men "in principle open-ended" (Warner, 2002a, s. 417). Det betyder også, at en offentlighed "*must include strangers*" (Warner, 2002b, s. 49).

Ligesom Hauser mener Warner, at det kræver deltagelse at være medlem af en offentlighed. Denne deltagelse behøver dog ikke være mere end, at medlemmet giver sin opmærksomhed: "Attention is the principal sorting category by which members and nonmembers are discriminated" (Warner, 2002b, s. 61). Dette nødvendiggør, at opmærksomheden hele tiden bekræftes og fornyes, da offentligheder "*cease to exist when attention is no longer predicated*" (Warner, 2002a, s. 419). I forlængelse af dette ser Warner at refleksiv cirkulering af diskurs er grundlæggende for skabelsen af en offentlighed: "A public is the social space created by the reflexive circulation of discourse" (Warner, 2002a, s. 420). En offentlighed skabes altså ikke ud fra enkelte tekster, men ud fra sammenkædningen af tekster gennem tid på en måde, hvor "a previously existing discourse can be supposed, and when a responding discourse can be postulated" (Warner, 2002a, s. 420).

Forståelsen af offentlighed i denne opgave

I denne opgave forstår jeg, som Hauser, offentlighed som et fænomen, der opstår som reaktion på retorik, og i særlig grad fremkommer gennem brugen af vernakulær retorik. Samtidig har Hausers tanker om nødvendigheden af interesse, opmærksomhed og aktiv deltagelse formet den måde, jeg analyserer måden, hvorpå VP konstituerer deres offentlighed. Denne tilgang til analysen er blevet styrket gennem Warners tanker om nødvendigheden af reflektiv cirkulation af diskurs i konstitueringen af offentligheder. Samtidig har Warners forståelse af offentlighed som et diskursivt fænomen, der også til en vis grad er en empirisk realitet, støttet mit valg om at se på både VP's kommunikation og dennes modtagelse i hhv. kommentarspor og medier.

Metode

For at kunne komme med et tilfredsstillende svar på opgavens problemformulering, hvordan VP's brug af vernakulær retorik og provokerende stil påvirker udøvelsen af deres retoriske medborgerskab, vil jeg foretage en tekstuel-intertekstuel analyse af tre af partiets egne opslag på Facebook samt de tilhørernes kommentarspor og den afledte mediedækning. Det betyder, at opgavens analysemateriale består af et bredt udsnit af tekster, der kan være med til at belyse både partiets brug af vernakulær retorik og provokerende stil, og hvordan denne brug modtages hos både partiets besøgende på Facebook og de danske medier.

I det følgende vil jeg gøre rede for de overvejelser, der ligger til grund for denne opgaves valgte metoder. Først vil jeg kort gennemgå implikationerne af denne opgaves basis i den retoriske fagtradition. Derefter vil jeg gennemgå de metoder, der ligger til grund for den analytiske behandling af mit analysemateriale. På baggrund af dette vil jeg kort definere den ontologiske og epistemologiske position, jeg indtager i denne opgave. Til slut vil jeg gennemgå metoden for udvælgelse og sammensætning af analyse materialet.

Den retoriske kritik

Af ovenstående litteratur review og teorigennemgang kan det ses, at den teori, jeg har valgt at benytte til at besvare min problemformulering, har basis i den retoriske fagtradition. Som følge heraf er opgaven også udformet med inspiration fra den retoriske kritik. I dette afsnit vil jeg derfor kort komme ind på, hvad der kendetegner retorisk kritik, samt hvilke grundlæggende metoder, der knytter sig til denne akademiske genre.

En retorisk kritik omfatter en analyse samt "den (metodiske og) teoretiske behandling, fortolkning og vurdering af den retoriske tekst" (Villadsen, 2002, s. 6). Begrebet retorisk kritik kan ses som en samlet betegnelse for en række forskellige tilgange til tekstforståelse og er præget af en grad af teoretisk pluralisme (Villadsen, 2002, s. 7), men den bunder altid i en retorisk opfattelse af den tekst, der analyseres, hvilket med andre ord vil sige, at ytringer opfattes som "menneskelige *handlinger* – som menneskers brug af symboler til at kommunikere med hinanden og handle i forhold til omverdenen" (Hoff-Clausen, 2008, s. 56). Denne opfattelse af, at mennesker handler gennem kommunikation, går igen i forståelsen af retorisk medborgerskab.

Den type retoriske kritik, jeg udfører i denne opgave, kan kaldes en begrebsorienterede retorisk kritik. Denne type retorisk kritik beskrives hos James Jasinski (2001b) som

en "back and forth tacking movement between text and the concept or concepts that are being investigated simultaneously" (s. 256). Med andre ord, er denne type retorisk kritik en undersøgelse af både analysemateriale og de begreber, man anvender i analysen af det. Ved denne bevægelse frem og tilbage opnår man både en større forståelse for analyse materialet og man arbejder videre på de anvendte begreber, hvilket Jasinski (2001b) kalder "conceptual thickening" (s. 256).

Nærlæsning og tekstuel-intertekstuel læsning

Den metode, jeg har valgt at benytte til at analysere mit valgte analysemateriale er *nærlæsning*, der kan karakteriseres som en hermeneutisk læsning af en tekst. Hermeneutikken er en grundlæggende metode, der netop danner basis for mange mere specifikke kvalitative metoder (Villadsen, 2002, s. 13). Metoden sætter fokus på den kontekst, som analyse materialet er produceret i, og kan benyttes i analysen af både tekster og sociale handlinger (Bryman, 2012, s. 560). I praksis kommer den hermeneutiske basis af nærlæsning til udtryk i udførelsen, hvor man i flere gennemlæsninger af teksten "skiftevis åbner sig for indtryk, der kan skabe grundlag for en eller flere mulige fortolkninger og leder efter tekstlige belæg for den fortolkning, der gradvis forekommer mere og mere overbevisende" (Villadsen, 2002, s. 14). Hermed foregår der en bevægelse frem og tilbage mellem teksten som helhed eller kontekst og dens enkelte dele. Denne læseform ekspliciteres dog ikke i den nedskrevne analyse i den retoriske kritik (Villadsen, 2002, s. 62).

Gennem nærlæsning kan kritikeren undersøge detaljer i teksten for at afdække retoriske strategier, som man ellers ikke ville opdage, og forklare, hvordan en tekst er konstrueret på en måde, så den inviterer til en bestemt respons af sit publikum: "The close textual critic, in other words, scrutinizes a work in order to determine how its form was designed to achieve its function" (Ceccarelli, 2001, s. 6). Også Hauser (1999) fremhæver af samme grund nærlæsningen som essentiel i forståelsen af en teksts retoriske karakter (s. 276). Ved en nærlæsning fokuserer kritikere ofte på én tekst ad gangen, hvilket gør en dybere analyse mulig. Dette er dog også en ulempe, da den nærlæsende kritiker kan blive "snæversynet" og negligere analysetekstens tekstuelle kontekst (Ceccarelli, 2001, s. 6; Leff, 1992, s. 230). Kritikeren kan desuden kun pege på, hvordan modtageren af kommunikation inviteres til at reagere, men ikke på, hvordan kommunikation rent faktisk har fungeret i praksis (Ceccarelli, 2001, s. 6-7). For at løse dette foreslår Leah Ceccarelli (2001), at kritikeren foretager en nærlæsning af

både den primære tekst og "the intertextual material produced by audience members who were responding to it" (s. 7-8). Denne metode kalder hun "close textual-intertextual analysis" (Ceccarelli, 2001, s. 8) (herefter tekstuel-intertekstuel analyse). Med denne metode går kritikeren frem ved først at foretage en nærlæsning af primærtteksten og derefter en nærlæsning af svar, der direkte refererer til den primære tekst. Denne fremgangsmåde lader kritikeren analysere i en bevægelse frem og tilbage mellem primærtteksten og dennes svar, og muliggør på den måde en dybere forståelse af det samlede analysemateriale (Ceccarelli, 2001, s. 8). Denne tilgang synes også at spejle Kock og Villadsens pointe, at retorisk medborgerskab både har et afsender- og et modtagerperspektiv, og at disse to perspektiver bør ses som komplementære (Kock & Villadsen, 2014, s. 10; 2017, s. 574). Med den tekstuelle-intertekstuelle analyse kan jeg netop undersøge både VP's udøvelse af retorisk medborgerskab i afsenderperspektivet og se på, hvordan partiets kommunikation bliver modtaget i kommentarspor og i medierne.

Nødvendigheden af at foretage en tekstuel-intertekstuel analyse styrkes af, at opgavens problemformulering også fordrer en sådan analyse. Da en vigtig del af retorisk medborgerskab er at blive hørt, er det nødvendigt for mig i min analyse også at beskæftige mig med modtagelsen af VP's kommunikation.

Videnskabsteoretisk ståsted

I den hidtidige gennemgang af dels de teoretiske begreber dels de metoder, jeg har valgt at bruge, er det klart, at jeg i denne opgave opfatter virkeligheden som opbygget gennem konstruktioner. Med andre ord er min ontologiske position konstruktionistisk, og jeg anser derfor sociale kategorier og fænomener som socialt konstruerede (Bryman, 2012, s. 33), og dermed ikke som "phenomena 'out there' and separate from those involved in its construction" (Bryman, 2012, s. 380). I forlængelse heraf kan min epistemologiske position kaldes interpretivistisk, idet jeg i kraft af min undersøgelses fokus på fortolkninger af VP's kommunikation kan siges at forstå "the social world through an examination of the interpretation of that world by its participants" (Bryman, 2012, s. 380).

Udvælgelse af nøgletekster

Opfattelsen af, at man som retorisk kritiker bør se på både primærttekster og kontekstuelle tekster går igen hos Elisabeth Hoff-Clausen (2008). Hun understreger, at man i den retoriske

analyse af online tekster, ikke kan anse hver tekst som en afgrænset størrelse, men i stedet bør anerkende deres intertekstualitet og se på deres "umiddelbare tekstuelle kontekst" (Hoff-Clausen, 2008, s. 65). I den forbindelse må kritikeren afgrænse tekstmaterialet ved at fokusere på de tekster, som udgør nøgleteksternes umiddelbare eller mest betydningsfulde tekstuelle kontekst, og forsøge af afdække samspillet mellem de forskellige tekster (Hoff-Clausen, 2008, s. 66).

En lignende opfattelse findes hos Michael Calvin McGee (1990), som mener, at "*discourse ceases to be what it is whenever parts of it are taken "out of context"*" (s. 283). Her opfattes en enkelt tekst altid som værende uafsluttet eller, med McGees (1990) egen terminologi, som et *fragment* i en større diskursiv sammenhæng (s. 283). For at kunne sige noget om meningen i en tekst, må den retoriske kritiker derfor anerkende, at den er et fragment i en større sammenhæng og inddrage denne kontekst i det analytiske arbejde (McGee, 1990, s. 283).

Dette fokus på kontekst skaber dog en udfordring for den retoriske kritiker, idet metoder som nærlæsning og tekstuel-intertekstuel analyse ikke umiddelbart er brugbare til at analysere meget omfattende tekstmateriale (Hoff-Clausen, 2008, s. 63-64). Netop online er tekster særligt uafgrænsede på grund af mediets "porøse" struktur, der bl.a. kommer til udtryk i brugen af hyperlinks, der kan anses for at være en del af konteksten til den tekst, hvor hyperlinket findes (Hoff-Clausen, 2008, s. 64-66).

For at kunne håndtere den store mængde uafgrænsede tekst online anbefaler Hoff-Clausen (2008) at der udvælges såkaldte *nøgletekster* (s. 65). Nøgletekster beskrives som tekster, der "i særlig grad kan belyse forskningsspørgsmålet" og som i lighed med nøgleinformer i etnografiske studier kan "give forskeren et særligt grundigt indblik i eller forståelse af givne fænomener i den gruppe, som studeres" (Hoff-Clausen, 2008, s. 65). Hoff-Clausen (2008) opfordrer til at kritikeren bør tage nøgleteksternes umiddelbare tekstuelle kontekst i betragtning og prøve at vurdere denne konteksts indflydelse på nøgleteksten (s. 65). Nøgleteksterne udvælges efter en grundig orientering i hele tekstmaterialet (Hoff-Clausen, 2008, s. 65). I denne opgave er udvælgelsen af nøgletekster nødvendig at foretage på flere niveauer både i forhold til VP's Facebookopslag, kommentarerne i disses kommentarspor og i den afledte mediedækning.

Når man undersøger webtekster, foregår der altså ikke bare en udvælgelse af et fast afgrænset analysemateriale. I stedet må kritikeren forsøge at medskabe det analysemate-

riale, han vil undersøge, i en fortolkende proces bestående af både udvælgelse og afgrænsning (Hoff-Clausen, 2008, s. 67-68). Dette kan forekomme problematisk, da kritikeren i så fald kan udvælge de tekstelementer, der understøtter hans hypotese. Dog er denne situation ikke enestående for studiet af webtekster, men gør sig i princippet gældende i alle typer af retorisk kritik (Hoff-Clausen, 2008, s. 68). Det understreger dog vigtigheden af, at der argumenteres for de valg, som kritikeren træffer i udvælgelsen og afgrænsningen af analysematerialet. Samtidig må kritikeren forholde sig reflekterende til den reduktion af den komplekse virkelighed, der unægteligt sker i arbejde med at medskabe analysematerialet, og have for øje, hvad dette arbejde betyder for undersøgelsens konklusion (Hoff-Clausen, 2008, s. 64-66).

I de følgende afsnit vil jeg argumentere for mine valg af nøgletekster. Først gennemgår jeg valget af nøgletekster fra VP's Facebookside. Derefter valget af nøgletekster fra disse teksters kommentarspor, der anses for at være Facebookopslagernes umiddelbare tekstuelle kontekst. Og til sidst valget af nøgletekster fra mediedækning af partiet.

Tre nøgletekster fra partiets Facebookside

Opgavens analyse tager udgangspunkt i en nærlæsning af et udvalg af opslag fra partiets Facebookside fra perioden 1. oktober 2018 til 1. januar 2019. Denne periodes startdato er valgt ud fra en indledende søgning på Infomedia på søgeordet [Veganerpartiet*], der viste at VP første gang blev nævnt i en dansk avis d. 03.10.2018. Da min valgte metode nødvendiggør en analyse af de udvalgte nøgleteksters umiddelbare tekstuelle kontekst, var det nærliggende at vælge en startdato, hvor jeg vidste, at der ville være medieomtale af partiet. Slutdatoen er valgt ud fra en afvejning af, at tidsperioden skulle være lang nok til at give et retvisende billede af partiets Facebookaktivitet, men kort nok til at jeg som analytiker kunne orientere mig i materialet på meningsfuld vis.

Årsagen til, at jeg har valgt at fokusere analysen på VP's opslag på deres Facebookside er, at det er på denne platform, at partiet er mest aktiv. Således er der i den valgte periode på tre måneder 132 opslag på partiets Facebookside mod blot 56 posts på Instagram i samme periode, dog fra d. 08.10.2018, da partiet først oprettede deres Instagramkonto denne dato. Ligeledes er der kun 124 tweets og retweets i alt siden partiet kom på Twitter, hvilket først skete d. 07.10.2018. Den relativt store forskel i antal af opslag mellem partiets konti på Facebook, Instagram og Twitter synes at pege på, at partiet hovedsageligt kommunikerer via deres Facebookside.

Da det ikke er muligt at lave en nærlæsning af alle partiets 132 Facebookopslag i perioden har jeg valgt at følge Elisabeth Hoff-Clausens (2008) råd om at udvælge *nøgletekster*. Med andre ord, har jeg gennemlæst alle partiets Facebookopslag i perioden og vurderet, at netop disse tre opslag er særligt interessante i forhold til min problemformulering.

I min orienterende læsning af VP's Facebookopslag, lod jeg mig inspirere af fremgangsmåden i en tematisk analyse. Dermed opdelte jeg løbende opslagene i temaer efter, hvad de handlede om, og slog derefter disse temaer sammen under mere generelle temaer, hvor det var muligt uden at det nye tema blev så bredt, at det mistede det, der gjorde den forskellig fra de andre. Dette gav mig syv overordnede kategorier (bilag 1).

Udvælgelsen af de tre nøgleopslag er sket af to årsager. For det første kunne jeg observere, at VP flere gange selv henviste til de sager, som opslagene nævnte. Således blev sagen om JEJ nævnt 26 gange på partiets Facebookside i periode, sammenligningen mellem kødspisning og pædofili blev nævnt fem gange, og sagen om Tobias Dybvad blev nævnt otte gange (bilag 2). De tre valgte opslag findes under tre forskellige temaer hhv. "grunde til at blive veganer," "veganerpartiet i medierne" og "samtaler med politikerne" (bilag 1) og synes derfor at være relativt forskellige. Samtidig kunne jeg i alle tre tilfælde identificere det opslag, der startede sagen. Dette så jeg ikke i samme udstrækning i andre tilfælde. Dermed vurderede jeg, at disse tre Facebookopslag var særligt relevante i forhold til besvarelsen af min problemformulering.

Udvælgelsen af Facebookkommentarer

Udvælgelsen af nøgletekster fra VP's kommentarspor på Facebook er foregået på samme måde som den ovenfor gennemgåede udvælgelse af Facebookopslag. Jeg har valgt, at fokusere på de tre kommentarspor, der knytter sig til de tre udvalgte Facebookopslag, da dette må siges at udgøre en vigtig del af opslagernes "umiddelbare tekstuelle kontekst" (Hoff-Clausen, 2008, s. 65). Ydermere har jeg valgt kun at se på kommentarer, der er skrevet fra opslaget blev lagt op og fire uger frem. Denne afgrænsning er foretaget som et forsøg på at begrænse kommentarsporernes omfang, således at jeg har kunnet orientere mig i dem på meningsfuld vis. Dette har især været nødvendigt i kommentarsporet, der knytter sig til sagen med JEJ, da der her (pr. 5. maj 2019) er 9500 kommentarer, og fortsat synes at komme flere til. Tidsperioden på fire uger er valgt, da jeg har observeret, at i de tre sager er dette den længste periode inden for hvilken, VP selv lægger nye opslag op om sagerne (bilag 2). Herudover har jeg valgt kun at

fokusere på de kommentarer, der kommer som direkte svar på VP's opslag, forstået på den måde, at svar på de enkelte kommentarer ikke er talt med. Disse svar på kommentarerne vil dog blive inddraget i analysen i tilfælde, hvor det er relevant.

Den følgende kategorisering af kommentarerne i kommentarsporene, der knytter sig til de tre udvalgte Facebookopslag på VP's Facebookside, er foretaget som et forsøg på at gøre den orienterende læsning, som Hoff-Clausen fremhæver som nødvendig for udvælgelsen af nøgletekster, mere gennemsigtig. Det er altså ikke en tilbundsående tematisk analyse eller indholdsanalyse, men skal blot give et overblik over kommentarerne både internt i de enkelte kommentarspor og eksternt mellem de tre kommentarspor, og dermed muliggøre valget af repræsentative nøgletekster.

I den orienterede gennemlæsning af kommentarsporet har jeg kategoriseret kommentarerne ud fra deres holdning til det, VP har skrevet i deres Facebookopslag. Med inspiration fra Rasmus Rønlev (2018, s. 57-59) har jeg lavet nedenstående tabeller, der opdelte kommentarerne i ni kategorier. Disse kategorier er for det første baseret på kommentarenes *emne*. Med andre ord er kommentarerne opdelt alt efter om de handler om sagen, som VP skriver om i deres opslag, om veganere eller VP generelt eller om noget helt andet. For det andet er kommentarerne opdelt efter *holdning*, altså om kommentaren udtrykte enighed/støtte, tvivl/neutralitet eller uenighed/kritik i forhold til det emne som VP's opslag sætter fokus på. Disse ni mulige typer af holdningstilkendegivelser er naturligvis ikke gensidigt udelukkende, men i tilfælde, hvor der bliver givet udtryk for mere end en holdning, har jeg vurderet hvilken holdning, der synes at vægte tungest i den enkelte kommentar.

Ovenstående tilgang synes desuden at stemme overens med Michael Leffs (1992) forslag om at benytte synekdoiske eksempler i den retoriske kritik af modsætningsfuld diskurs (s. 229). Tanken er her, at visse tekster udvælges til at repræsentere en hel side i uenigheden som *pars pro toto*. Sammen kommer de udvalgte tekster således til at tegne et billede af hele diskursen (Leff, 1992, s. 229). På samme måde som med Hoff-Clausens nøgletekster lader denne tilgang kritikeren benytte nærlæsning som metode, selvom analysematerialet er komplekst og bestående af mange forskellige tekster.

I den organiserende læsning af alle tre af de udvalgte Facebookopslag har kommentarsporet været sat til at vise de "nyeste" kommentarer først. Det betyder, at de kommentarer, der senest er blevet skrevet, eller som senest er blevet svaret på vises først. Dette var den af de tre muligheder, der også inkluderede "alle kommentarer" og "mest populære kom-

mentarer,” der kom tættest på at give mig en kronologisk visning af opslagenes kommentarer, hvilket gjorde det lettere at se bort fra de kommentarer, der ikke var skrevet inden for den valgte tidsperiode på fire uger. Da jeg i to af opslagene kunne læse hele kommentarsporet igennem, er visningen i disse tilfælde ikke vigtig, men et af de tre opslag havde for mange kommentarer til, at jeg kunne læse dem igennem, og for læsningen af dette opslags kommentarsport, var visningen et potentielt problem.

Jakob Ellemann-Jensen elsker bacon

For sagen om fødevareministerens svar på HV's spørgsmål er der pr. 05.05.2019 3235 kommentarer til opslaget og ca. 9500 kommentarer i alt inklusiv svar. Dette antal er for stort til, at jeg kan gennemlæse alle kommentarer. Derfor har jeg udvalgt dele af kommentarsporet som grundlag for min orienterende læsning. Dette har jeg gjort ved at sætte visning til "nyeste" for at komme så tæt på kronologisk orden som muligt, og derefter læst de 107 indlæg, der blev vist først, og derfor er blevet interageret med sidst. I min orienterende læsning af de første 107 indlæg kunne jeg dog observere, at den samme person, Lasse, havde skrevet det samme nye svar til størstedelen af de direkte kommentarer, der blev vist først i kommentarsporet (bilag 3.2.0). Det er tydeligt at se, at Lasse støtter VP, da han på sit profilm billede har indsat en grøn ramme med partiets navn. Samtidig er Lasses svar en opfordring til at afgive en vælgererklæring til VP (bilag 3.2.0).

Lasses svar er et problem i forhold til min orienterende læsning, da det potentielt kan give et misvisende billede af kommentarsporet. Årsagen til dette skal findes i, at det er nærliggende at tro, at Lasse hovedsageligt har sendt dette svar til de debattører i kommentarsporet, som ikke udtrykker enighed med VP, da disse debattører må formodes ikke allerede at have afgivet en vælgererklæring til partiet. Dermed ville disse kommentarer optræde først i kommentarsporets visning, der jo er sat til at vise "de nyeste" kommentarer, hvilket også vil sige dem, som for nyligt er blevet besvaret.

For at undgå dette misvisende billede af kommentarsporet, ville det være oplagt at læse fra både start, midte og slutning af kommentarsporet og på den måde sprede læsningen ud kronologisk. På grund af det store antal kommentarer, er dette dog ikke muligt, da det ganske enkelt bliver for tungt for de computere, jeg har til rådighed. Derfor har jeg valgt at gå så langt tilbage i kommentarsporet, som det er teknisk muligt, og læst endnu 100 kommenta-

rer. I mit tilfælde vil sige fra kommentar 667 og frem til 767. Jeg kunne her observere, at kommentarerne ikke længere var blevet besvaret af Lasse, og derfor heller ikke kan forventes at være hovedsageligt imod VP's holdninger. Samlet set giver det mig en samplingstørrelse på 207 kommentarer, hvilket er sammenligneligt med det antal kommentarer, der er at finde i de to andre udvalgte Facebookopslags kommentarspor. Af de 207 læste kommentarer var 149 skrevet inden for den valgte tidsperiode på fire uger. Disse 149 fordeler sig således:

[JE] og bacon]	Hvad kommenterer den enkelte debattør?		
Hvilken holdning har debattøren?	Veganerpartiets sag (Kritik af JEJ's svar).	Veganisme eller Veganerpartiet i almindelighed.	Andet.
Enig eller udtrykker støtte.	12	4	1
Neutral eller i tvivl.	8	4	3
Uenig eller udtrykker kritik.	66	44	7

Tabel 1

Ud fra dette skema kan jeg ikke sige, hvor mange gange de forskellige holdningstilkendegivelser findes i kommentarsporet, da jeg som nævnt ikke kunne læse hele kommentarsporet igennem. Dog vurderer jeg, at ovenstående tabel afspejler, hvilke holdningstilkendegivelser, der var de oftest forekommende.

I ovenstående tabel er det tydeligt at se, at de tre oftest forekommende holdningstilkendegivelser er kritik af VP's sag eller veganismen i almindelighed og støtte til VP's sag. Derfor har jeg udvalgt de nøgletekster, der benyttes i analysen, inden for disse tre holdningstilkendegivelser. I praksis er det foregået ved, at jeg i den orienterende læsning har taget screenshots af eksempler på de forskellige holdningstilkendegivelser, når jeg er stødt på særligt interessante eller særligt repræsentative kommentarer. Denne fremgangsmåde er også benyttet i udvælgelsen af nøgletekster fra de to andre kommentarspor.

Sammenligning mellem kødspisning og pædofili

For sagen om VP's sammenligning mellem kødspisning og pædofili er resultaterne af den tematiske analyse som følger. Der var i alt 155 kommentarer direkte til VP's opslag, og disse kommentarer havde affødt 782 svar. Af de 155 direkte svar var 151 skrevet inden for den valgte periode. De fordeler sig således:

[Sag om pædofili]	Hvad kommenterer den enkelte debattør?		
Hvilken holdning har debattøren?	Veganerpartiets sag (sammenligningen mellem kødspisning og pædofili)	Veganisme eller Veganerpartiet i almindelighed.	Andet.
Enig eller udtrykker støtte.	12	7	3
Neutral eller i tvivl.	1	0	5
Uenig eller udtrykker kritik.	82	33	8

Tabel 2

I ovenstående tabel er det tydeligt, at de tre oftest forekommende holdningstilkendegivelser er kritik af VP's sag eller veganisme i almindelighed og støtte til VP's sag. Ud fra disse tre holdningstilkendegivelser har jeg udvalgt de nøgletekster, der bliver anvendt i analysen.

Politianmeldelse af Tobias Dybvad for dyresex

For sagen om, at VP havde politianmeldt Tobias Dybvad for dyresex var der 99 direkte kommentarer til partiets oprindelige opslag og disse havde affødt i alt 541 svar. Alle direkte kommentarer og svarene på disse er blevet gennemgået en for en og de direkte kommentarer er desuden blevet kategoriseret alt efter holdningstilkendegivelse. Af de 99 direkte kommentarer var 98 skrevet inden for den valgte tidsperiode. De fordeler sig således:

[Dyresex]	Hvad kommenterer den enkelte debattør?		
Hvilken holdning har debattøren?	Veganerpartiets sag (anmeldelsen af Tobias Dybvad)	Veganisme eller Veganerpartiet i almindelighed.	Andet.
Enig eller udtrykker støtte.	43	0	2
Neutral eller i tvivl.	3	0	13
Uenig eller udtrykker kritik.	20	11	6

Tabel 3

I ovenstående tabel er der umiddelbart fire holdningstilkendegivelser, der forekommer oftest. Dog har jeg valgt ikke at medtage dem, der udtrykker neutralitet eller tvivl om andet, da mange af disse ganske enkelt er tomme, og oftest bare består af et navn, der er blevet tagget, men uden nogen egentlig holdningstilkendegivelse. Disse er derfor ikke interessante i besvarelsen af min problemformulering. De tre resterende holdningstilkendegivelser, der forekommer oftest er således kritik af VP's sag eller veganismen i almindelighed og støtte til VP's sag.

Ud fra disse oversigter over fordelingen af kommentarer i de tre kommentarspor er det tydeligt, at fordelingen af holdningstilkendegivelser er relativt ens kommentarsporerne i mellem. Da langt størstedelen af kommentarerne udtrykker en af disse tre holdningstilkendegivelser, har jeg valgt at fokusere særligt på nøgletekster inden for disse i analysen.

Udvælgelsen af artikler

Udvælgelsen af nøgletekster fra omtalen af VP i de danske aviser er sket ud fra en orienterende læsning med basis i en søgning på Infomedia. I udvælgelsen af nøgleartikler har jeg gennemlæst de artikler, der kom op som søgeresultater og derefter valgt de, der synes at opsummere mediernes vinkel på sagen. Her har jeg valgt ikke at inkludere meningsartikler som læserbreve og kronikker, da disse minder meget om de kommentarer, jeg har udvalgt fra kommentarsporene.

I de følgende søgninger har jeg søgt indenfor samme periode, som jeg har kigget på kommentarer, altså fire uger. Samtidig har jeg samlet ens overskrifter, da dette giver et

bedre billede af, hvor mange *forskellige* artikler, der er blevet bragt snarere end, hvor mange gange artiklerne er bragt. Herudover indsnævrede jeg min søgning til artikler på over 126 ord og opefter.

Først søgte jeg på artikler, der knytter sig til Facebookopslaget om sagen om VP og JEJ. Her søgte jeg efter artikler i perioden fra d. 02.10.2018 til d. 30.10.2018 og brugte jeg søgetermerne [Veganerpartiet*] og [bacon*]. Grunden til, at jeg ikke brugte JEJ's navn i søgningen var, at jeg observerede, at sagen også blev omtalt uden hans navn, men blot med hans titel som fødevareminister. Dog observerede jeg ikke, at sagen blev omtalt uden ordet "bacon." Denne søgning gav 16 forskellige artikler ud af 25 artikler i alt. Størstedelen af disse er bragt før d. 10.10.2018, og derefter omtales sagen kun i forbindelse med sagen om sammenligningen mellem pædofili og kødspisning. Derfor fokuserer jeg min orienterende læsning på perioden til d. 10.10.2018. Af de artikler, der er i denne periode, har jeg udvalgt to, der tilsammen synes at opsummere mediernes syn på sagen, og samtidig hver især er den første, der bringer de udtalelser fra HV om sagen, som flourer i medierne. Disse to artikler er: "Fødevareminister til veganer: - Jeg elsker bacon" fra TV2 Nyhederne Online d. 03.10.2018 (bilag 3.3.1) og "Jakob Ellemann-Jensen bliver hyldet for bacon- kommentar" fra BT.dk d. 04.10.2018 (bilag 3.3.2).

Dernæst søgte jeg på artikler, der omtaler sagen, hvor VP sammenligner pædofili og kødspisning. Her søgte jeg på artikler i perioden fra d. 17.10.2018, til d. 14.11.2018. Jeg brugte søgetermerne [Veganerpartiet*] og [pædofil*]. Dette gav 21 forskellige artikler af i alt 31. Heraf valgte jeg to, der tilsammen opsummerer mediedækningen og samtidig indeholder udtalelser fra både HV og Michael Monberg: "Veganerparti: Der er en rød tråd mellem vold mod børn, pædofili og det at spise kød" fra Jyllands-Posten d. 24.10.2018 (bilag 4.3.1) og "Veganere: Kødspisning er amoralsk - ligesom pædofili" fra B.T. d. 20.10.2018 (bilag 4.3.2).

Derefter søgte jeg på [Veganerpartiet*] og [Dybvad*] i perioden d. 03.11.2018 til d. 01.12.2018. Denne søgning gav 13 forskellige af 15 artikler i alt. Af disse har jeg valgt to, der tilsammen opsummerer mediedækningen og samtidig indeholder kommentarer fra både Tobias Holm, der var en af dem, der anmeldte Dybvad, og Tobias Dybvad selv: "Tobias Dybvad anmeldt for dyresex - nu svarer han igen" fra TV2 Nyhederne Online d. 12.11.2018 (bilag 5.3.1) og "Veganerpartiet: Vi har anmeldt Tobias Dybvad til politiet" fra B.T. d. 03.11.2018 (bilag 5.3.2). Et hyperlink til sidstnævnte er desuden indlejret i partiets Facebookopslag (bilag 5.1).

Analyse

Inden jeg påbegynder selve min analyse, vil jeg først ganske kort opridse tre aspekter af den overordnede situation, som jeg ser VP's kommunikation i.

For det første anser jeg et af VP's overordnede mål med deres Facebookkommunikation for at være at få nok vælgererklæringer til at kunne stille op i Folketinget. Dette bygger jeg dels på partiets mange Facebookopslag, der specifikt opfordrer folk til at underskrive vælgererklæringer (jf. overskriften "Donationer og vælgererklæringer" i bilag 1), dels på partiets hjemmeside, hvor de på startside direkte opfordrer til at underskrive en vælgererklæring (Veganerpartiet, n.d.b). Dette betyder ikke, at partiets kommunikation ikke også har andre mål, det har de, hvilket også bliver tydeligt i analysen. Men ønsket om vælgererklæringer ser jeg som et overordnet mål for partiet.

For det andet er et vigtigt aspekt af min opfattelse af VP som afsender, at jeg anser dem for at være en minoritet. Deres status som minoritet indikeres af, at de pr. 06.05.2019 kun har opnået 5140 vælgererklæringer ("Digitale vælgererklæringer," n.d.), hvilket må siges at være ganske få. Dette afspejler naturligvis ikke direkte antallet af veganere i Danmark, men da jeg ikke har været i stand til at finde nogen statistik på området, er det umiddelbart den bedste indikation, jeg har kunnet finde.

Til sidst skal det nævnes, at jeg i det følgende fokuserer på VP, de debattører, der kommenterer på opslagene og de danske aviser, men at jeg samtidig er klar over, at man kan argumentere for, at der også findes et publikum til debatten, som ikke ytrer sig. Med andre ord, kan man se situationen som "dialogisk," idet der er en side, der er for, og side der er imod og et publikum, der ser på (Jørgensen, 1998, s. 438; Jørgensen et al. 2011, s. 366). Jeg vil inddrage overvejelser om dette publikum i min diskussion og vurdering i slutningen af denne opgave.

I min analyse har jeg valgt at fokusere på tre af de opslag, som VP har lagt op på deres Facebookside: Opslaget om JEJ, der ytrer, at han elsker bacon; sagen om VP's sammenligning af pædofili og kødspisning; og VP's politianmeldelse af komikeren Thomas Dybvad. Herudover inddrager jeg opslagernes kommentarspor og de reaktioner, der er kommet fra den danske presse.

I inddragelsen af kommentarsporene, har jeg valgt at fokusere hovedsageligt på opslagernes kommentarer, og kun medtaget svartrådene på disse kommentarer, hvor det har været relevant. Årsagen til dette er, at jeg anser kommentarerne til partiets opslag for at være den mest direkte tekstuelle kontekst, og derfor de vigtigste at analysere. Såfremt jeg har inddraget svar fra en svartråd, kan denne findes i bilagene. Da alle Facebookopslagene kan findes på VP's offentlige Facebookside har jeg ikke anonymiseret nogle af debattørerne. Jeg har dog valgt kun at benytte deres fornavne i selve opgaven. Alle citater fra opslag, kommentarer og svar er desuden gengivet med de stave-, taste- og tegnfejl, som findes i den oprindelige kommentar.

Jakob Ellemann-Jensen: "Jeg elsker bacon"

Hvert år på den første tirsdag i oktober åbnes Folketinget ("Folketingets åbning," n.d.), og en del af åbningen består af en gudstjeneste i Christiansborg Slotskirke ("Folketingets åbning 2018," 2018). Den 2. oktober 2018, blev miljø- og fødevareminister JEJ filmet på vej mod kirken, da en af VP's stiftere, HV, spurgte ham, om ikke dette folketingsår skulle handle om dyrene med henvisning til "griseunger, der bliver slået ihjel i laderne og hanekyllinger, der bliver blendet" (bilag 3.1). Hertil svarer JEJ: "Jeg kan simpelthen ikke udtrykke med ord, hvor vild jeg er med bacon" (bilag 3.1). VP lagde videoen op på deres Facebookside og den er siden blevet set tusindvis af gange.

I den følgende analyse vil jeg som nævnt analysere både VP's opslag, de kommentarer, det afføder og eksempler på mediernes dækning af sagen. I analysen af opslaget vil jeg fokusere på den indlejrede video, da både debattørerne i kommentarsporene og mediedækningen henviser til denne. Jeg inddrager dog også selve teksten i opslaget.

I Facebookopslaget er det interessant at bemærke, at på trods af, at opslaget ligger på VP's hjemmeside, bliver det personlige pronomen 'jeg' benyttet: "Jeg spurgte," "så vil jeg opfordre dig" og "jeg havde aldrig troet" (bilag 3.1). Da det er HV, der stiller spørgsmålet i videoen indikeres det, at det er ham, som dette 'jeg' henviser til, men i kraft af, at opslaget ligger på VP's Facebookside, og at det er VP's navn, der står som afsender af opslaget, sker der en sammenblanding af HV og partiet. HV anses med andre ord for at være partiet i dette tilfælde. Denne opfattelse af HV som VP ses også i medieomtalen af sagen. Således omtaler TV2 Nyhederne

Online ham først som "veganer" og "medstifter af Veganerpartiet," men skriver, at "Veganerpartiet" lagde videoen op på Facebook (bilag 3.3.1). B.T. skriver desuden, at JEJ blev "konfronteret af Veganerpartiet" (bilag 3.3.2) på vej til kirken.

Opslaget synes at have tre overordnede funktioner: Som en opfordring til aktivisme, som opfordring til at sende VP penge og som en afsløring af forholdene for landbrugsdyr i Danmark. Opfordringen til aktivisme er den tydeligste af de to funktioner, og ses især i opslagets overskrift: "DERFOR ER DER BRUG FOR VEGANSKE AKTIVISTER" (bilag 3.1). Også i opslagets første linjer er opfordringen til aktivisme klar: "Hvis du har en mening om hans svar, så vil jeg opfordre dig til, at du fortæller ham det på hans profil," hvilket efterfølges af et hyperlink til JEJ's Facebookside (bilag 3.1).

Opfordringen til at sende VP penge er også meget tydeligt i opslaget. Den nævnes eksplicit i opslagets sidste linjer: "Donér til vores arbejde og hjælp os med at hjælpe dyrene og naturen," hvilket efterfølges af et hyperlink til partiets side på betalingssiden PayPal.

Afsløringen af, forholdene for landbrugsdyr i Danmark er tydeligst i HV's spørgsmål, hvor han beskriver landbruget som et sted, hvor "9 millioner griseunger samt 3,5 millioner haneekyllinger, ... årligt dør og ender som affaldsprodukter på de første dage af deres liv" (bilag 3.1). Dette forstærkes af partiets spørgsmål i opslaget: "ER DET HAM, SOM VI HAR ANSAT TIL AT PASSE PÅ DYRENE I LANDBRUGET?" (bilag 3.1), der netop forudsætter, at dyrene i landbruget skal passes på. Dermed synes opslaget også at have et oplysende formål, hvor det afsløres, hvordan dansk landbrug ser ud. Denne opfattelse af opslagets formål forstærkes af HV udtalelse til B.T., hvor han beskriver de forhold, som grise lever under i Danmark: "De lever under kummerlige forhold og mishandles, og det er det, jeg forsøger at sætte fokus på." (bilag 3.3.2). Hermed bliver det klart, at hovedformålet med HV's spørgsmål til JEJ var at sætte fokus på dyrevelfærden i det danske landbrug.

Veganerpartiet som vernakulær afsender

I indlægget fremstiller partiet sig selv som en vernakulær afsender. Dette er særlig tydeligt i deres afstandtagen til landbruget, hvilket kan ses i spørgsmålet: "ER DET HAM, SOM VI HAR ANSAT TIL AT PASSE PÅ DYRENE I LANDBRUGET?" (bilag 3.1), der som nævnt synes at indikere, at en fødevareministers arbejde er at passe på eller beskytte dyrene i landbruget. Hermed forudsætter partiets spørgsmål, at der er et behov for at beskytte dyrene i landbruget, og at de med andre ord er udsatte eller i fare. Dette forstærkes i HV's beskrivelse af "den intensi-

ve produktionsform" i landbruget, der er skyld i, at "9 millioner griseunger samt 3,5 millioner haneekyllinger... årligt dør og ender som affaldsprodukter på de første dage af deres liv" (bilag 3.1) i den indlejrede video. Dette tegner et negativt billede af landbruget som et sted, hvor dyreunger bliver slået ihjel, og viser dermed, at VP tager afstand til det danske landbrug. VP placerer sig altså som noget andet end landbruget, og påkalder sig dermed en status som vernakulær afsender, idet de står som modsætning til den institution, som er landbruget og, i forlængelse deraf, fødevareministeren.

Veganerpartiets vernakulære kommunikation

Partiets vernakulære islæt forstærkes desuden i deres kommunikation. Ordvekslingen mellem HV og JEJ foregår netop ikke som en "formal [exchange] on the podium" (Hauser, 1999, s. 11), men som en forhastet samtale mellem HV som repræsentant for VP, vernakulær afsender, og JEJ som institutionel afsender og repræsentant for de to institutioner Folketinget og landbruget. Udvekslingen mellem de to er altså udpræget vernakulær.

VP har også et udpræget vernakulært sprogbrug. Efter den anden gang, JEJ erklærer sin kærlighed til bacon, udbryder HV en række eder: "Det er godt, jeg har kamera på, når du siger sådan noget lort, mand" og "hold kæft, hvor er det sindssygt, at du siger det" (bilag 3.1). Denne sprogbrug er med til at forstærke kommunikationens vernakulære udtryk, idet den er anderledes end den måde, institutionelle aktører som partier normalt taler. Herudover synes de to nævnte citater at eksemplificere HV's nedsættende attitude overfor JEJ's holdninger på området, hvilket er kendetegnende for den provokerende stil (Klujeff, 2012, s. 105). Denne attitude ses desuden også hos JEJ i hans svar: "Jeg kan simpelthen ikke udtrykke med ord, hvor vild jeg er med bacon" (bilag 3.1), der hverken synes at besvare HV's spørgsmål, eller tage hans bekymring om dyrene i landbruget seriøst, men snarere afskriver hans mening som værdiløs. Dermed kan både HV's og JEJ's svar anses for at have et vernakulært islæt, og mere specifikt, være et udtryk for provokerende stil. Den provokerende stil er kendetegnet ved en bevidst overtrædelse af normerne for offentlig kommunikation (Klujeff, 2012, s. 109), hvilket også tydeligt er tilfældet i videoen, da HV efter udbruddet af eder, kigger på nogen uden for billedet og spørger: "Var det for meget?," hvorefter en uniformeret politibetjent siger: "Slap lige af," hvortil HV svarer: "Jaer" (bilag 3.1). I denne udveksling er det klart, at HV overskrider normerne for offentlig kommunikation, og samtidigt er det tydeligt, at HV selv er

klar over, at han gør det. Kommunikationen i videoen er altså grundlæggende vernakulær og er også et udtryk for provokerende stil.

Netop den provokerende og vernakulære stil i videoen har affødt en hel del debat i kommentarsporet. Navnlig blandt de debattører, der er kritiske overfor VP's opslag eller kritiske overfor veganere i det hele taget.

Ganske morsomt klip, hvor man forsøger at provokere sig til respons. Når man så får et provokerende svar, så surmuler man og kalder svaret lort. (Henrik, bilag 3.2.1)

Jeg er også vild med bacon, og knapt så vild med hellige veganere som med usædvanlig dårlig timing stiller sine spørgsmål til ministeren. Rent mediestunt.

Jeg er også vild med dyrevelfærd – bare lige for at understrege det også. (Nikolaj, bilag 3.2.2)

De to ovenstående kommentarer er eksempler på udtalelser fra debattører, der er kritiske overfor VP's måde at kommunikere på i videoen. I Henriks kommentar er kan tydeligt kritik overfor stilen i HV's spørgsmål i videoen, som han kalder provokerende. Også HV's reaktion på JEJ's svar kritiseres ved brugen af ordet "surmuler," der har konnotationer til noget barnligt. Denne debattør peger dog også på JEJ's svar som provokerende, men lader til at anse dette svar for at komme som følge af HV's provokerende spørgsmål. Dermed lægges ansvaret for den provokerende stil i både HV's og JEJ's kommunikation hos HV og, da han som nævnt er repræsentant for partiet i videoen, dermed hos VP.

I kommentaren fra Nikolaj udtrykkes der også kritik over den måde, som HV stillede spørgsmålet på i videoen. Han peger dog på timingen af spørgsmålet som problemet. Dermed synes han at pege på, at det er det vernakulære, der kommer i kraft af, at udvekslingen mellem HV og JEJ ikke foregår på podiet (Hauser, 1999, s. 11), der er problemet. Samtidig kalder han VP's spørgsmålet for et "mediestunt," og antyder dermed, at partiet ikke var interesseret i et brugbart svar, men i at få JEJ til at sige noget, der kunne give dem medieomtale.

En anden måde som kritikken af VP's opslag og den indlejrede video kommer til udtryk på, er gennem ros til JEJ for hans svar.

Jeg er også vild med bacon!!!

...og den lære Jacobs kommentar er også fantastisk. (Mikkel, bilag 3.2.3)

Jeg er muslim og har aldrig indtaget Bacon, men elsker en ærlig udmelding fra den siddende minister istedet for et politisk korrekt svar. Majoriteten af danskere er åbne overfor veganere og jeres kamp for dyrevelfærd, og flere spiser vegansk og støtter jeres mission. Alligevel, er i som en flok muslimske tosser, der sviner alle til der indtager flæsk. Spis hvad I vil og lade andre om det samme, det er almen pli og respekt. (Asseraf, bilag 3.2.4)

I sin kommentar, giver Mikkel udtryk for sin støtte til JEJ på to måder. For det første spejler han JEJ's svar i erklæringen: "Jeg er også vild med bacon!!!" Denne form for erklæring, sås ofte i kommentarsporet. Ligesom da JEJ udtrykte det, kan dette ses som en nedsættende attitude overfor VP's holdning til kødspisning, hvilket ifølge Klujeff (2012) er et tegn på provokerende stil (Klujeff, 2012, s. 105). I forlængelse heraf kan erklæringen også ses som et udtryk for cultural syncretism, idet debattøren på denne måde identificerer sig som del af en den gruppe, der spiser kød. På den måde fremhæves JEJ som en, der har forsvaret kødspiserne, eller de der godt kan lide bacon, mod veganerne. For det andet roser han JEJ's svar direkte, da han kalder det "fantastisk."

Kommentaren af Asseraf er også et eksempel på de kommentarer, der roser JEJ for hans svar. I dette tilfælde er det ikke fordi JEJ synes at forsvare kødspiserne, men fordi debattøren "elsker en ærlig udmelding fra den siddende minister i stedet for et politisk korrekt svar." Her synes den provokerende stil i JEJ's svar altså at blive hyldet. Modsat fremstilles VP som "en flok muslimske tosser, der sviner alle til der indtager flæsk." Dermed dadles partiet for sin provokerende stil. Debattøren synes altså at mene, at der er forskel på, om det er JEJ eller VP, der bruger provokerende stil. Denne forskel lader til at være, at debattøren ikke synes, det er i orden for veganere at prøve at overbevise andre om at blive veganere.

Netop modstanden mod veganere, der prøver at overbevise andre om deres holdninger var gennemgående i kommentarsporet.

Jeg elsker også bacon.

Og luk nu bare og lad folk spise det de vil i fred. (Berit, bilag 3.2.5)

Det virker som om, man er lidt forlegent tilfreds med svaret. Man fik "fjenden" til at bekræfte ens belejlige fordomme, så man kan tækkes sine egne. Stop Jeres veganer-ridt. Det er fint, at der er veganere, og fint at man har en mission / vision, men lad være med at krænge det ned over andre. Og lad venligst være med at stå foran de landbrug, der årligt åbner deres døre for offentligheden til øko-dag, m.m. [...] Hvem der gjorde sidstnævnte ved ingen, men signalet var ikke til at tage fejl af – og rigtig synd for dem, det går ud over. (Søren, bilag 3.2.6)

Berit udtrykker sig relativt simpelt om emnet. Hun erklærer sig først som en af dem, der elsker bacon, hvilket, som nævnt, kan ses som et udtryk en nedsættende attitude overfor VP's holdning og cultural syncretism, hvor hun placerer sig på JEJ's og kødspisernes side i debatten. Herudover kommer hun også med en kritik af VP for at ville bestemme, hvad hun skal spise. Dette udtrykker hun på en måde, der ikke synes at tage partiets argumenter til efterretning: "Og luk nu bare og lad folk spise hvad de vil i fred." På den måde synes hun også her, at udtrykke "a general attitude of derogation of other people's opinions" (Klujeff, 2012, s. 105), hvilket kendetegner den provokerende stil.

Søren kritiserer i sin kommentar for det første VP's måde at stille spørgsmål til JEJ på. Dette ses i hans beskrivelse af situationen som en, hvor partiet "fik "fjenden" til at bekræfte ens belejlige fordomme, så man kan tækkes sine egne." Dermed peger han på, at VP's måde at spørge JEJ på, var udformet på en måde, der skulle bekræfte partiets opfattelse af ham. Denne opfattelse af situationen som et overlagt forsøg på at få ministeren til at sige noget uheldigt sås flere steder i kommentarsporet, bl.a. i Nikolajs kommentar (bilag 3.2.2), som blev analyseret tidligere i dette afsnit. Størstedelen af Søren's kommentar er dog en kritik af veganeres forsøg på at overbevise andre om deres holdninger. Dette ses tydeligt i citaterne: "Stop jeres veganerridt" og "lad være med at krænge det ned over andre". Samtidig sker der i kommentaren en sammensmeltning af VP og andre veganske aktivistgrupper. Dette kommer til udtryk, da debattøren beder dem om at lade være med at demonstrere uden for gårde, der "årligt åbner deres døre for offentligheden til øko-dag, m.m." og beskriver tidligere tilfælde, hvor landmandsfamilierne er blevet mødt af tilråb og hærværk. Debattøren nævner dog, at

ingen ved, hvem der udførte hærværket, men han synes dog med frasen "signalet var ikke til at tage fejl af" at indikere, at det var en vegansk gruppe, der stod bag.

I ovenstående afsnit lader det altså til, at VP's tilknytning til veganismen er en alvorlig constraint, idet mange er kritiske overfor veganere, som de anser for at være aktivister og for at prøve at overtale dem til at ændre livsstil.

I ovenstående del af analysen er det tydeligt, at mange af de kommentarer, der findes i kommentarsporet udtrykker kritik af VP enten ved at hylde JEJ og hans svar eller dadle VP, deres kommunikation eller veganere generelt. Netop dette aspekt ved kommentarsporet bliver taget op i mange af de medier, der skriver om sagen. Således skriver B.T. som overskrift: "Jakob Ellemann-Jensen bliver hyldet for bacon-kommentar" og senere i artiklen: "Men i stedet for en storm af forargede kommentarer om dyrevelfærd, er opslaget blevet oversvømmet af 2.100 kommentarer, hvoraf langt de fleste hylder Jakob Ellemann-Jensen, skælder ud på veganerpartiet eller ganske enkelt hylder bacon" (bilag 3.3.2). Med andre ord, kommer B.T.'s artikel i høj grad til at handle om, hvor mange mennesker, der ikke bryder sig om veganere og VP.

Der er dog også en del debattører, der støtter VP's kritik af JEJ, selvom de er mærkbart færre end kritikerne. Støtten kommer generelt til udtryk på to måder: Som en kritik af JEJ's person og som en kritik af JEJ's kommunikation.

Wow!! Sikken syg stodder – troede jeg sq ikke om ham. (Maria, bilag 3.2.7)

Hold da kæft en idiot!

En ting er da at man vælger at spise kød, men ligefrem at reklamere med ens ligegyldighed overfor de lidelser de produktionsdyr gennem, er sgu en tand for meget!! Sikke da en klaphat! (Pia, bilag 3.2.8)

De to kommentarer fra hhv. Maria og Pia er eksempler på kommentarer, der kritiserer JEJ's person. Denne kritik udtrykkes på ganske provokerende vis med ad hominem-lignende personangreb: "Sikken syg stodder," "hold da kæft en idiot" og "sikke en klaphat." Da personangreb er et tegn på provokerende stil (Klujeff, 2012, s. 105) kan disse kommentarer altså ka-

rakteriseres som provokerende og vernakulære. Disse personangreb kan desuden fortolkes som en udøvelse af cultural syncretism, idet de placerer debattørerne på VP's side.

Kække Jacob Ellemann-Jensen! Svar dog ordentligt, når du bliver spurgt ordentligt. Ministeren virker presset og stresset i dag. Det er lidt for tidligt. Folketinget er først netop åbnet.

Tag det roligt næste gang. (Lis, bilag 3.2.9)

Lis peger derimod på JEJ's svar som det problematiske. Hendes kommentar synes udformet som en kommentar til JEJ selv, hvor hun beder ham svare "ordentligt, når du bliver spurgt ordentligt." Denne kommentar afføder dog en hel del debat i svartråden. Her peger mange debattører på, at VP netop ikke spurgte JEJ ordentligt, men at partiet snarere selv er skyldt i det svar, de fik fra JEJ (bilag 3.2.9). Og i kommentarsporet åbner Lis indirekte op for at anerkende, at VP's spørgsmål var problematisk ved at beskrive det som "et seriøst, i spørgerens forståelse, spørgsmål." Ved at indskyde, at spørgsmålet var seriøst i spørgerens forståelse, peger hun netop på, at det kan opfattes som useriøst af andre. Dette ændrer ikke på, at hun mener, at JEJ's svar var problematisk. Årsagen til dette er, at JEJ "er på finansloven" og altså bliver lønnet af staten, og dermed skal "kende til ordentlighed i det offentlige rum" (bilag 3.2.9). Til spørgsmålet om, hvorvidt VP, ligesom JEJ, bør undskylde for situationen påpeger hun, at de ikke er lønnet af staten, så det er hun i tvivl om, om man skal forvente (bilag 3.2.9). Med dette peger hun på, at der er en grundlæggende forskel på JEJ og VP, nemlig hvorvidt de lønnes af staten, og at dette bevirker, at der kan stilles forskellige krav til deres kommunikation i det offentlige rum. Med denne opgaves terminologi kan man sige, at hun peger på VP som en vernakulær afsender, der derfor gerne må udtrykke sig provokerende og vernakulært, men JEJ er en institutionel afsender, der derfor bør udtrykke sig institutionelt og ordentligt.

Delkonklusion

I ovenstående analyse af VP's Facebookopslag, det tilhørende kommentarspor og den mediedækning, som fulgte, peger jeg på, at partiets hovedformål med deres opslag synes at være at skabe opmærksomhed omkring forholdene for landbrugsdyr i Danmark. Herudover fremstiller partiet sig selv som en vernakulær afsender ved at placere sig modsat landbruget. Den-

ne status som vernakulær afsender styrkes desuden af partiets tilknytning til veganismen og veganere, der må anses for at være en slags undertrykt minoritet og dermed synes at opfylde kravet for vernakulære afsendere hos Ono og Sloop (1995, s. 20). Opfattelsen af VP som en vernakulær afsender kunne desuden også spores i kommentarsporet, der generelt er præget af den provokerende stil.

I analysen har jeg også vist, at VP's kommunikation i videoen er vernakulær i kraft af den måde som udvekslingen mellem JEJ og HV forgår, og desuden er udtryk for en provokerende stil, hvilket ses i HV's brug af eder og hans bevidste overtrædelse af normerne for offentlig kommunikation samt i den generelt nedsættende attitude overfor andres meninger, der præger kommunikationen i videoen.

Denne vernakulære retorik og provokerende stil, giver partiet opmærksomhed, hvilket ses i det overvældende antal kommentarer i kommentarsporet samt i omtalen af partiet i medierne. Dette kan ses som et udtryk for, at VP med deres provokerende og vernakulære stil formår at konstituere en opmærksom og engageret offentlighed, både i Hausers (2007) forstand som en gruppe af mennesker, der deltager i den deliberative proces om et emne (s. 335) og i Warners (2002a) forstand som et diskursivt rum, der forudsætter stadig opmærksomhed og cirkulering af diskurs (s. 419-420). Denne cirkulering kommer desuden også til udtryk i, at medierne skriver om sagen og på den måde er med til at give VP mere opmærksomhed. Jeg anser altså debattørerne i partiets kommentarspor for at være et udtryk for en konstitueret offentligt. VP synes altså med deres vernakulære retorik og provokerende stil at indtage en fordelagtig talerposition og have en høj grad af retorisk handlemulighed, som kan forstås som muligheden for at blive hørt (Hoff-Clausen, et al., 2005, s. 57). Denne position synes umiddelbart at have potentiale for partiets udøvelse af retorisk medborgerskab, hvor netop muligheden for at blive hørt er grundlæggende (Kock & Villadsen, 2017, s. 572).

I analysen har jeg dog også vist, at partiets vernakulære retorik og provokerende stil medfører et fokus i kommentarsporet på, hvordan partiet præsenterer sin kommunikation. Dette kommer til udtryk på flere måder. For det første ses det som kritik af partiets vernakulære retorik og provokerende stil, som i nogle tilfælde anses for at være et overlagt forsøg på at få JEJ til at sige noget uheldigt og dermed få medieomtale. Og for det andet kan det ses i kommentarer, der roser JEJ for hans svar. Netop de mange kritiske kommentarer er desuden det, som mange medier fokuserer på, når de bringer artikler om sagen. Med andre ord bevir-

ker partiets brug af provokerende stil og vernakulære retorik, at de ikke formår at få offentligheden til at diskutere det emne, som partiets opslag har som hovedfunktion at sætte fokus på. Dette kan ses som et udtryk for manglende retorisk handlekraft. Med andre ord formår VP ikke at få offentligheden til at høre, hvad de siger, hvilket svækker deres udøvelse af retorisk medborgerskab.

I forlængelse af kritikken af VP's provokerende stil, er der også mange debattører, der benytter muligheden til at kritisere veganere og aktivistiske grupper. Dette kommer oftest til udtryk i en kritik af, at veganere prøver at overbevise andre om deres holdning. Da det for politiske partiet generelt netop er vigtigt at kunne forsøge at overbevise andre om deres holdninger, er VP's tilknytning til veganismen problematisk. Dette gælder ikke mindst partiets sammenhæng med veganske aktivistgrupper, hvilket er en sammenhæng, som de selv antyder i deres opslags opfordring til aktivisme. Partiets tilknytning til veganismen synes altså at svække deres retoriske handlemulighed, idet det betyder, at en del af offentligheden ikke ønsker at høre deres argumenter.

Et lignende problem kan ses i opdelingen af kødspisere og veganere, som to separate grupper, der tydeligt ses i kommentarsporet. Disse to grupper antydes allerede i videoen, hvor JEJ og HV tydeligt står på hver sin side i sagen om det danske landbrug. I kommentarsporet blev de to grupper styrket af brugen af cultural syncretism. Det kan dog anses for at være problematisk, at VP i deres opslag selv lægger op til denne opdeling. På den ene side kan opdelingen og brugen af cultural syncretism, fungere samlende for gruppen, hvilket styrker sammenholdet blandt de, der allerede er enige med VP. På den anden side risikerer partiet at fremmedgøre de folk, der ikke allerede deler VP's holdninger. Dermed bliver det sværere for partiet at få dem til at lytte til deres argumentation, hvilket gør det sværere for dem både at få offentligheden til at debattere det, der er hovedformålet med opslaget, og også at opnå nok vælgererklæringer, som netop er et af partiets overordnede mål. Partiets tilknytning til veganismen og den skarpe opdeling mellem kødspisere og veganere, som partiet opfordrer til i deres opslag, påvirker altså den retoriske handlemulighed for partiet da det mindsker muligheden for, at partiet bliver hørt. I forlængelse heraf påvirker det også partiets mulighed for at udøve retorisk medborgerskab, der netop er afhængigt af, at der er nogen, der hører, hvad partiet siger (Kock & Villadsen, 2017, s. 572).

Veganerpartiet: Kødspisning og pædofili

Den 17. oktober 2018 lagde VP et opslag op på deres hjemmeside, hvor de opstiller et argument mod et argument, som de ofte hører for, hvorfor det er i orden at spise kød; nemlig at moral er subjektiv. Opslaget består dels af en tekst i selve opslaget, dels af en indlejret video (bilag 4.1). I teksten opstiller VP tre tilfælde: En pædofil handling, mishandling af børn og det at spise kød for at pege på, at alle tre tilfælde har et offer (bilag 4.1). Den video, der er indlejret i opslaget er også at finde på partiets hjemmeside, hvor den er en del af en række af videoer om typiske spørgsmål vedrørende veganisme. På hjemmesiden står der: "Veganerpartiets stiftere besvarer i disse korte, informative og faktabaserede videoer nogle af de oftest stillede spørgsmål og påstande vedrørende veganisme" (Veganerpartiet, n.d.a). Opslaget må altså forventes at skulle fungere som oplysende. Dog synes opslaget som hovedfunktion at skulle fungere persuasivt, idet både opslagets tekst og den indlejrede video argumenterer for, hvorfor moral ikke er subjektiv, og hvorfor kødspisning derfor er forkert. Således kan videoen, og den tilhørende tekst i opslaget, anses for at skulle få kødspisere til at indse, at det er umoralsk at spise kød. I partiets udtalelser om sagen i pressen peges der desuden på, at formålet med at få folk til at indse, at kødspisning er umoralsk, i sidste ende er at ændre lovgivningen på området for at beskytte dyrene. I svaret til spørgsmålet, om man kan sammenligne to ulovlige handlinger med kødspisning, som jo er lovligt, udtaler HV i en artikel Jyllands-Posten således: "Lovgivningen er ofte på bagkant og kommer først efter folks ændrede opfattelse af, hvad der er rigtigt og forkert" (bilag 4.3.1). Som svar på et lignende spørgsmål i B.T. svarer Henrik Monberg: "Jeg vil sige, at lovene sker på bagkant af vores moral" (bilag 4.3.2). Dermed påpeger de, at en ændring i moral fører til en ændring i lovgivningen, og indikerer dermed, at deres forsøg på at ændre moralen i samfundet med tiden bør føre til en ændret lovgivning.

Et relateret sigte med opslaget kan være at give andre veganere et argument, som de kan bruge, når de møder argumentet, at kød ikke er umoralsk, fordi moral er subjektiv. Dette er tydeligt i videoens tilhørende tekst på partiets hjemmeside, der udtrykker det argument, som veganerne mødes af: "Jeg har lyst til at spise kød, for det synes jeg er fint," samt Facebookopslagets overskrift: "Moral er subjektiv!" Holdt op mod et af partiets overordnede mål, nemlig indsamlingen af nok vælgererklæringer til at blive opstillingsberettiget til Folketinget, kan det persuasive sigte med Facebookopslaget dog også anses for at være at overtale, eller hjælpe, andre veganere med at blive i stand til at overtale kødspisere om, at

kødspisning er umoralsk, og dermed gøre det mere sandsynligt, at de giver VP en vælgererklæring.

I den resterende del af denne analyse har jeg valgt at fokusere på teksten i Facebookopslaget, da kun meget få af kommentarerne nævner eller kommenterer på den indlejrede video.

Veganerpartiet som minoritet

I opslaget positionerer VP sig som en del af en minoritet. Dette antydes i citatet: "Du kan måske ikke umiddelbart sætte lighedstegn eller se den røde tråd mellem de ovenstående tre udsagn, men fælles for dem er, at der er et offer i handlingerne" (bilag 4.1). I dette citat bliver der opstillet to grupper. På den ene side står kødspiserne, der ikke umiddelbart kan se, at de tre tilfælde er ens på den måde, at de alle har et offer. På den anden side står veganerne, der allerede kan se den røde tråd mellem de tre handlinger. Veganerne bliver altså fremstillet som en minoritet bestående af en samlet gruppe med basis i deres realisation af, at det er amoralsk at spise kød. At VP, og veganere i almindelighed, anses for at være en minoritet tydeliggøres i formodningen, at læseren af opslaget "måske ikke umiddelbart sætte lighedstegn eller se den røde tråd" mellem de tre beskrevne tilfælde (bilag 4.1). Denne fremstilling af VP som en del af en minoritet forstærkes desuden i en udtalelse fra Michael Monbergs i en artikel fra B.T., hvor han beskriver partiet som "underdog" (bilag 4.3.2), hvilket også indikerer en grad af undertrykkelse. Hermed fremstiller VP sig som en vernakulær afsender, der netop hos Ono og Sloop (1995) fremstilles som tilhørende minoriteter og undertrykte grupper (s. 21).

Opdelingen mellem veganere og kødspisere er også at spore i opslagets kommentarspor, og afspejles især i de kommentarer, der udtrykker kritik af veganere.

Men hold nu kæft det ser lækkert ud! Kan vi lige blive enige om det? der er desværre bare for meget plantesnask på billedet. (Andreas, bilag 4.2.1)

Jeg elsker at spise døde dyr. (Christian, bilag 4.2.2)

De to ovenstående kommentarer har ikke direkte noget med VP's opslag at gøre. I stedet lader de til bare at ville identificere de to debattører som tilhørende en gruppe, der står modsat veganere. Dette gøres desuden på provokerende vis.

Dette ses i Andreas' kommentar, der også indeholder et billede af en rød bøf (bilag 4.2.1). I kommentaren peges der på en skarp opdeling mellem kød, der "ser lækkert ud," og grøntsager som ulækkert eller "plantesnask." Denne opdeling i fødevarer synes at sætte fokus på forskellen mellem veganere og kødspisere og spejler dermed den opdeling, som findes i VP's opslag.

Christian placerer sig i sin kommentar for det første som en del af den gruppe, der spiser kød og altså modsat veganerne. Han understreger dette med sin beskrivelse af kød som "døde dyr," der fremhæver dyrets rolle som offer i kødspisningen, som netop er det, VP's opslag fremstiller som problematisk. Ved at udtrykke, at han elsker "døde dyr" tydeliggøres en ligegyldighed overfor VP's holdning, som går igen i mange andre kommentarer i kommentarsporet. Der er altså "a general attitude of derogation of other people's opinions" (Klujeff, 2012, s. 105) i de kommentarer, der giver udtryk for uenighed med eller kritik af veganere. Disse kommentarer kan altså karakteriseres som eksempler på provokerende stil og er dermed tydeligt vernakulære.

I forlængelse af dette er det også interessant, at flere debattører pegede på VP's tilknytning til veganismen, og dermed deres status som vernakulær afsender, som problematisk. Dette ses ofte i kommentarer, der udtrykte utilfredshed med eller kritik af, at veganere prøver at "på-dutte" andres deres holdninger.

"Jeg kan ikke udtrykke med ord hvor meget jeg elsker bacon"

Hvor er det egentlig sjovt at veganere prøver at omvende kødspisere til deres livsstil, men kødspisere prøver aldrig at omvende veganere.

Kan i ikke bare passe jeres eget? Hvis vi ikke blander os i jeres måde at leve på, hvor skal i så blande jer i vores? (Tobias, bilag 4.2.3)

Jeg synes at de grupper af mennesker er ønsker at leve et liv uden indtag af eller brug af animalske produkter fremstår som pressede grupper. De bliver mere og mere aggraverende i deres fremturen for, ikke kun at forsvare eget valg, men at påtvinge andre deres

livsstil. [...] Man kommer med perfide påstande og skriver samtidig at det ikke er det man mener. [...] (Vagn, bilag 4.2.4)

Tobias omtaler således kun veganere og ikke selve partiet i sin kommentar. I kommentarens indledning citerer han JEJ's svar på partiets spørgsmål uden for Christiansborg Slotskirke. Dette peger på, at der stadig foregår en recirkulering af den sag, som fandt sted 15 dage forinden, hvilket også indikerer, at de to sager for en del af offentligheden ikke uden videre kan adskilles. Sammen med hans kritik af veganernes forsøg på at omvende andre, synes citatet af JEJ at fungere som en kritik af partiets måde at kommunikere på, da partiet, som vist i analysen af dette opslags kommentarspor, netop blev kritiseret for den måde, de stillede spørgsmålet til JEJ. Dermed kommer kritikken af, at veganere prøver at overtale andre om deres holdninger, kædet sammen med den måde, som VP kommunikerer på.

Vagns kommentar sætter også fokus på måden, veganerne kommunikerer på i deres forsøg på at "påtvinge andre deres livsstil." Han karakteriserer kommunikationen som "aggraverende," "fremturende" og som "perfide påstande." Dermed opstilles en skarp opdeling mellem veganere og kødspisere, som spejler den, som findes i VP's kommentar.

VP's tilknytning til veganismen bliver i kommentarsporet også ofte problematiseret i kritiske kommentarer, hvor debattører stiller spørgsmål til partiets status som parti.

Veganerpartiet, er det seriøst et rigtig parti, altså et man kan stemme på? – eller er det bare jer 8, som forsvarer det med næb og klør, undskyld rucola og bladselleri, som leger lidt med tanken om at nedlægge landbruget. (Lars, bilag 4.2.5)

"Veganerpartiet" – come on, vås og pjat. Eller hvordan er det med deres forsvars- skarresocial- uddannelses- osv osv –politik?? (Aase, bilag 4.2.6)

Dette er tydeligt i Lars' kommentar, hvor han direkte spørger: "Veganerpartiet, er det seriøst et rigtigt parti, altså et man kan stemme på?" Brugen af "seriøst" giver kommentaren et skeptisk præg, hvor det bliver klart, at debattøren ikke helt kan tro på det. I frasen "med næb og klør, undskyld rucola og bladselleri" omskriver han en almindeligt brugt metafor, der så at sige, benytter kropsdele fra dyr, til en vegansk udgave. Dermed fremhæver han partiets til-

knytning til veganismen. Den nye veganske udgave af metaforen får desuden et absurd præg ved inddragelsen af grøntsager som en slags våben, som VP forsvarer sig selv med. Præsuppositionen af, at det er nødvendigt for partiet at forsvare sig selv, forudsætter desuden, at der er kræfter som ønsker at partiet ikke skal eksistere. Dermed antydes der en større sammenhæng, hvor VP er den lille, som kæmper for overlevelse. Dermed fremstiller Lars partiet på en måde, der stemmer overens med opfattelsen af partiet som en vernakulær afsender.

Aases kommentar starter med simpelthen at sætte anførselstegn omkring partiets navn: "Veganerpartiet." Da anførselstegn ofte benyttes til at tydeliggøre en ironisk distance, bliver hendes simple fremsætning af partiets navn i sig selv en anklage, der synes at pege på, at partiet ikke er et egentligt politisk parti. Dette forstærkes både ved beskrivelsen af partiets som "vås og pjat," og i de mange spørgsmål til partiets politik på andre områder. Sidstnævnte synes at have til formål at pege på, at parti ikke har andre politikker end den, der knytter sig direkte til veganisme, hvilket tydeliggøres i, at eksempler på politikker "forsvarsskatte- social- uddannelses-" ikke umiddelbart kan kobles til veganismen. Dermed peger Aase i sin kritik på partiets tilknytning til veganismen, og dermed deres status som vernakulær afsender, som problematisk.

Et provokerende argument

I opslaget argumenterer VP for, hvorfor det ikke er i orden at spise kød. Men det lader til, at de oplever, at deres argumentation bliver misforstået af deres publikum. Dette er tydeligt i den tekst, som partiet har tilføjet til opslaget d. 18.10.2018, dagen efter de lagde det op deres Facebookside. Her understreger VP, at de ikke sidestiller kødspisning med pædofili, men bruger de tre beskrivelser som eksempler på amoralske handlinger, som folk reagerer forskelligt på (bilag 4.1). For at undersøge, hvordan VP's argumentation kan være forstået, vil jeg lave en analyse af partiets argumentation i opslaget ved brug af Stephen Toulmins argumentationsmodel (Jørgensen, 2009, s. 149).

Den mest åbenlyse påstand i opslaget er, at moral ikke er subjektiv. Dette kommer til udtryk dels i opslagets overskrift "Moral er subjektiv...," som synes at fungere som afsæt for argumentationen i den video, der er indlejret i opslaget, og i teksten: "Hør Henrik Vindfeldt tale om moral, og hvorfor moral ikke er subjektiv," der også fungerer som oplæg til videoen. Denne påstand er da også den, som HV argumenterer for i den indlejrede video, men i denne analyse, vil jeg fokusere på en anden påstand, der er gennemgående i det meste af

teksten i opslaget, nemlig at det er moralsk forkert at spise kød. Denne påstand er kun implicit til stede. Den kommer til udtryk i sammenligningen mellem to handlinger, som for langt de flestes vedkommende anses for at være moralsk forkerte, nemlig vold mod børn og pædofili, og en handling som de fleste synes er moralsk i orden, nemlig kødspisning. På den måde kommer de to første eksempler til at fungere som belæg for påstanden. Belægget kan mere generelt udtrykkes med sætningen "Det er moralsk forkert at mishandle børn." Dette belæg er dog, ligesom den overordnede påstand, relativt implicit. På baggrund af påstand og belæg kan argumentets hjemmel således udtrykkes: "Der er en sammenhæng mellem at spise kød og at mishandle børn." Ofte er hjemlen implicit i et argument (Jørgensen, 2009, s. 151; Emmertsen, 2014, s. 221-222), men i tilfældet med VP's opslag, nærmer de sig dog en eksplicitering af hjemlen i teksten "Du kan måske ikke umiddelbart sætte lighedstegn eller se den røde tråd mellem de ovenstående tre udsagn, men fælles for dem er, at der er et offer i handlingerne" (bilag 4.1). Denne eksplicitering synes at specificere præcist hvori sammenhængen mellem kødspisning og børnemishandling ligger, nemlig i det faktum, at alle handlingerne har et offer. Brugen af ordet "umiddelbart" understreger desuden, at der netop er lighedstegn og en rød tråd mellem handlingerne, idet det indikerer, at sammenhængen findes, selvom publikum ikke kan se den. Formålet med partiets Facebookopslag synes altså at være, at overbevise modtageren om, at kødspisning er en umoralsk handling.

Som nævnt tidligere har VP's argument hverken en eksplicit påstand eller belæg. Det er dog ikke unormalt i et praktisk retorisk argument, at en del af det er implicit (Jørgensen, 2009, s. 151; Emmertsen, 2014, s. 235). Dog peger Lloyd Bitzer på, at publikum i sådanne entymemer er særligt vigtige, idet retoren kun kan gennemføre et argument med implicite præmisser ved, at publikum aktivt deltager (Jørgensen, 2009, s. 144-145). Med andre ord skal publikum udfylde de implicite dele af argumentet. Her er hjemlen måske særligt vigtig, idet hjemlen er grundlæggende for, at argumentets påstand og belæg hænger sammen. I VP's tilfælde synes hjemlen dog at sammenligne en dagligdags hændelse for mange mennesker, kødspisning, men en handling, som de fleste finder afskyelig, pædofili. Ved denne sammenligning overskrider VP decorum, eller med andre ord, de normer, som gælder for kommunikationen i dens kontekst. Som Hariman (2001) beskriver, kan det sømmelige findes som "the mean between two extremes" (s. 202-203). I tilfældet med VP lader det dog til, at de har valgt en ekstrem handling at sammenligne kødspisning med. Denne overskridelse af decorum er tilmed bevidst fra VP's side. Dette er tydeligt i Michael Monbergs kommentar i en artikel i B.T.,

hvor han erkender, at sammenligningen mellem kødspisning og pædofili er "til kanten" (bilag 4.3.2). At overskridelsen af decorum er bevidst fra partiets side tydeliggøres desuden i opslaget i den senere tilføjelse, hvor partiet skriver: "Kontrasten mellem de tre udsagn er bevidst sat på spidsen, men er ikke et udtryk for at vi sidestiller kødspisning med pædofili eller vold mod børn" (bilag 4.1). Her bliver det tydeligt, at det provokerende, eller det, at tingene er "sat på spidsen", er et bevidst valg. I kraft af denne bevidste overskridelse af decorum kan VP's argumentation anses som et udtryk for provokerende stil.

Kritikken af VP's argumentation kommer til udtryk på flere forskellige måder i kommentarsporet. En af de typiske er, at debattørerne kommer med deres egne udgaver af VP's argument:

En sten kan ikke flyve, jeg kan ikke flyve ergo er jeg en sten. Det er godt Erasmus Montanus. (Benny, bilag 4.2.7)

Har ikke spist rødt kød siden 1980, men utallige undersøgelser beviser, at det kan måles og ses, at planter også har reaktioner før de slås ihjel, så dét statement skal vel også med I den der lidt infantile sammenligning:

- "Jeg er pædofil, og det er der ikke noget I vejen med"
- "Jeg skår mine børn, dor sådan gør vi I vores familier, og det kommer ikke dig ved"
- "Jeg spiser kød, og det bliver jeg ved med, for jeg elsker bacon"
- "Jeg slår planter, frugt og grønt ihjel mens de har det allerbedst og det skal ingen blande sig i" -. (Kent, bilag 4.2.8)

Ovenstående to kommentarer er eksempler på to forskellige måder, hvorpå debattørerne ofte giver udtryk for deres kritik af VP's argumentation. Benny refererer således til en velkendt logisk fejlslutning fra skuespillet Erasmus Montanus. Med denne kommentar synes han at indikere, at VP's argument også er en fejlslutning. Kommentaren kan desuden ses som et eksempel på det Ono og Sloop (1995) kalder pastiche (s. 21), hvor fragmenter fra popkulturen sammensættes på ny som en måde at udfordre mainstream diskurs. Dette understreger kommentarsporets vernakulære islæt.

Kent benytter sig af en lignende strategi, men på en mere direkte måde, idet han i bogstaveligste forstand udvider VP's argument til at omhandle planter. I sin kommentar for-

søger han dog at nærme sig VP ved at fortælle, at han ikke har ”spist rødt kød siden 1980.” På den måde virker det som om, han forsøger at gøre forskellen mellem veganere og kødspisere mindre, hvilket kun ses sjældent i kommentarsporet. Denne portrættering af sig selv, kan fungere som en måde at styrke hans ethos overfor VP, idet han udtrykker *arete*, eller moralsk dyd (Hoff-Clausen, 2008, s. 32), i overensstemmelse med partiets opfattelse.

De to nævnte kommentarer latterliggør begge den argumentation, som VP benytter og synes således at forsøge at gøre den utroværdig. Kents kommentar afføder dog sin egen debat i svartråden til kommentaren. Her peger Lasse på, at der er forskel på planter og dyr ved at spørge: ”Synes du, der er forskel på at udøve vold på planter og levende væsner,” hvortil Kent svarer: ”Vold er vel vold, hvis dét er retorikken” (bilag 4.2.8). Ved ikke at præcisere en modtager af volden peger han på, hvad hans egentlige anke ved VP’s argumentation er, nemlig at den synes at ligestille dyr og mennesker. Denne forståelse af argumentet kan dog ikke forklares gennem analysen af argumentet. Derfor vil jeg herunder se på *framingen* i VP’s opslag.

Provokerende framing

Det er også værd at se på VP’s *framing* i opslaget, idet den kan være med til at kaste lys over, hvori opslagets provokerende stil består. En tydelig framing i teksten kommer til udtryk i, at VP bruger ordet ”dræbe” om de dyr, der bliver spist: ”DET ER HELT FINT AT DRÆBE DYR, FOR MORAL ER SUBJEKTIVT” (bilag 4.1). Dette ord har umiddelbare negative konnotationer, da det synes at indikere, at det er sket på en voldsom måde. At benytte ordet ”drab” i forbindelse med kødspisning kan derfor få det til at fremstå umoralsk. Dette lægger sig op af Entmans framingelement kategorisering, der netop går på, hvordan en handling kategoriseres (Scheufele, 1999, s. 111). Også i omtalen af dyrene som ofre, bliver kødspisning fremet som umoralsk. Omtalen ses i specificeringen af sammenligning mellem de tre tilfælde: ”Fælles for dem er, at der er et offer i handlingerne” (bilag 4.1). Den kan også ses i partiets udtalelser i medierne, hvor HV bl.a. til Jyllands-Posten siger: ”Det undrer mig, at danskerne ikke tager dyrene med i offerbetragtningen, når de fylder deres indkøbskurv i supermarkedet” (bilag 4.3.1). Dette nærmer sig også det af Entmans framingelementer, der fokuserer på kategorisering. Men hvor det hos Entman har at gøre med, hvad man kalder en hændelse, er det i dette tilfælde, hvordan man kategoriserer de involverede i hændelsen. Brugen af ordet ”offer” kan i VP’s opslag siges at forstærke den konnotative betydning af drab som noget særligt voldsomt

og derfor styrke framingen af kødspisning som umoralsk. Kategoriseringen af de dyr, der spises af mennesker som ofre, kan desuden ses som en måde at frame dyr som mennesker, hvilket styrkes af sammenligningen mellem børnemishandling, pædofili og kødspisning. Denne sammenligning bunder netop i det, at der i alle tre handlinger er et offer. I to af handlingerne er ofret børn, og i den tredje er ofret dyr. På den måde synes sammenligningen at ligestille børn og dyr med hinanden.

I dette Facebook-opslag af VP frames kødspisning altså som umoralsk gennem en appel til moralske principper (Gamson & Modigliani, 1989, s. 3) og en kategorisering af kødspisning som drab, der har ofre. Det provokerende i denne framing kommer stærkest til udtryk i et underliggende argument i opslaget: Hvis kødspisning er umoralsk, fordi der er et offer ligesom ved pædofili og børnemishandling, og hvis dyr og børn er sammenlignelige, så synes det at følge, at kødspisere er lige så slemme som pædofile.

Framingen af dyr som ofre og af dyr som mennesker afføder også en hel del kritik i kommentarsporet.

Mener du så ikke også at abort er umoralsk. Eller er det kun grise der har ret til liv og ikke ufødte børn. (Charlotte, bilag 4.2.9)

Okay jeg kan ikke engang de videoen færdig, så dumt er det. Fair nok du ikke kan lide at dur dør for at blive til mad. [...] Men at i gør et dyr der er opdrættet og lavet til at putte i mundentil et offer er til grin. [...] jeg magter ikke at høre på at de er ofre. En plante er også et levende væsen. Man kunne faktisk sige at i er mad racister for dem vil i gerne flå op af jorden, skære i 1000 stykker og spise med god samvittighed men ikke dyrene for de ser søde ud når de er små og de laver sjove dyrelyde... der sker så meget lort i verden, i danmark for den sags skyld... men i vræler over der bliver spist kød og dyr bliver slagtet... (David, bilag 4.2.10)

Charlotte udtrykker sin kritik af VP's framing ved at overføre framingen til et andet eksempel, nemlig abort. I hendes kommentar spejler hun VP's argumentation, hvor en række spørgsmål skal få modtageren til at indse, at den måde de reagerer på lignende situationer, ikke hænger sammen. Hun tilføjer dog spørgsmålet om, hvorvidt abort er moralsk. Dette betyder, at hvis VP enten er nødt til at sige, at de synes aborter er umoralske eller indrømme, at dyr og men-

nesker alligevel ikke er så lige, som partiets framing eller giver udtryk for. Charlottes holdning til abort kan ikke umiddelbart læses ud af kommentaren, men formuleringen ”mener du så ikke også” synes dog at indikere, at det ikke er et spørgsmål, hun stiller, fordi hun er oprigtigt interesseret i svaret, men fordi hun ønsker at problematisere partiets framing. Dette forstærkes af den sidste del af kommentaren: ”Eller er det kun grise der har ret til liv og ikke ufødte børn,” som ikke ville have været nødvendig at tilføje, såfremt hun blot var interesseret i VP’s svar på hendes spørgsmål. Det er derfor nærliggende at tro, at Charlotte ikke mener, at aborter er umoralske, men prøver at få VP til at indrømme problemet med deres framing.

I Davids kommentar er han tydeligt provokeret af, at VP framer landbrugsdyr som ofre: ”Men at i gør et dyr der er opdrættet og lavet til at putte i mundentil et offer er til grin” og ”jeg magter ikke at høre på at de er ofre.” Som modargument påpeger han, at ”en plante er også et levende væsen” og kalder partiet for ”mad racister,” fordi de gerne vil spise planter, men ikke dyr. Med andre ord problematiserer han partiets framing af dyr som mennesker ved at frame planter som dyr. Denne strategi er som nævnt også almindelig i de kommentarer, der peger på partiets argumentation som problematisk. Det er desuden værd at bemærke, at denne debattør anvender en ganske provokerende stil. Dette ses både i hans nedsættende attitude overfor VP’s holdning: ”Jeg kan ikke engang se videoen færdig, så dumt er det,” ”i vræler over der bliver spist kød” og i brugen af personangreb: ”I er mad racister.”

Et lignende fokus på den måde, VP framer både kødspisning og dyr, fandtes også blandt de relativt få af debattørerne, der udtrykte støtte til partiet.

[...] Vi mennesker bruger ord til at definere handlinger med.. men hvis vi tager alle ord VÆK og kun ser på handlinger og konsekvensen af vores handlinger... Så er lidelse altid lidelse... Uanset hvad vi vælger at kalde det. (Chriistiina, bilag 4.2.11)

Hvis det er moralsk i orden at forturere, voldtage og lemleste nogle arter af levende væsener fra fødsel til død, er det i orden at gøre ved alle levende væsener. Så prøv at forestille dig at din mor får det samme liv som du betaler for at landbrugsdyrene får. Different living being – but same thing. (Utobias, bilag 4.2.12)

Christiina kommentar sætter netop fokus på det at vælge, hvilke ord man benytter: "Mennesker bruger ord til at definere handlinger med" og "uanset hvad vi vælger at kalde det." Dette synes at være et forsøg på at fjerne andre debattørers fokus fra, hvilke ord VP har brugt i deres opslag, og i stedet fokusere på de handlinger, der ligger bag ordene: "Hvis vi tager alle ord VÆK." Med andre ord, prøver hun at få debatten til at handle mere om, hvad VP mener, og mindre om, hvordan de udtrykker sig.

Utobias støtter også VP's opslag, men gør det ved at understrege sammenhængen mellem forskellige typer af lidelse: "Torturere, voldtage og lemleste" og forskellige "arter af levende væsener." Dermed synes han at støtte VP's framing af dyr som mennesker, og deres sammenligning af pædofili med andre typer for mishandling.

Delkonklusion

I ovenstående analyse af VP's Facebookopslag, det tilhørende kommentarspor og den af opslaget følgende mediedækning, har jeg peget på, at VP's opslags hovedfunktion er persuasivt, eller med andre ord, at det skal overbevise modtagerne om, at kødspisning er umoralsk gennem en sammenligning mellem kødspisning og børnemishandling. Ved at opstille to grupper, veganere og kødspisere, og fremhæve deres tilknytning til veganere, der fremstilles som en undertrykt minoritet, placerer partiet sig som en vernakulær afsender. Generelt er kommentarsporet desuden præget af vernakulær retorik og har også tilfælde af provokerende stil.

I analysen har jeg også vist, at VP's kommunikation i opslaget kan karakteriseres som vernakulær i kraft af dens udprægede brug af provokerende stil. Denne stil kommer til udtryk gennem både partiets provokerende argumentation, hvor hjemmelens sammenligning af børnemishandling og kødspisning, overskrider decorum i situationen, og gennem partiets framing af kødspisning som umoralsk og af dyr som mennesker, der synes at sammenligne folk, der spiser kød med pædofile.

Ligesom i analysen af opslaget i forbindelse med sagen om JEJ's svar, synes VP's vernakulære retoriks provokerende stil, og den deraf følgende mediedækning af sagen, at konstituere en opmærksom, aktiv og engageret offentlighed, hvilket ses i de mange kommentarer i kommentarsporet. Denne opmærksomhed, og den følgende offentlighed, kan naturligvis også ses som et formål med opslaget. Denne opfattelse styrkes af partiets udtalelser i medierne, hvor de omtaler valget af ordet 'pædofil' som en måde at "få øjnene til at løftes" hos

danskerne (bilag 4.3.2). Med skabelsen af en aktiv offentlighed synes partiet altså også med dette opslag at skabe en fordelagtig talerposition med en høj grad af retorisk handlemulighed, idet de har en offentlighed, der opmærksomme på dem. Denne position har desuden potentielle for udøvelsen af retorisk medborgerskab, hvor det netop er nødvendigt, at der også er en modtager af ens argumentation (Kock & Villadsen, 2017, s. 572).

På samme måde som i sagen med JEJ, er det overvejende fokus i kommentarsporet dog på måden, som partiet udtrykker sig, og ikke på at debattere opslagets hovedfunktion, nemlig hvorvidt kødspisning er umoralsk eller ej. I kommentarsporet bliver partiets argumentation således kritiseret ved, at debattørerne kommer med deres egne eksempler på argumenter, der ligner partiets, ofte med en latterliggørende effekt. Ligeledes kritiseres partiets framing, hvilket ofte sker gennem en videretænkning af framingen af dyr som mennesker, hvor planter frames som dyr. Igen synes funktionen af disse kommentarer at være at latterliggøre partiets kommunikation. Dette tyder på en manglende retorisk handlekraft hos VP, idet de ikke formår at effektuere formålet med deres kommunikation. Med andre ord, hører partiets offentlige ikke hvad partiet prøver at sige. Dette er problematisk for partiets udøvelse af retorisk medborgerskab.

Også den opdeling af kødspisere og veganere, der findes i opslaget, og som spejles i kommentarfeltet er problematisk for partiet. Ikke mindst fordi denne opdeling gør det mindre sandsynligt, at den del af offentligheden, som ikke allerede er veganere, underskriver en vælgererklæring for partiet, hvilket ellers som nævnt er et af partiets overordnede mål. I forlængelse heraf er selve partiets tilknytning til veganismen også problematisk. Som nævnt, er det i kommentarsporet en generel tendens, at mange debattører føler sig provokerede af veganeres ønske om at overbevise folk om, at veganismen er et bedre alternativ end kødspisning. Da netop muligheden for at overtale andre om deres holdninger må anses for at være grundlæggende for politiske partier, kan partiets tilknytning til veganismen ses som problematisk for deres retoriske handlemulighed og mulighed for at udøve retorisk medborgerskab.

Veganerpartiet: Anmelder Dybvad for dyresex

Dette opslag er en smule anderledes end de to foregående. Forskellen består i, at hvor VP spiller en aktiv rolle i den handling, der ligger til grund for opslaget om JEJ og sammenligningen

mellem det at spise kød og pædofili, så spiller partiet en mere passiv rolle i sagen om dyresex. Selve handlingen, der ligger til grund for opslaget er nemlig udført af komikeren Tobias Dybvad, der på Facebook lavede et opslag med en video, der viser ham med armen oppe i en ko på Nykøbing Falster gågade. Opslagets overskrift lød "Det vil glæde dig at høre at vi har lavet en lille bagom optagelse fra dengang jeg fistede den fineste lille ko i gågaden," en overskrift der dog blev ændret af Dybvad til: "Det vil glæde dig at høre at vi har lavet en lille bagom optagelse fra Nykøbing F.," da han opdagede, at videoen skabte stor debat på sociale medier (Dybvad, 2018). Det vil sige, at VP ikke som sådan har haft indflydelse på den handling, som debatten udspringer af. Til gengæld har de med deres politianmeldelse indikeret, at den oprindelige opfattelse af handlingen, som komik, burde ændres til dyresex. Med andre ord ændrer de framingen af situationen, og det afspejler sig i teksten på partiets Facebookopslag.

Samtidig bruges opslaget som afsæt til at sætte fokus på forholdene for danske malkekøer. Dette ses i selve opslaget, hvor partiet fortæller, at koen har fået 4 kalve fjernet og aflivet som spæde (bilag 5.1), og tydeliggøres i kommentarsporet, hvor Michael Monberg, der er bestyrelsesformand i partiet, fortæller mere om den pågældende kos liv. I dette opslag frames koen som en person eller et menneske gennem brugen af det personlige pronomenet "hun" i omtalen af koen, og ved brugen af ordene "dreng" og "pige" om koens kalve (bilag 5.2.1), altså gennem, hvad der ligner Entmans framingelement kategorisering (Scheufele, 1999, s. 111). Historien forstærkes i beskrivelsen af koen som en del af en "syg industri," hvor hendes kalve tages fra hende som spæde og dræbes, så vi kan "stjæle hendes mælk," og hvor hun ender sit liv "død og blendet til en ingrediens, vi kan bruge i burgere og lasagne" (bilag 5.2.1) Det voldsomme sprogbrug og framingen af køerne som mennesker synes at skulle fremkalde pathos hos modtagerne, så de bliver overbeviste om, at mælkeindustrien er "syg." Til gengæld opfordres modtageren til at glemme Dybvad, og hans handling omtales kun forbigående. Dermed antydes det, at selvom Dybvads handling ikke var i orden, er det kun en meget lille del af alt det frygtelige, der er sket i koens liv. I ugerne efter sammenkobles denne sag også med ANIMA og en kampagne mod mælkeindustrien¹. Dermed kan opslaget også ses som et afsæt for en debat om den danske mælkeindustri.

¹ Se bilag 1 d. 13.11.2018 og 19.11.2018.

Hvem er afsender?

Inden framingen af hændelsen analyseres, er det dog nødvendigt at se på afsenderen af kommunikationen, da denne er en smule kompleks. Selve Facebook-opslaget afsender er naturligvis VP. Det ses både i kraft af, at opslaget er skrevet fra deres Facebook-konto og ved den gennemgående brug pronomenerne "vi" som i indledningen: "Vi accepterer naturligvis ikke" (bilag 5.1). Selve politianmeldelsen er dog ikke foretaget af VP som parti, men af to enkeltpersoner, hvilket også nævnes i opslaget: "Vi takker dem som har involveret sig i sagen for at bringe den for myndighederne. Tobias Holm & Troels Bergstrøm" (bilag 5.1). Disse to personer repræsenterer dog ikke nødvendigvis hele partiet, hvilket tydeliggøres i behovet for at takke dem. Alligevel er de knyttet til partiet, da Tobias Holm ifølge den B.T.-artikel som opslaget linker til, er medlem af partiet (bilag 5.3.2), og Troels Bergstrøm er næstformand i partiets bestyrelse (Veganerpartiet, n.d.c). Denne tilknytning forstærkes i partiets valg om at indlejre linket til B.T.-artiklen, der har overskriften: "Veganerpartiet: Vi har anmeldt Tobias Dybvad til politiet" (bilag 5.3.2). Denne overskrift peger desuden på, at afsenderen af politianmeldelsen, i artiklen fra B.T., umiddelbart anses for at være partiet. Denne opfattelse går igen i artiklen fra TV2 News Online, der skriver: "Komikeren blev i starten af november anmeldt for dyreseks af Veganerpartiet" (bilag 5.3.1). I den følgende analyse, vil jeg derfor anse de to aktører, der anmeldte Dybvad til politiet som repræsentanter for VP, og dermed anse VP for at være afsender af både opslaget og politianmeldelsen.

Opfattelsen af, at det er VP som parti, der har anmeldt Tobias Dybvad, snarere end de to enkeltpersoner, kan også ses hos de fleste af debattørerne i kommentarsporet, både hos de, der støtter partiets anmeldelse af Dybvad og de, der kritiserer den.

What! Er det her seriøst!?

Tak til veganerpartiet. I er fantastiske. (Nanett, bilag 5.2.2)

Jeg støtter jer i den sag, veganer partiet! (Malene, bilag 5.2.3)

Stærkt Veganerpartiet. Godt at vi har nogle som jer, der kan anvende politiets ressourcer på det helt rigtige. Bandekrig er det rene vand i forhold til den stakkels kos oplevelse.

Starter I en indsamling så vi kan sende den til psykolog? (Claus, bilag 5.2.4)

Tag jer nu sammen... (Anders, bilag 5.2.5)

I både Nanetts og Malenes kommentarer, gives støtten således eksplicit til VP.

Også Claus nævner partiet eksplicit i sin kritik af politianmeldelsen. I denne kommentar kommer kritikken til udtryk i en klar sarkastisk tone, der synes at latterliggøre partiet på baggrund af politianmeldelsen. Jeg vil komme yderligere ind på denne kommentar senere i analysen.

Hos Anders antydes det også, at VP er afsender af politianmeldelsen. Dette kommer til udtryk i brugen af pronomenet 'jer,' der må henvise til VP. De to sidstnævnte kommentarer synes desuden at give udtryk for "a general attitude of derogation of other people's opinions" (Klujeff, 2012, s. 105) gennem hhv. brugen af sarkasme og en blank afvisning af VP's holdning. Disse to kommentarer synes altså at bruge en provokerende stil.

I ovenstående analyse af Facebookopslagets kommentarspor er det tydeligt, at VP af mange af debattørerne anses for at være afsendere af politianmeldelsen.

Provokerende framing

I VP's Facebookopslag kan der findes en framing i to dele. For det første frames den handling, som Dybvad udførte som dyresex. For det andet frames den ko, som medvirkede i Dybvads indslag, som et menneske. Disse to framinger hænger naturligvis sammen, men kan dog alligevel ses som to aspekter af partiets framing. I følgende afsnit vil jeg analysere disse to aspekter framingen og se på, hvordan de blev modtaget i kommentarsporet.

Framingen af Dybvads handling som dyresex kan findes allerede i den tekst, der stod i Dybvads eget opslag, hvor han delte videoen med koen første gang. Ifølge VP var opslagets overskrift "dengang jeg fistede den fineste lille ko i gågaden" (bilag 5.1). Ved brugen af ordet "fistede" definerer Dybvad selv handlingen som en seksuel akt, hvilket forstærkes i beskrivelsen af koen som "den fineste lille ko." Det er dog sandsynligt, at denne framing er benyttet for dens underholdningsværdi snarere end fordi Dybvad selv mener, at handlingen er seksuel. I VP's opslag viderefører de dog denne framing uden den samme ironiske distance som den havde hos Dybvad. Dermed benytter de en definition af, hvad et seksuelt overgreb på et dyr indebærer som belæg for deres påstand om, at Dybvad er skyldig i dyresex. VP definerer et seksuelt overgreb på dyr som "omgang med kropsåbninger," der ikke er i forbindelse med "avlssarbejde eller med veterinært formål" (bilag 5.1), hvilket synes at beskrive den hand-

ling, som Dybvad udførte. Ved at indlede denne definition med teksten: "Lovgivningen er klar på dette område" (bilag 5.1) indikerer de desuden, at denne definition er fastsat i loven. Dermed benytter VP den institutionelle autoritet, der ligger i loven som en måde at forstærke deres belæg for at kategorisere Dybvads handling som dyresex. Denne henvisning til lovgivningen forstærkes i partiets udtalelser i pressen. Således udtaler Tobias Holm til TV2 News Online: "Vi har valgt at anmelde Tobias Dybvad for det, vi mener er en overtrædelse af Dyreværnslovens paragraf 1 stk. 3A tilskrivning omkring dyresex" (bilag 5.3.1). I dette citat bliver det institutionelle islet endnu tydeligere ved henvisningen til det specifikke sted i loven, som anmeldelsen tager udgangspunkt i.

Framingen af Dybvads handling som et seksuelt overgreb på et dyr, eller med andre ord dyresex, deler dog debattørerne i kommentarsporet.

Frem med kød fløjten drenge – så er der porno <https://youtu.be/OaDTQBhEjT8>. (Steffen, bilag 5.2.6)

I er selvfølgelig så lallende dumme og uvidende ... igen
Hver dag ...året rundt bliver køer insimineret med sæd af en dyrlæge..
Hver dag året rundt bliver køer tjekket på samme måde om den er med en kalv
Begge dele foregår med en ARM OPPE i røven på koen
... prøv nu for helvede at bruge det sidste der er tilbage at jeres i forvejen fragmenterede
hjerne ,,,!!! (Jens, bilag 5.2.7)

I kommentaren fra Steffen bliver VP's framing af Dybvads handling som dyresex latterliggjort ved, at debattøren videretænker partiets framing. Dette sker ved, at den Youtube-video, der linkes til i kommentaren, og som viser en kvindelig, svensk bonde, der inseminerer en ko, kategoriseres som pornografi. Ved denne kategorisering af en insemineringsvideo påpeges det absurde ved at frame Dybvads handling som dyresex. Denne kommentar afføder et ganske voldsomt svar fra Jacob, der skriver, at han håber, at debattøren en dag i et fængsel selv "får en stor mands arm" op i sig, da dette kun ville være karma, og ingen ville have ondt af ham (bilag 5.2.6). Dette må anses for at være et personangreb og kan således ses som et udtryk for provokerende stil (Klujeff, 2012, s. 105). Steffen benytter dog blot Jacob svar som afsæt for en uddybning af det latterlige i partiets framing af Dybvads handling som dyresex, idet han anty-

der, at han selv måske nu skal anmeldes for deling af dyrepornografi: "Så i også kan anmelde mig for deling af dyrporno" (bilag 5.2.6). Debattøren forstærker dermed hans opfattelse af absurditeten i partiets framing. I denne forbindelse er det desuden interessant at se, at Steffen H. Hansen bruger pronomenet "I," da han skriver til Jacob (bilag 5.2.6). Dette indikerer, at han anser VP og veganerne, der kritiserer partiets framing, for at være en samlet enhed. Dermed synes det at spejle den opdeling i veganere på den ene side og kødspisere på den anden, som blev påvist i de to andre analyser af Facebookopslag i denne opgave.

I kommentaren af Jens kritiseres VP's framing af Dybvads handling som dyresex og den følgende politianmeldelse på en anden måde. Her fokuserer debattøren på, at handlingen i sig selv ikke er problematisk, da sådanne handlinger sker hver dag året rundt i flere sammenhænge i landbruget. Det synes underforstået, at debattøren peger på, at handlingen i disse sammenhænge ikke frames som dyresex, og ikke politianmeldes. Desuden virker denne debattør provokeret af VP's framing, hvilket bl.a. ses i den tydeligt provokerende stil, der kommer til udtryk i personangreb, hvor debattøren beskylder VP for at være "lallende dumme og uvidende," samt at partiet ikke tænker klart på grund af deres "fragmenterede hjerne." Denne reaktion på partiets framing, kunne pege på, at debattøren mener, at partiet har overskredet decorum ved at frame Dybvads handling som dyresex, der må anses for at være en ganske ekstrem handling.

Til gengæld er der også en del debattører, der er enige med VP i deres framing af Dybvads handling som dyresex, og faktisk udtrykker størstedelen af kommentarerne støtte til VP for at have politianmeldt Dybvad.

Det er fucking usmageligt gjort. Godt at han er blevet anmeldt. Det er ikke ok at bruge et dyr til "underholdning" på den måde. (Rebecca, bilag 5.2.8)

[...] Sidste udsendelse var der 1 klip jeg kunne se. Resten var hvor dyr blev krænket og dræbt. Der hvor han stikker armen i koen selv, kom pludseligt og uventet. Det var så ubehageligt. [...] Et er hvad landbruget gør, noget andet er at man syntes at det er underholdning! (Bernadette, bilag 5.2.9)

I kommentaren fra Rebecca omtales det, som Dybvad har gjort, som "usmageligt," hvilket tydeligt gør debattørens mening klar. Dette forstærkes i hendes opfattelse af, at det er godt, at Dybvad er blevet politianmeldt. Ved at sætte ordet "underholdning" i anførselstegn, peger hun desuden på, at den måde, som Dybvad opfattede handlingen, nemlig som underholdning, ikke er acceptabel. Samlet set er det tydeligt, at debattøren er enig med VP's framing af hændelsen som ulovlig, og altså som dyresex.

I Bernadettes kommentar udtrykkes der også en tydelig enighed med VP's framing af handlingen. Dette ses i beskrivelsen af Dybvads show som et, hvor dyr bliver "krænket og dræbt," hvilket sættes i forbindelse med videoen af Dybvads handling. Dermed antydes det, at Dybvads handling netop kan ses som krænkende for koen, hvilket synes at stemme overens med partiets beskrivelse af handlingen som et overgreb. Der er med andre ord tale om en seksuel krænkelse.

Framingen af koen som en person eller et menneske er gennemgående i opslagets tekst. Denne framing sker gennem en kategorisering af koen som en "mor" samt i brugen af det personlige pronomen "hende" i omtalen af koen (bilag 5.1). Disse ord bruges normalt om personer og fremstiller dermed koen som et menneske. De kan ses som et eksempel på Entmans framingelement kategorisering (Scheufele, 1999, s. 111), selvom det her af er en kategorisering af den involverede i hændelsen, snarere end selve hændelsen. Denne frame ligner den i opslaget om sammenligningen mellem kødspisning og pædofili (bilag 4.1), idet de begge framer dyr som mennesker.

I kommentarsporet kritiseres VP's framing af koen som et menneske på flere forskellige måder. I kommentaren af Claus, som blev inddraget ovenfor, benyttes således sarkasme som en måde at latterliggøre politianmeldelsen. Denne latterliggørelse forstærkes af en udvidelse af VP's framing af koen som et menneske gennem spørgsmål om partiet også starter en indsamling "så vi kan sende den til psykolog?" (bilag 5.2.4). Gennem dette absurde forslag, latterliggøres partiets framing af koen som et menneske. Dette kan desuden også ses som et udtryk for en nedsættende attitude overfor andres holdninger, og dermed som et udtryk for provokerende stil (Klujeff, 2012, s. 105). Nedenstående eksempler på kommentarer viser, hvordan denne framing kritiseres i kommentarsporet.

Rent fysisk er en kos endetarm så stor og fleksibel at den ville kunne skide en lille håndbold ud... - så problemet er nok til at overse.. – bortset fra det faktum at nogle har det med at lægge menneskelige følelser ind i tingene... (Flemming, bilag 5.2.10)

Mon ikke veganerne også skal anmeldes for voldtægt og mord på planter der er jo bevist at planter kommunikerer og har følelser ergo er det lige så meget et leven væsen som en ko gris eller menneske. (Birkenfeldt, bilag 5.2.11)

Ovenstående kommentarer repræsenterer to af de overordnede måder, som VP's framing bliver kritiseret i kommentarsporet. I sin kommentar lægger Flemming ud med at pege på, at koen ikke har lidt overlast under Dybvads handling. Dermed problematiserer han også framingen af handlingen som et seksuelt overgreb. Dernæst fremhæver, at problemet er "at nogle har det med at lægge menneskelige følelser ind i tingene." Herved lader han forstå, at VP's framing af koen som et menneske er problemet, og ikke den handling som Dybvad har udført.

I kommentaren fra Birkenfeldt videretænkes VP's framing af koen som et menneske ad absurdum. Debattøren fremhæver, at det er "bevist at planter kommunikere og har følelser," og han peger derfor på, at de er et levende væsen på samme måde som et dyr eller et menneske. Med denne argumentation i ryggen sammenligner han veganernes spisning af grønsager med mord og voldtægt. Det er dog tydeligt, at denne argumentation kun er på skrømt, og i stedet tjener til at få VP's framing af koen som et menneske til at fremstå som absurd.

Der er dog i kommentarsporet også debattører, der er enige med VP's framing af koen som et menneske.

Tak For Det OG HÅBER Det Får Konsekvenser og sikke en mange på respekt og empati for koen. dyre mishandling og ydmygelse på det groveste. (Connie, bilag 5.2.12)

Connies kommentar udtrykker således en opfattelse af koen som et tænkende væsen. Dette er tydeligst i hendes opfattelse af situationen som ydmygende for koen. For at nogen kan blive ydmyget, må de nødvendigvis være klar over de sociale konventioner, der gælder, da ydmy-

gelse må forstås som tæt forbundet med en overtrædelse af disse. For at koen skulle kunne føle ydmygelse, må den altså være i stand til at reflektere over sin egen rolle i forhold til omverdenen. På denne måde bliver det klart, at debattøren anser koen for at være en person eller menneskelig.

Generel kritik

Ligesom det ses i de to andre analyserede kommentarspor i denne opgave, benytter partiets kritikere sig også af partiets opslag om anmeldelsen af Dybvad til at kritisere veganere i almindelighed.

Hvis I veganere nu bare passer jer selv, I stedet for, at ville presse jeres livsstil ned over hovedet på os andre, vi prøver jo heller ikke på, at presse vores livsstil ned over hovedet på jer. (Jesper, bilag 5.2.13)

Jespers kommentar er en mere generel kritik af veganere. Her udtrykker han frustration over, at veganere vil presse deres "livsstil ned over hovedet på os andre." Netop denne anke mod veganere er altså gennemgående for de tre kommentarspor, jeg har analyseret. Det er interessant at bemærke, at på trods af, at VP i dette opslag, som nævnt, synes at påberåbe sig en institutionelt funderet autoritet og dermed fremstiller sig selv som mere institutionelle end i de andre to opslag, der er analyseret ovenfor, så modtager de fortsat kritik af deres tilknytning til veganismen, på trods af, at de ikke benytter veganismen til at fremstå vernakulære. Dette kunne indikere, at partiets tilknytning til veganismen ikke kun er til stede, når partiet positionerer sig som en vernakulær afsender, men også når de positionerer sig mere institutionelt, hvad der måske ikke er overraskende, partiets navn taget i betragtning, men alligevel tydeliggør, hvor dybt funderet opfattelsen af partiets tilknytning til veganismen er i offentligheden.

Delkonklusion

I ovenstående analyse har jeg vist, at VP's Facebookopslag har som overordnet funktion at ændre opfattelsen af Dybvads handling fra komik til dyresex, og i forlængelse heraf at sætte fokus på forholdene for danske malkekøer. Selvom det i opslaget indikeres, at det ikke var VP, der foretog politianmeldelsen af Dybvad, er det tydeligt både i kommentarspor og medier, at partiet anses for at være afsendere af politianmeldelsen. Partiet synes desuden i højere grad at placere sig som institutionelle i deres opslag, end hvad der er tilfældet i de to andre analy-

serede opslag i denne opgave, gennem en påberåbelse af en institutionel autoritet i form af lovgivningen for dyreseks. Dette ligner et af Howards eksempler på brugen af det vernakulære, men er dog en smule anderledes. Hos Howard (2010) peges der på, at det vernakulære kan komme til udtryk gennem en påberåbelse af non-institutionel autoritet, samt at en institutionel afsender kan udtrykke sig vernakulært ved at placere sig modsat af den institution, de repræsenterer (s. 248-249). I tilfældet med VP foregår det dog omvendt, da det, som vist i de to andre opslag, er en relativt vernakulær afsender, der placerer sig på samme side som en institution, nemlig lovgivningen, og dermed påberåber sig en institutionelt funderet autoritet. Partiet benytter altså ikke, som hos Howard, institutionen til at placere sig som vernakulære, men snarere til at placere sig som mere institutionelle.

VP's kommunikation i opslaget er blevet opfattet som provokerende af en del af debattørerne i kommentarsporet. Dette gælder især for det aspekt af framingen, der fremstiller Dybvads handling som dyreseks, der kan anses for at være en overskridelse af decorum i situationen.

Den provokerende stil har, ligesom det er tilfældet ved de to andre analyserede Facebookopslag, affødt ganske megen debat i kommentarsporet. Dette kan ses som et udtryk for en opmærksom og engageret offentlighed. På den måde fungerer VP's provokerende, vernakulære kommunikation som en måde at konstituere en offentlighed på, på samme måde som det sås i de to andre analyserede Facebookopslag. Dermed har VP's altså umiddelbart en høj grad af retorisk handlemulighed, idet de har en offentlighed, der er opmærksom på dem, og i forlængelse heraf potentiale for at udøve retorisk medborgerskab.

Ligesom i de tidligere analyser af kommentarspor, kan der også i analysen af dette kommentarspor, både hos støtter og kritikere, ses et generelt fokus på, hvordan VP har valgt at udtrykke sig i deres opslag. Kritikken af VP's kommunikation kommer generelt til udtryk enten ved at pege på Dybvads handling som uproblematisk, eller ved kritisere partiets framinger. Ofte består kritikken i en videreførelse af disse framinger ad absurdum, hvilket synes at latterliggøre dem. Omvendt er der i dette kommentarspor markant flere, der støtter partiet. Denne støtte kommer oftest til udtryk ved at debattørerne udviser foragt for Dybvad eller for Dybvads handling.

Dog er debattens fokus på VP's brug af framing ikke et ligeså stort problem i dette tilfælde, som i de to Facebookopslag, der er blevet analyseret tidligere i denne opgave. Årsagen er, at VP's opslag om politianmeldelsen af Dybvad netop handler om, hvordan Dybvads

handling frames eller defineres. Det ville være svært at argumentere for, at han ikke skulle anmeldes, men samtidig være enig i partiets framing af handlingen som dyresex. Med andre ord: Er det dyresex skal han anmeldes, er det ikke dyresex skal han ikke anmeldes. Dette lægger sig tæt op af VP's valg om at benytte en institutionel autoritet, nemlig lovgivningen, som belæg for deres politianmeldelse. Dermed synes VP i højere grad end i de to andre analyserede sager, at have retorisk handlekraft, idet de formår at få den offentlige debat til at spejle opslagens funktion, nemlig definitionen af Dybvads handling. Dog har opslaget som nævnt også en anden funktion, da det også synes at være et forsøg på at sætte forholdene for de danske malkekøer på den offentlige dagsorden. I forlængelse af dette, er det problematisk, at debatten i kommentarsporet sidder fast i spørgsmålet om VP's framing, eller med andre ord, om formen på partiets kommunikation. Set fra dette perspektiv, synes partiets opslags funktion altså ikke at være opfyldt. Dette kan ses som et udtryk for, at partiet med deres kommunikation ikke formår at opnå det, det gerne vil, og dermed som et udtryk for manglende retorisk handlekraft. Dette må ses som problematisk i udøvelsen af partiets retoriske medborgerskab.

I opslagens kommentarspor er der desuden mange kommentarer, der udtrykker kritik af, at veganere prøver at overbevise andre om deres holdninger. Netop denne anke mod veganere, kunne ses i alle tre kommentarspor, der er blevet analyseret i denne opgave. I kommentarsporet, der knytter sig til opslaget om politianmeldelsen af Dybvad, er dette fokus på veganere i almindelighed dog ekstra interessant, da partiet i dette opslag ikke synes at gøre noget særligt for at fremhæve deres tilknytning til veganismen eller andre veganske grupper. Tværtimod påberåber de sig en institutionel autoritet i kraft af henvisningen til loven om dyresex, hvilket i højere grad fremstiller dem som en institutionel afsender. Dette indikerer, at partiets tilknytning til veganismen er til stede, selv når partiet ikke selv aktivt positionerer sig som en vernakulær afsender og som tilknyttet veganismen.

Vurdering og diskussion

I min analyse har jeg vist, hvordan VP's brug af vernakulær retorik og provokerende stil har indflydelse på partiets retoriske handlemulighed og handlekraft, og at det også påvirker deres udøvelse af retorisk medborgerskab. Jeg har gjort dette ved at undersøge, hvordan det vernakulære og provokerende i partiets kommunikation kommer til udtryk, og derpå analyseret, hvordan der blev taget i den offentlighed, som partiet konstituerer. På baggrund af denne analyse vil jeg i dette afsnit diskutere og vurdere partiets brug af vernakulær retorik og provokerende stil som en måde at udøve retorisk medborgerskab på.

Vurderingen er den sidste del af en retorisk kritik. Her ser man på sit analysematerials egenskaber eller funktion "i forhold til udvalgte kriterier, der ofte stammer fra den valgte teori" (Villadsen, 2002, s. 8). Min vurdering af VP's udøvelse af retorisk medborgerskab er todelt. Først vil jeg diskutere og vurdere partiets kommunikation ud fra et effektivitetsperspektiv, eller med andre ord om partiet formår at udøve retorisk medborgerskab på vellykket vis. Derefter vil jeg se på partiets udøvelse af retorisk medborgerskab i en bredere kontekst ved at inddrage den debat, den skaber i offentligheden. Her vil jeg diskutere og vurdere, hvorvidt brugen af vernakulær og provokerende retorik er hensigtsmæssig. Til sidstnævnte vurdering vil jeg desuden diskutere de vurderingskriterier, der knytter sig til de begreber og teorier, jeg har brugt i denne opgave, for på den måde at kunne nå frem til en bredere systemisk vurdering af hensigtsmæssigheden af partiets udøvelse af retorisk medborgerskab.

Potentiale og problemer

I denne opgaves analyse viser jeg, at VP's brug af vernakulær retorik generelt og den provokerende stil i særdeleshed både skaber potentiale og problemer for partiets udøvelse af retorisk medborgerskab. På den ene side kan partiets udøvelse af retorisk medborgerskab anses for at have potentiale, idet de får skabt en opmærksom offentlighed. Men på den anden side formår partiet ikke at få offentligheden til at høre hvad de siger om de emner, som partiet ønsker skal optage offentligheden. Ligeledes svækkes partiets retoriske handlemulighed gennem dets tilknytning til veganismen. Spørgsmålet er dog, om partiets udøvelse af retorisk medborgerskab overordnet set er vellykket eller ej.

Til denne vurdering vil jeg fokusere på nødvendigheden af, at de holdninger og argumenter, man udtrykker i udøvelsen af retorisk medborgerskab også bliver hørt. Dette tvedelte fokus på afsender og modtager indikeres flere steder hos Kock og Villadsens (Kock &

Villadsen, 2014, s. 10; Kock & Villadsen, 2017, s. 572). Gennem analyserne af de tre Facebook-opslag og de tilhørende kommentarspor og mediedækning har jeg vist, at selvom VP umiddelbart formår at sætte sig i en potentielt gunstig position for udøvelsen af retorisk medborgerskab, så bevirker deres provokerende stil, at den offentlige debat ikke kommer til at handle om *hvad* partiet siger, men *hvordan* de siger det. Denne problematik forstærkes af partiets tilknytning til veganismen, som styrkes i deres positionering som vernakulær afsender. Denne position bevirker, at en stor del af den offentlighed, som partiet konstituerer, måske nok giver partiet opmærksomhed, men ikke *vil* høre på partiets præsentation af deres argumenter. På baggrund af dette kan VP's udøvelse af retorisk medborgerskab altså ikke vurderes som vellykket.

Den provokerende stil i VP's vernakulære retorik har som nævnt potentiale til at konstituere en opmærksom og aktiv offentlighed. Dog kan den debat, som partiets opslag afføder også diskuteres og vurderes.

Uhensigtsmæssig stil

I dette afsnit vil jeg vurdere VP's brug af vernakulær og provokerende retorik i en bredere kontekst. Således følger jeg Kock og Villadsens opfordring til at vurdere retorisk medborgerskab ud fra systemiske kriterier (2014, 2017). Denne opfordring opstår i deres henvisning til Dryzek (2010), der netop påpeger nødvendigheden af en systemisk tilgang til vurdering af retorik (s. s. 327-328). Jeg vil derfor ikke kun tage udgangspunkt i selve VP's kommunikation, men også i analysen af debatten i kommentarsporet for at vurdere om VP's brug af vernakulær retorik og provokerende stil kan ses som hensigtsmæssig. Denne vurdering er dog kompleks, idet jeg må tage udgangspunkt ikke kun i en overordnet vurdering af partiets udøvelse af retorisk medborgerskab, men også en vurdering af partiets provokerende stil og den offentlighed, den skaber. De vurderingskriterier, der knytter sig til de forskellige aspekter i situationen, er nogle gange sammenfaldende, men trækker andre gange i forskellige retninger. De kan dog ikke uden videre skilles ad, og jeg vil derfor inddrage dem, som bliver nødvendige og diskutere, hvilke kriterier, der bør veje tungest i vurderingen af VP's udøvelse af retorisk medborgerskab.

Som det kan ses i denne opgaves analyse, er debatten, der følger af de tre valgte Facebookopslag, præget af den samme provokerende stil, som kan ses i partiets opslag. Dermed ses der en udpræget brug af personangreb og en "general attitude of derogation of other people's opinions" (Klujeff, 2012, s. 105), der især kommer til udtryk i latterliggørelsen af VP's framing og argumentation. Dette er ikke overraskende, da Klujeff (2012) peger på, at provokerende stil ofte bliver kopieret eller efterlignet i svar på provokerende kommunikation (s. 110). Dermed kan man altså pege på, at VP, i kraft af den måde de udøver retorisk medborgerskab, har et medansvar for den provokerende debat. Derfor er det relevant at se på debatten i de tre kommentarspor.

I vurderingen af redeligheden af den provokerende stil peger Klujeff (2012) på, at man bør gå ud fra en overvejelse om, hvorvidt parterne, der deltager i debatten, er åbne for overtalelse eller ej (s. 111; Hauser, 1999, s. 80). I den debat, der foregår i forbindelse med VP's opslag, virker det dog ikke, som om VP, eller de øvrige debattører, er åbne overfor at blive overbevist. Dette ses i den gennemgående opdeling af debattører som enten kødspisere eller veganere, og i den nedsættende attitude overfor andres meninger, som er gennemgående i kommentarsporene. Ud fra dette vurderingskriterium kan VP's provokerende stil altså ikke ses som redelig. Dette mener jeg dog bør problematiseres, idet den situation, som debatten foregår i, ikke nødvendigvis har muligheden for overtalelse som ideal. Man kan således pege på, at det i en debat ikke er målet at overbevise modstanderen, men snarere at overbevise det publikum, der kigger på. Denne situation kan kaldes "trialogisk" (Jørgensen, 1998, s. 438-440; Jørgensen et al. 2011, s. 366), og synes at kunne være gældende for situationen, som de tre analyserede debatter foregår i. Dermed mener jeg, at man ikke på baggrund af Klujeffs vurderingskriterium kan anse den måde, som VP udøver retorisk medborgerskab, nemlig gennem provokerende stil, som uredelig eller uhensigtsmæssig.

Kock og Villadsen fremhæver dog også spørgsmålet om, hvorvidt der bidrages til en konstruktiv borgerlig interaktion, hvor borgere deltager i reflekteret kommunikation på tværs af forskelle (Kock & Villadsen, 2014, s. 11; 2017, s. 583), og herunder særligt idéen om tolerance for uenighed, som et vurderingskriterium i udøvelsen af retorisk medborgerskab. Som vist i analysen er der en tendens i VP's kommunikation til at skabe en skarp opdeling mellem veganere og kødspisere. Dette sker blandt andet gennem cultural syncretism, både hos VP og hos debattørerne. Dette er dog ikke i sig selv et problem. Dryzeks idé om bonding retorik ligner umiddelbart cultural syncretism, idet begge begreber peger på retorik, der vir-

ker samlende for en gruppe. Dryzek peger dog på, at denne type retorik må anses for at være redelig i tilfælde, hvor den fungerer samlende for en undertrykt gruppe, så de kan fremme deres sag i den større offentlige sfære (Dryzek, 2010, s. 328; Dryzek, 2010, s. 331). Da jeg som nævnt mener, at man kan anse veganere for at være en undertrykt minoritet i samfundet, er opdelingen mellem kødspisere og veganere som følge af VP's kommunikation altså ikke umiddelbart u hensigtsmæssigt. Dog synes VP's provokerende stil ikke at opfordre til kommunikation grupperne imellem. Dette er måske især tydeligt i partiets holdning at kødspisning er umoralsk og den følgende sammenligning mellem kødspisning og pædofili, der synes at fremmedgøre kødspiserne. Med andre ord, er der en manglende tolerance for uenighed, der synes at blive forstærket af brugen af den provokerende stil. Med Kock og Villadsens fremhævelse af vigtigheden af netop tolerance for uenighed og kommunikation på tværs af forskelle, må opdelingen mellem kødspisere og veganere altså alligevel anses for at være problematisk for hensigtsmæssigheden af VP's udøvelsen af retorisk medborgerskab.

Et lignende fokus på tolerance for uenig findes hos Hauser (2003), der anser det for at være nødvendigt for en inkluderende deliberativ proces, at dets deltagere anser andre deltageres argumenter som legitime bidrag i processen, selv hvis de ikke er enige med det, der fremsættes (s. 9). Dette synes dog heller ikke at være tilfældet i den deliberative proces, der foregår i de offentligheder, der konstitueres af VP's brug af den provokerende stil. Disse debatter er som vist i analysen præget af a "general attitude of derogation of other people's opinions" (Klujeff, 2012, s. 105), der bl.a. netop kommer til udtryk i, at nogle deltageres svar ikke anses for at være legitime bidrag, men blot afvises blankt eller latterliggøres. Selvom Hausers kriterium ikke er direkte knyttet til retorisk medborgerskab, er det dog knyttet til den deliberative proces og synes derfor relevant i vurderingen af VP's udøvelse af retorisk medborgerskab. En vurdering fra dette synspunkt styrker dermed opfattelsen af, at VP's måde at udføre retorisk medborgerskab på, ikke er hensigtsmæssig i et større systemisk perspektiv.

I ovenstående er det klart, at et grundlæggende vurderingskriterium i den retoriske deltagelse i demokratisk deliberation er tolerance for uenighed, samt at Veganerpartiets brug af vernakulær retorik og provokerende stil synes at afføde en offentlighed, hvor en sådan toleranc ikke er til stede. Dermed kan partiets brug af vernakulær retorik og provokerende stil ikke ses som hensigtsmæssig.

Med ovenstående vurderinger af vellykketheden og hensigtsmæssigheden af VP's udøvelse af retorisk medborgerskab kan jeg naturligvis ikke påstå, at brugen af vernakulær retorik og provokerende stil nødvendigvis er problematisk. Retorisk medborgerskab er netop tænkt som en teoretisk ramme, der skal muliggøre undersøgelsen af almindelige menneskers løbende deltagelse i demokratiet (Kock & Villadsen, 2012, s. 5-6; 2017, s. 571-572), og derfor udelukker et vernakulært eller provokerende islæt naturligvis ikke vellykket eller hensigtsmæssig udøvelse af retorisk medborgerskab. Der er med andre ord en høj grad af situationsbundethed i vurderingerne, ikke mindst fordi både vernakulær retorik og provokerende stil kan udføres på mange forskellige måder. Vurderingen er derfor begrænset til den måde, som VP bruger vernakulær retorik og provokerende stil i deres egen udøvelse af retorisk medborgerskab.

Metode og fremgangsmåde

I denne opgave har jeg vist, hvordan man med retorisk medborgerskab som teoretisk ramme, kan undersøge og vurdere, hvordan en organisation udfører borgerlig deltagelse og engagement i det offentlige liv. Undersøgelsen er udført som en retorisk kritik og et casestudie af VP's udøvelse af retorisk medborgerskab.

Da retorisk medborgerskab ikke er et begreb, man kan bruge i en tekstnær analyse, har det været nødvendigt for mig at inddrage relaterede teoretiske og analytiske begreber, der kunne "bygge bro" mellem nærlæsningen af analys materialet og opgavens overordnede teoretiske ramme. Dette har jeg gjort ved at benytte nogle af de begreber og teorier, der har haft indflydelse på Kock og Villadsens konceptualisering af begrebet, nemlig retorisk agency og vernakulær retorik, hvor jeg i særdeleshed har inddraget Klujeffs (2012) begreb provokerende stil. Samtidig har jeg benyttet teorier om offentlighed for at kunne udtale mig om partiets konstituering af en sådan. Disse begreber har jeg koblet med metoderne nærlæsning og tekststuel-intertekstuel analyse (Ceccarelli, 2001), og har på den måde kunnet skabe en undersøgelse, der kunne belyse, hvordan VP's brug af vernakulær retorik har haft indflydelse på deres udøvelse af retorisk medborgerskab. Med brugen af tekststuel-intertekstuel analyse i forbindelse med retorisk medborgerskab har jeg desuden givet et eksempel på, hvordan man kan opfylde det tvedelte fokus i begrebet på både et afsender- og modtagerperspektiv (Kock & Villadsen, 2014, s. 10; 2017, s. 574).

VP's udøvelse af retorisk medborgerskab foregår både på deres Facebookside, i kommentarspor og i medierne, og det har været en udfordring i min undersøgelse på grund af det omfattende analysemateriale, det har medført. Da jeg som retorisk kritiker ikke kan håndtere så meget materiale på meningsfuld vis, har det været nødvendigt at afgrænse og sammensætte analysematerialet. Således har jeg fulgt McGees (1990) opfordring til at se tekster som fragmenter (s. 283), ligesom jeg har fulgt Hoff-Clausens (2008) opfordring til at anerkende intertekstualiteten i online tekster ved at inddrage deres umiddelbare tekstuelle kontekst (s. 66). Dermed gik mit analytiske arbejde i gang allerede i udvælgelsen og sammensætningen af mit analysemateriale, hvilket jeg har indikeret ved at inddrage tematiske analyser, som grundlag for min orienterende læsning af VP's Facebookside og kommentarspor. På den måde har jeg gjort den orienterende læsning mere gennemsigtig. På baggrund af dette har jeg udvalgt først tre nøgletekster i form af partiets Facebookopslag, og så en række repræsentative nøgletekster fra de tilknyttede kommentarspor og mediedækningen. Udvælgelsen af disse nøgletekster har muliggjort en tekstuel-intertekstuel nærlæsning, der ellers ville have været umulig. Med denne metode og fremgangsmåde har jeg kunnet analysere på hvilken måde, det provokerende i partiets vernakulære retorik kommer til udtryk og samtidig undersøge, hvordan kommunikationen bliver modtaget.

Såfremt jeg havde valgt en anden metode, kunne denne udvælgelse af nøgletekster være undgået. I en indholdsanalyse af partiets Facebookopslag kunne jeg således have dækket en større tidsperiode end de tre måneder, jeg i denne opgave har undersøgt, og have inddraget et langt større antal kommentarer og artikler. Dette ville måske nok have givet et større overblik over, hvordan VP kommunikerer generelt, og man kunne have undersøgt, om der sker en ændring i kommunikationsmåden i løbet af partiets levetid. Til gengæld ville det uden en kvalitativ analyse, som den jeg har foretaget, ikke være muligt at sige, på hvilken måde partiets provokerende stil kommer til udtryk. I kraft af dette ville en indholdsanalyse, eller andre kvantitativt funderede analyser, ikke kunne bruges til at besvare opgavens problemformulering, der netop spørger til hvilken indflydelse partiets vernakulære retorik har på deres udøvelse af retorisk medborgerskab.

En anden retning, jeg kunne være gået var, at udvælge bare ét af VP's Facebookopslag for på den måde at kunne inddrage en større del af dets kontekst i form af kommentarer, artikler og lignende. En sådan tilgang ville muliggøre en mere fyldestgørende analyse af konteksten, end hvad der har været muligt i denne opgave. Til gengæld ville det være meget

begrænset, hvad der kunne siges om VP's kommunikation, idet kun et enkelt tilfælde af kommunikationen ville blive analyseret. Mit valg om at tage udgangspunkt i tre Facebookopslag muliggør således, at jeg i højere grad kan pege på, at VP bruger vernakulær retorik med en provokerende stil, idet jeg har vist, at det finder sted flere gange. Ydermere kan jeg sige, at denne brug giver udfordringer for deres udøvelse af retorisk medborgerskab, da jeg har vist, at dette er tilfældet ved hver af de tre sager, jeg har undersøgt. Dermed kan jeg med større sikkerhed sige, at den måde som VP benytter vernakulær retorik generelt, er problematisk i forhold til udøvelsen af deres retoriske medborgerskab.

Dog er jeg bevidst om, at det også er en begrænsning, at jeg har udvalgt visse fragmenter, og fravalgt andre. Jeg kan dermed ikke sige, at jeg har afdækket alt der er, om VP's brug af vernakulær retorik i deres udøvelse af retorisk medborgerskab. Jeg kan heller ikke sige noget om brugen af vernakulær retorik i udøvelsen af retorisk medborgerskab generelt. Med andre ord, kan jeg ikke påstå, at min resultater har ekstern validitet, og at de altså kan generaliseres og benyttes i andre kontekster, end den, der præsenteres i denne opgave (Bryman, 2012, s. 47). Dette er ikke overraskende, da en lav grad af ekstern validitet er typisk for casestudier (Bryman, 2012, s. 70). Det betyder dog ikke, at min opgave ikke bidrager med noget til undersøgelsen af retorisk medborgerskab på et mere generelt plan. Således er min undersøgelse et konkret eksempel på, hvordan en retorisk kritiker kan gå til undersøgelsen af udøvelse af retorisk medborgerskab i en kompleks sammenhæng med et stort tekstmateriale.

Konklusion

Jeg har i denne opgave undersøgt, hvordan VP's brug af vernakulær retorik og provokerende stil påvirker deres udøvelse af retorisk medborgerskab. Dette har jeg gjort ved at foretage en tekstuel-intertekstuel analyse af tre udvalgte opslag fra partiets Facebookside i perioden 01.10.2018 til 31.12.2018 samt deres tilhørende kommentarspor og mediedækning i danske aviser. Analysematerialet er udvalgt og sammensat efter en grundig orienterende læsning, udformet med inspiration fra den tematiske analyse.

Ud fra denne analyse kan jeg konkludere, at VP på den ene side formår at opnå en potentielt gunstig position for udøvelsen af retorisk medborgerskab, idet partiet gennem deres vernakulære retoriks provokerende stil, konstituerer en engageret og aktiv offentlighed, der er opmærksom på partiet. Partiet synes med andre ord at have en høj grad af retorisk handlemulighed. På den anden side bevirker den samme vernakulære retorik og provokerende stil, at debatten i de offentligheder, som partiet konstituerer, handler om *hvordan* partiet udtaler sig, snarere end *hvad* partiet udtaler sig om. Partiet formår altså ikke at få deres offentlighed til at debattere det, som partiet ønsker. Med andre ord giver partiets vernakulære retorik og provokerende stil ikke partiet retorisk handlekraft. Da denne manglende retoriske handlekraft kommer til udtryk i, at partiets offentlighed ikke hører, hvad partiet siger, svækkes partiets mulighed for at udøve retorisk medborgerskab. På baggrund af denne konklusion, vurderes VP's brug af vernakulær retorisk og provokerende stil i udøvelsen af retorisk medborgerskab til ikke at være vellykket.

Med baggrund i analysen kan det desuden konkluderes, at partiets tilknytning til veganismen også skaber problemer for dets udøvelse af retorisk medborgerskab. I to af de tre opslag, fremhæver VP deres tilknytning til veganismen, og dermed deres status som medlem af en undertrykt minoritet. Med andre ord, placerer de sig aktivt som en vernakulær afsender. I det tredje opslag, forsøger partiet i højere grad at placere sig som en institutionel afsender, men bliver dog i kommentarsporet stadig knyttet til veganismen. Partiets tilknytning til veganismen er problematisk, idet en stor del af debattørerne i kommentarsporerne af denne grund har et negativt syn på partiet. Dette kommer især til udtryk i kritikken af, at veganere prøver at overtale andre om deres holdninger. For et politisk parti må dette ses som særligt problematisk, da partier oftest har som formål netop at overbevise befolkningen om deres

holdninger. Dette gælder også VP, der har brug for at overbevise deres offentlighed om at give partiet vælgererklæringer, så de kan stille op til Folketingsvalget. Modstanden mod partiet må i denne forbindelse ses som en alvorlig constraint og et tegn på en begrænset retorisk handlemulighed. Udfordringen med at få lov til at fremsætte deres argumenter i offentligheden tydeliggør desuden, at dette også betyder, at partiets mulighed for at udøve retorisk medborgerskab er svækket, idet en del af deres offentlighed ikke *vil* høre dem argumentere for deres holdninger. På denne baggrund kan partiets brug af vernakulær retorik og provokerende stil i udøvelse af retorisk medborgerskab heller ikke her vurderes som vellykket.

Ligeledes argumenterer jeg for, at skønt den provokerende stil ikke er problematisk i sig selv, så bliver den det, når man holder den op imod ønsket om tolerance for uenighed, der er grundlæggende for vurderingen af retorisk medborgerskab. Dermed er den måde, som VP bruger vernakulær retorik og provokerende stil i udøvelsen af deres retoriske medborgerskab ikke hensigtsmæssig i et større systemisk perspektiv.

Denne opgaves vurdering og konklusion er ganske situationsbundet. Med andre ord gælder de kun for VP's brug af vernakulær retorik og provokerende stil. Dermed kan jeg ikke påstå, at anvendelsen af vernakulær retorik og provokerende stil i udøvelsen af retorisk medborgerskab er fuldstændigt klarlagt. Det kan med andre ord ikke siges, om der generelt kan være et problem med brugen af provokerende vernakulær retorik i udøvelsen af retorisk medborgerskab. Afslutningsvis vil jeg derfor pege på nødvendigheden af at undersøge andre cases, hvor vernakulær retorik generelt og provokerende stil i særdeleshed, anvendes i demokratisk deliberation. Ved at undersøge andre cases opstår muligheden for at sammenligne undersøgelsesernes konklusioner og på den måde sige noget mere generelt om forholdet mellem provokerende vernakulær retorik og udøvelsen af retorisk medborgerskab.

I dette arbejde kan denne opgaves metodevalg og fremgangsmåde forhåbentligt tjene til inspiration i den videre udforskning af forholdet mellem provokerende vernakulær retorik og udøvelsen af retorisk medborgerskab.

Litteratur

- Bergersen, O. (2018). Children's participation and professional development in annual plans. *Early Years*, 1-14. 14 s.
- Bryman, A. (2012). *Social Research Methods* (4. udgave.). Oxford: Oxford University Press. 805 s.
- Ceccarelli, L. (2001). The Close Textual-Intertextual Analysis: Combining Rhetorical Criticism and Historical Research. In *Shaping Science With Rhetoric: The Cases of Dobzhansky, Schrodinger, and Wilson* (s. 6-9). University of Chicago Press. 4 s.
- Chambers, S. (2009). Rhetoric and the Public Sphere: Has Deliberative Democracy Abandoned Mass Democracy? *Political Theory*, 37(3), 323-350.
doi:10.1177/0090591709332336. 28 s.
- Cloud, D. L. (2001). Which voices? Whose democracy? *Argumentation and Advocacy*, 37(4), 210-213. 4 s.
- De Vreese, C. H. (2005). News framing: Theory and typology. *Information Design Journal Document Design Journal*, 13(1), 51-62. 12 s.
- Dryzek, J. S. (2002). Introduction: The Deliberative Turn in Democratic Theory. I *Deliberative Democracy and Beyond: Liberals, Critics, Contestations* (s. 1-8). Oxford: Oxford University Press. doi:10.1093/019925043X.001.0001. 9 s.
- Dryzek, J. S. (2010). Rhetoric in Democracy: A Systemic Appreciation. *Political Theory*, 38(3), 319-339. 21 s.
- Emmertsen, S. (2014). Retorisk samtale og argumentationsanalyse. I M. Lund & Roer, H. (Red.), *Retorikkens aktualitet* (3. udgave, s. 219-238). Hans Reitzels Forlag. 20 s.
- Entman, R. M. (2015). Framing: Til afklaring af et spredt paradigme (S. Hjarvard, Trans.). *MedieKultur: Journal of media and communication research*, 31(58), 115-123. 9 s.
- Gamson, W. A. & Modigliani, A. (1989). Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power: A Constructionist Approach. *American Journal of Sociology*, 95(1), 1-37. 37 s.
- Geisler, C. (2004). How ought we to understand the concept of rhetorical agency? Report from the ARS. *Rhetoric Society Quarterly*, 34(3), 9-17.
doi:10.1080/02773940409391286. 9 s.

- Gunn, J., & Cloud, D. L. (2010). Agentic orientation as magical voluntarism. *Communication Theory*, 20, 50-78. 29 s.
- Habermas, J. (1974). The Public Sphere: An Encyclopedia Article (1964) (S. Lennox & F. Lennox, Trans.). *New German Critique*, 3, 49-55. 7 s.
- Habermas, J. (2009[1962]). II Offentlighedens sociale strukturer. I H. Vangsgaard (Trans.), *Borgerlig Offentlighed* (s. 79-99). København: Informations Forlag. 21 s.
- Hansen, K. M. (2012). Deliberative Democracy: Mapping Out the Deliberative Turn in Democratic Theory. I C. Kock & L. S. Villadsen (Red.), *Rhetorical Citizenship and Public Deliberation* (s. 13-27). University Park, PA: The Pennsylvania State University Press. 15 s.
- Hariman, R. (2001). Decorum. I *Encyclopedia of Rhetoric*. (s. 199-209). Oxford: Oxford University Press. 11 s.
- Hauser, G. A. (1999). *Vernacular voices: The rhetoric of publics and public spheres*. Columbia: University of South Carolina Press. 335 s.
- Hauser, G. A. (2003). Rhetorical Democracy and Civil Engagement. I G. Hauser & A. Grim (Red.), *Rhetorical Democracy: Discursive Practices of Civic Engagement* (s. 1-14). Routledge. 14 s
- Hauser, G. A. (2007). Vernacular Discourse and the Epistemic Dimension of Public Opinion. *Communication Theory*, 17(4), 333-339. 7 s.
- Hauser, G. A., & McClellan, E. D. (2009). Vernacular Rhetoric and Social Movements: Performances of Resistance in the Rhetoric of the Everyday. I S. M. Stevens & P. M. Malesh (Red.), *Active Voices: Composing a Rhetoric for Social Movements* (s. 23-46). Albany, NY: State University of New York Press. 24 s.
- Hoff-Clausen, E. (2008). Ethos i antikken og i det 20.-21. århundrede. I *Online ethos: Webretorik i politiske kampagner, blogs og wikis* (s. 29-53). Frederiksberg: Samfundslitteratur. 25 s.
- Hoff-Clausen, E. (2008). Retorisk kritik - fra tale til webtekst. I *Online Ethos: Webretorik i politiske kampagner, blogs og wikis* (s. 55-76). Frederiksberg: Samfundslitteratur. 22 s.
- Hoff-Clausen, E., Villadsen, L. S., & Isager, C. (2005). Retorisk agency: Hvad skaber retorikken? *Rhetorica Scandinavica*, 22, 56-65. 10 s.

- Howard, R. G. (2010). The Vernacular Mode: Locating the Non-institutional in the Practice of Citizenship. I D. Brouwer & R. Asen (Red.), *Public Modalities: Rhetoric, Culture, and the Shape of Public Life* (s. 240-261). Tuscaloosa: University of Alabama Press. 22 s.
- Ingraham, C. (2013). Talking (about) the elite and mass: vernacular rhetoric and discursive status. *Philosophy & Rhetoric*, 46(1), 1-21. doi:10.5325/philtrhet.46.1.0001. 21 s.
- Jasinski, J. (2001). Decorum. I *Sourcebook on rhetoric: Key concepts in contemporary rhetorical studies* (s. 146-151). Thousand Oaks. CA: Sage Publications. 6 s.
- Jasinski, J. (2001). The Status of Theory and Method in Rhetorical Criticism. *Western Journal of Communication*, 65(3), 249-270. 22 s.
- Jørgensen, C. (1998). Public Debate – An Act of Hostility? *Argumentation*, 12, 431-443. 13 s.
- Jørgensen, C. (2009). Argumentation. I C. Jørgensen & L. Villadsen (Red.), *Retorik. Teori og praksis* (1. udgave, s. 129-158). Frederiksberg: Samfundslitteratur. 30 s.
- Jørgensen, C. & Kock, C. (2009). Form og stil. I C. Jørgensen & L. S. Villadsen (Red.), *Retorik: Teori og praksis* (1. udgave, s. 177-193). Frederiksberg: Samfundslitteratur. 17 s.
- Jørgensen, C., Kock, C. & Rørbech, L. (2011). Appendiks II – Hvem ved hvad om argumentation? I *Retorik der flytter stemmer - hvordan man overbeviser i offentlig debat* (2. udgave, s. 361-379). Retorikforlaget. 19 s.
- Klujeff, M. L. (2012). Provocative style: The Gaarder debate example. I C. Kock & L. Villadsen (Red.), *Rhetorical Citizenship and Public Deliberation* (s. 101-114). University Park, PA: The Pennsylvania State University Press. 14 s.
- Kock, C. (2008). Fornuftig uenighed. *Rhetorica Scandinavica*, 48, 64-83. 20 s.
- Kock, C. & Villadsen, L. S. (2014). Introduction - Rhetorical Citizenship as a Conceptual Frame: What We Talk About When We Talk About Rhetorical Citizenship. I C. Kock & L. S. Villadsen (Red.), *Contemporary Rhetorical Citizenship* (s. 9-28). Leiden University Press. 20 s.
- Kock, C., & Villadsen, L. S. (2012). Introduction: Citizenship as a Rhetorical Practice. I C. Kock & L. S. Villadsen (Red.), *Rhetorical Citizenship and Public Deliberation* (s. 1-10). University Park, PA: The Pennsylvania State University Press. 10 s.

- Kock, C., & Villadsen, L. S. (2017). Rhetorical citizenship: Studying the discursive crafting and enactment of citizenship. *Citizenship Studies*, 21(5), 570-586. doi:10.1080/13621025.2017.1316360. 17 s.
- Leff, M. (1992). Things Made By Words: Reflections On Textual Criticism. *Quarterly Journal of Speech*, 78, 223-231. 9 s.
- McGee, M. C. (1990). Text, Context, and the Fragmentation of Contemporary Culture. *Western Journal of Speech Communication*, 54, 274-289. 16 s.
- Ono, K. A., & Sloop, J. M. (1995). The Critique of Vernacular Discourse. *Communication Monographs*, 65, 19-46. 16 s.
- Prody, J. M. (2014). [Anmeldelse af bogen *Rhetorical Citizenship and Public Participation*, af C. Kock & L. S. Villadsen]. *Rhetoric and Public Affairs*, 17(2), 355-358. 4 s.
- Rienecker, L., & Jørgensen, P. S. (2010). Litteratur- og informationssøgning til opgaven. I *Den gode opgave: Håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser* (3. Udgave, s. 205-220). Frederiksberg: Samfundslitteratur. 16 s.
- Rutten, K., & Soetaert, R. (2013). Rhetoric, Citizenship, and Cultural Literacy. *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 15(3), 1-9. 9 s.
- Rønlev, R. (2018). Brølet i kommentarsporet: Journalister formidling af den offentlige opinion på politiken.dk. *Journalistica*, 1, 48-77. 30 s.
- Scheufele, D. A. (1999). Framing as a Theory of Media Effects. *Journal of Communication*, s. 103-122. 20 s.
- Scheufele, D.A. & Tewksbury, D. (2007). Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models. *Journal of Communication*, 57(1), 9-20. 12 s.
- Sprain, L., & Ivancic, S. (2017). Communicating openness in deliberation. *Communication Monographs*, 84(2), 241-257. 17 s.
- St. John, J. (2008). Assessing Citizenship: Foundation, Identity, Place, and Obsolescence. *The Review of Communication*, 8(4), 409-419. 11 s.
- Tagliarina, D. (2015). Power, privilege and rights: How the powerful and powerless create a vernacular of rights. *Third World Quarterly*, 36(6), 1191-1206. 16 s.
- Villadsen, L. S. (2002). Dyre ord, men hvad dækker de? *Rhetorica Scandinavica*, 23, 6-20. 15 s.
- Villadsen, L. S. (2017). Doxa, Dissent and Challenges of Rhetorical Citizenship: "When I criticize Denmark, it is not the white nights or the new potatoes I have in

- mind". *Javnost - The Public*, 24(3), 235-250. doi:10.1080/13183222.2017.1306191. 16 s.
- Villadsen, L. S. (2012). Speaking of Terror: Norms of Rhetorical Citizenship in Danish Public Discourse. I C. Kock & L. S. Villadsen (Red.), *Rhetorical Citizenship and Public Deliberation* (s. 169-180). University Park, PA: The Pennsylvania State University Press. 12 s.
 - Warner, M. (2002a). Publics and Counterpublics (abbreviated version). *Quarterly Journal of Speech*, 88(4), 413-425. 13 s.
 - Warner, M. (2002b). Publics and Counterpublics. *Public Culture*, 14(1), 49-90. 42 s.
 - Warner, M. (2002c). Introduction. I *Publics and Counterpublics* (s. 7-20). New York, NY: Zone Books. 14 s.

Referencer

- Abildgaard, A. (2018, November 3). Veganerpartiet: Vi har anmeldt Tobias Dybvad til politiet. *BT.dk*. Retrieved May 27, 2019, fra <https://www.bt.dk/samfund/veganerpartiet-vi-har-anmeldt-tobias-dybvad-til-politiet> (bilag 5.3.2)
- Buch, M. (2018, 24. oktober). Veganerparti: Der er en rød tråd mellem vold mod børn, pædofili og det at spise kød. *Jyllands-Posten*. Hentet 27. maj, 2018, fra <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE10954623/veganerparti-der-er-en-roed-traad-mellem-vold-mod-boern-paedofili-og-det-at-spise-koed/> (bilag 4.3.1)
- Carlsen, J. (2018, 3. oktober). Fødevareminister til veganer: - Jeg elsker bacon. *TV 2/Nyhederne Online*. Hentet 27. maj, 2019, fra <http://nyheder.tv2.dk/samfund/2018-10-03-foedevareminister-til-veganer-jeg-elsker-bacon> (bilag 3.3.1)
- Digitale vælgererklæringer. (n.d.). Hentet 26. maj, 2019, fra <https://valg.oim.dk/valg/digitale-vaelgererklaeringer/>
- Dybvad, T. [Tobias Dybvad]. (2018, 13. november). *Cowgate* [Videofil]. Hentet fra <https://www.youtube.com/watch?v=4cglMisp6Do&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1yE1P4Pndp87sdCEcrZTscAZCh4gaTpDpLzdvreS66hof2P3aT207DvVc> (Ved 4:50)
- Folketingets åbning 2018. (2018, 10. oktober). Hentet 26. maj, 2019, fra <https://www.ft.dk/da/aktuelt/nyheder/2018/10/folketingets-aabning>
- Folketingets åbning. (n.d.). Hentet 26. maj, 2019, fra <https://www.ft.dk/da/folkestyret/folketinget/folketingets-aabning>
- Hansen, C. (2018, 20. oktober). Veganere: Kødspisning er amoralsk - ligesom pædofili. *B.T.*, s. 2 (bilag 4.3.2)
- Kjeldsen, N. P. (2018, 4. oktober). Jakob Ellemann-Jensen bliver hyldet for baconkommentar. *BT.dk*. Hentet 27. maj, 2019, fra <https://www.bt.dk/samfund/jakob-ellemann-jensen-bliver-hyldet-for-bacon-kommentar> (bilag 3.3.2)
- Larsen, J. A. (2018, 12. november). Tobias Dybvad anmeldt for dyresex - nu svarer han igen. *TV 2/Nyhederne Online*. Hentet May 27, 2019, fra <http://nyheder.tv2.dk/samfund/2018-11-12-tobias-dybvad-anmeldt-for-dyresex-nu-svarer-han-igen> (bilag 5.3.1)

- Veganerpartiet. (2018, 17. oktober). Moral er subjektiv.... [Facebookopslag]. Hentet fra https://www.facebook.com/veganerpartiet/videos/2082760385387369/?_xts_%5B0%5D=68.ARBbpRb7j6c4PKnud0AY3b6jZLV9zQNUdVRhYDs0TCTsdCUjuTmGWueVgKTPXQzVJo6dcAD2XMWW_jggx-IVYrDxYBx9H4zSxKX1s5A-mJToRVWH3sFBhtd4BjiqF-XIVq4WpRtqIVMu_kRl5sgq_K8mSptKdR_QkeD-oF-L07Xg2ydElmcl4KVXyUiRRQ9SMWHZC0B0HNYzyjo-N6bB7W-x6wmJmcgYo3dhkHq_b9TZ3LH6ngII-VWIUPdgx_UEA7CJDk9ah-tT2XzMJeNRqO5Zbs9BfePI9ccMfUje4eU2VsKXhTIk0HFhFYOpsxa9QYYvu-nAIT4GMT5VH9S-mBApBozSiUb_PN9uaRiH&_tn_=-R (bilag 4.1)
- Veganerpartiet. (2018, 2. oktober). DERFOR ER DER BRUG FOR VEGANSKE AKTIVISTER. [Facebookopslag]. Hentet fra https://www.facebook.com/veganerpartiet/videos/289763435084403/?_xts_%5B0%5D=68.ARAjS7Tqza9pN4xabeLj_gfa4DZr4V_9P42FI6jBs qlbnrQAmorwEbfKu3RtqG2kZz-gSOGhfdWid3crnE0add7L6KC1VU9r8yuXGA9eVuOYWmMgcRwsgHCIO63vdzZxIPVENh00014yUF-Gu1u9v6LHBwmhbu7Yh6c5c33MxWc7CPKKgwZat110_ZOHO5pysvEn68KzhFxEjQGZ7_b_YrYUDMVtf1j-TZw9WKRRoRL-jZE-bnXpfc4IvdINSkomRyh6KgSaMLYDmRqSOImmbVjHRT3veRSqcGGZYq1U4EbB0zq0piXtjllhFX1GDKaD8AZpRVBO11OM-hopNp790XKm19nS0eqTu4pf_Yg&_tn_=-R (bilag 3.1)
- Veganerpartiet. (2018, 3. november). Vi accepterer naturligvis ikke, at man bestiller en ko, så man kan stikke armen op i hende for underholdnings skyld under overskriften ”... dengang jeg fistede den fineste lille ko i gågaden” Lovgivningen er klar på dette område; et seksuelt [Facebookopslag]. Hentet fra https://www.facebook.com/veganerpartiet/posts/2398319313517418?_xts_%5B0%5D=68.ARCAj9lOww-m5iURTPD-d3vtsgApJn_49wDFedr-zL0oWhH7YYnPROQh4pD7eJIC5-XwPzxi5iC2TD3IfkSM6oEhh8jsdT03pML6TlpxpJgbD5hAoGrdVYQ6zFz4Lhm9ldPsaMz3NVEluksZjamyBIHmhgU6ZmxArj8Gvc8KdwaoZlePy3sEP_2faJ3KNPZ4dtQjL8LKv1H8K9up3qRgsnEXxqlSeKLjqsXRDZH8YqCQm7W5BSRxtL3y6vLvq3_rXfywvrQnmVBTfla0ojiMDJuDQU7sDKJBzzUb8rjq_tYxzp3GbLqcZszUIBMzabxnDaPt224sNjy2czVr_evdi-cY_z-&_tn_=-R (bilag 5.1)

- Veganerpartiet. (n.d.a). Typiske spørgsmål. Hentet 26. maj, 2019, fra <https://vgpt.dk/veganisme/typiske-spoergsmaal/>
- Veganerpartiet. (n.d.b). Forside. Hentet 26. maj, 2019, fra <https://vgpt.dk/Veganerpartiet>
- Veganerpartiet. (n.d.c). Bestyrelsen. Hentet 26. maj, 2019, fra <https://vgpt.dk/partiet/bestyrelsen/>

Bilag

Bilag 1: Veganerpartiets Facebookposts inddelt i temaer.

Bilag 2: Veganerpartiets opslag, der knytter sig til de tre udvalgte Facebookopslag.

Bilag 3: Jakob Ellemann-Jensen: "Jeg elsker bacon!"

Bilag 4: Veganerpartiet: Sammenligning mellem kødspisning og pædofili.

Bilag 5: Veganerpartiet: Politianmeldelse af Tobias Dybvad.